د تعلیم الاسلام ویب پاڼې له خوا:
www.taleemulislam-radio.com

د ښځو
د لباس او ځان جوړوني
شرعي حدود

مؤلف
حافظ مولوي محمد مجاهد
مدرس ورکن دار الافتاء جامعه اشرفیه

Ketabton.com

ناشر
جامعه اسلامیه اشرفیه
کندهار ـ افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب ټول چاپي حقوق په خپرونکي اړه لري!

د کتاب پېژندنه

❀ د کتاب نوم : د ښځو د لباس او سينګار شرعي حدود
❀ مؤلف : مولوي محمد مجاهد
❀ خپرونکی : جامعه اسلاميه اشرفيه/ کندهار
❀ کمپوز او ډيزاين : علامه رشاد خپرندويه ټولنه
❀ کمپوزر : م. روهيال
❀ چاپ کال : ۱۳۸۹ش – ۲۰۱۰ع
❀ چاپ شمېر : ۱۰۰۰ ټوکه
❀ کچه : ۲۱×۱۳/۵۰ سانتي متره
❀ د مخونو شمېر : ۱۲۹ مخه
❀ اړيکي : ۰۷۰۰۳۰۲۵۶۵، ۰۷۰۰۳۲۸۵۰۴

د تعليم الاسلام ويب پاڼې له خوا پر ليکه کيږي:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۱	دمؤلف عرض	۱
۲	**لومړی فصل** په دنیا کي دجنتي ښځو صفات	۵
۳	دښو ښځو علامې	۵
۴	دښځو دځلورو کارو کولو انعام	۵
۵	دیوې ښځي دوجي ټوله دنیا روښانه او خوشبویه کېدل	۵
۶	دجنتي ښځي تاج	۶
۷	دښځو لپاره کوم شی بهتر دئ ؟	۶
۸	دحورو یواځي دلاس دښائست والي اندازه	۶
۹	ددنیا ښځي دحورو څخه افضل دي ؟	۷
۱۰	ددنیا ښځه ترحوري (۷۰۰۰۰) اویا زرګونه افضلي دي	۷
۱۱	دنیکي ښځي عمل داویاو صدیقینو برابردئ	۷
۱۲	ددوزخ دتکلیفو بیان	۸
۱۳	ددوزخ غټ والی	۸
۱۴	ددوزخ ژوروالی	۸
۱۵	ترټولو دکم عذاب اندازه	۸
۱۶	ددوزخ دمارانو دغټ والي اندازه	۹
۱۷	دجنت ښه والی او ددوزخ بد والی	۹
۱۸	په دنیا کي ددوزخي ښځو صفات او نښاني	۹
۱۹	دعطر (خوشبوي) وهونکو ښځو مثال	۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامين	شميره
۱۰	درې کسان جنت ته نه سي داخلېداى	۲۰
۱۱	ملعوني (لعنت پر سوي) ښځې څوک دي ؟	۲۱
۱۱	د دنيا د ښځو په جنت کې د کم والي وجه	۲۲
۱۲	د ښځو څخه د قيامت په ورځ لومړى څه سوال کيږي؟	۲۳
۱۲	د جهالت په زمانه کې د ښځې اهميت او مقام	۲۴
۱۷	د يهودو په دين کې د ښځې مقام او مرتبه	۲۵
۱۸	په مسيحي دين کې د ښځې مقام او مرتبه	۲۶
۱۹	په اسلام کې د ښځو صحيح مقام او مرتبه	۲۷
۱۹	تمهيد	۲۸
۲۰	په اسلام کې د ښځې حيثيت	۲۹
۲۹	د اسلام د ښمنان د ښځو د عزت او د هغوى د حقوقو پاى مال کېده غواړي	۳۰
۳۱	**دوهم فصل**	۳۱
۳۱	د شرعي احکامو څو اصطلاحات	۳۲
۳۲	فرض	۳۳
۳۲	واجب	۳۴
۳۲	سنت	۳۵
۳۳	سنت مؤکده	۳۶
۳۳	سنت غير مؤکده	۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۳۸	مستحب	۳۳
۳۹	حرام	۳۳
۴۰	مکروه تحریمي	۳۴
۴۱	مکروه تنزیهي	۳۴
۴۲	مباح	۳۴
۴۳	د ښځي اصلي حسن	۳۵
۴۴	د لباس مقصد	۳۶
۴۵	د لباس قسمونه	۳۷
۴۶	فرض لباس	۳۷
۴۷	د ښځي او نارینه د ستر حدود	۳۸
۴۸	مستحب لباس	۳۸
۴۹	مباح لباس	۳۹
۵۰	مکروه لباس	۳۹
۵۱	حرام لباس	۴۰
۵۲	د تشبیه یا مشابهت څخه څه مراد دئ؟	۴۰
۵۳	تشبه یعني د نورو قومو د طریقو د اختیارولو شرعي احکام او درجي	۴۵
۵۴	د تشبه د ختمېدو نښاني	۴۶
۵۵	د لباس شرطونه	۴۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۵۶	د ستر پټول	۴۹
۵۷	د ښځو لپاره ښنګه لباس اغوستل په کار دي؟	۵۱
۵۸	د مروجه فېشن د لباس حکم	۵۱
۵۹	د ښځو فېشن پرستي	۵۲
۶۰	د هري ښادۍ لپاره جلا جلا لباس اغوستل یا جوړول	۵۳
۶۱	د ښځو لپاره کوم رنګ لباس مناسب دي	۵۳
۶۲	د ښځو لپاره د باریک (نازک) لباس د اغوستلو حکم	۵۳
۶۳	د باریک (نازک) پوړني د پر سرولو حکم	۵۴
۶۴	ایا د ښځو لپاره لڅ سر ګرځېدل جائز دي؟	۵۵
۶۵	د ښځو لپاره د کوټ پتلون (پینټ شرټ) اغوستلو حکم	۵۵
۶۶	د ساړۍ اغوستلو حکم	۵۶
۶۷	د فراکي لباس اغوستلو حکم	۵۶
۶۸	د بې لستوڼو یا نیم لستوڼي لباس د اغوستلو حکم	۵۷
۶۹	د خلاص ګرېوان د قمیص اغوستلو حکم	۵۷
۷۰	د ښځو لپاره د برچاکي قمیص اغوستلو حکم	۵۸
۷۱	د چسپ لباس د اغوستلو حکم	۵۹
۷۲	د چوړي پایجامې د اغوستلو حکم	۵۹
۷۳	د بارچاکي پایجامې د اغوستلو حکم	۶۰
۷۴	د پرتوګ د اغوستلو حکم	۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامين	شمېره
۲۱	د مکسي قميص د اغوستلو حکم	۷۵
۲۲	د عام مکسي قميص د اغوستلو حکم	۷۶
۲۲	د پنجابي لباس حکم	۷۷
۲۳	د انارکلي لباس حکم	۷۸
۲۳	د چوري پنجابي لباس د اغوستلو حکم	۷۹
۲۳	د ساوريا لباس د اغوستلو حکم	۸۰
۲۴	د بنګله (جانکټ او لمن) لباس د اغوستلو حکم	۸۱
۲۴	د شاراره لباس د اغوستلو حکم	۸۲
۲۵	د ګير پرتوګ د لباس د اغوستلو حکم	۸۳
۲۵	د افغاني لباس حکم	۸۴
۲۶	د شېرواني (چپنه والا) لباس حکم	۸۵
۲۷	د زنانه جانکټ (انګيا) د اغوستلو حکم:	۸۶
۲۷	د سينه بند د استعمالولو حکم	۸۷
۲۸	د ښځو لپاره د رخچيني د استعمال حکم	۸۸
۲۸	پر لباس باندي د تصوير (عکس) حکم	۸۹
۲۸	پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونکو) شيانو د عکسونو حکم	۹۰
۷۰	که پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونکي) د پر کوچني عکسونه وي؟	۹۱
۷۱	پر لباس باندي د سر پرې سوي ذي روح شيانو عکسونه	۹۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۹۳	پر لباس باندي د غیر ذي روح شي د تصویر حکم	۷۱
۹۴	پر لباسو باندي د کفارو د شعائرو او تصویرونو حکم	۷۱
۹۵	د کفارو د بیرغونو د لباس د اغوستلو حکم	۷۳
۹۶	که پر لباس باندي تصویر (عکس) وي نو څه به کوي؟	۷۴
۹۷	د نوروز د ورځي په نیت د نوي لباس د اغوستلو حکم	۷۵
۹۸	د نقش او کشیده کاري لرونکي لباس حکم	۷۶
۹۹	د دستکلو او جرابو د استعمال حکم	۷۶
۱۰۰	په عده کي د ښایسته لباس اغوستل جائز دي؟	۷۷
۱۰۱	د ښځو لپاره د ورېښمو لباس اغوستل جائز دي؟	۷۷
۱۰۲	د لویو او کوچنیو نجونو په لباس کي فرق سته؟	۷۷
۱۰۳	د لباس آداب	۷۸
۱۰۴	د لباس په اغوستلو کي ښه نیت	۷۸
۱۰۵	د لباس د اغوستلو دعا	۷۹
۱۰۶	لباس اغوستل د راسته طرفه څخه شروع کول	۷۹
۱۰۷	د لباس کښل د چپه طرفه شروع کول	۸۰
۱۰۸	د لباس د کښلو دعا	۸۰
۱۰۹	د لباس د اغوستلو دمخه په لباس کي کتل	۸۰
۱۱۰	د لباس اوږدوالی	۸۱
۱۱۱	په لباس کي د لویي (تکبر) څخه ځان ساتل	۸۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامین	صفحه
۱۱۲	په لباس کي تواضع کول	۸۲
۱۱۳	پاک لباس اغوستل	۸۲
۱۱۴	د ښځو لپاره مخصوص آداب	۸۲
۱۱۵	د نارینه وو د مجلس اجازه	۸۲
۱۱۶	په کښته اواز خبري کول	۸۳
۱۱۷	د لاري پر کناره تلل	۸۳
۱۱۸	په لوړ آواز خندل	۸۳
۱۱۹	په لاره کي په زوره خبري نه کول	۸۳
۱۲۰	د لباس او د ناستي په کیفیت کي احتیاط کول	۸۳
۱۲۱	په یوازي ځای کي لباس بدلول	۸۳
۱۲۲	د حمام دروازه ښه بندول	۸۴
۱۲۳	**دریم فصل**	۸۴
۱۲۴	د ښځو د سینگار په اړه د زینت، جمال او تجمل معنی	۸۴
۱۲۵	زینت	۸۴
۱۲۶	جمال	۸۴
۱۲۷	تجمل	۸۵
۱۲۸	د زینت او جمال فرق	۸۵
۱۲۹	د تجمل او تزین فرق	۸۶
۱۳۰	زینت او سینگار د شریعت له نظره	۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامین	شمېره
۸۸	د سینګار کولو شرطونه	۱۳۱
۹۷	**څلورم فصل**	۱۳۲
۹۷	د ښځو د ورېښتانو په اړه	۱۳۳
۹۷	د ښځو لپاره د سر د وېښتانو پرې کول (لنډول) جائز دي؟	۱۳۴
۹۹	د ښځي لپاره د سر د مخ (پېکي) وېښتان پرېکول یا لنډول جائز دي؟	۱۳۵
۹۹	د ښځي لپاره د سر د وېښتانو پرېکول جائز دي؟	۱۳۶
۱۰۰	د ښځي لپاره د ناجوړی یا بل عذر د وجي د سر وېښتان خریل یا ډېر کوچني کول جائز دي؟	۱۳۷
۱۰۰	د فېشن او زینت لپاره ښځي کولای سي چي د سر په وېښتانو کي مختلف ډیزاینونه جوړ کي؟	۱۳۸
۱۰۱	د ښځي لپاره د سر وېښتان د بوک په ډول پر سر باندي یو ځای کول جائز دي؟	۱۳۹
۱۰۲	تر څه وخت پوري د وېښتانو پرې کول یا کوچني کول جائز دي؟	۱۴۰
۱۰۲	پیدائشي وېښتان خریل یا پرې کول ضروري دي؟	۱۴۱
۱۰۳	د مصنوعي (جوړ سوو) وېښتانو د اېښودلو حکم	۱۴۲
۱۰۵	یادونه	۱۴۳
۱۰۵	د ښځو لپاره د سر د وېښتانو رنګول جائز دي؟	۱۴۴
۱۰۶	د ښځي لپاره وروځي کښل (کول یا نري کول) جائز دي؟	۱۴۵
۱۰۶	پاملرنه	۱۴۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمېره	مضامین	صفحه
۱۴۷	د ښځي لپاره پر مخ باندي راغلي (شنه سوي) وېښتان کښل جائز دي؟	۱۰۷
۱۴۸	د ښځي لپاره د لاسو (بازوګانو) پښو (پنډیو او ورنو) وېښتان خریل جائز دي؟	۱۰۷
۱۴۹	د ښځي لپاره د زیرناف او بغلو د وېښتانو د خریلو حکم	۱۰۸
۱۵۰	د ښځي هغه وېښتان چي پخپله يې پرې کړي وي یا خودبخوده ختلي وي نو څه به په کوي؟	۱۰۸
۱۵۱	**پنځم فصل** د سینګار او زینت د شیانو په اړه دئ	۱۱۰
۱۵۲	د خاوند لپاره د زینت او سینګار کولو حکم	۱۱۰
۱۵۳	د میک اپ (د سرخي او سفېدۍ کولو) حکم	۱۱۱
۱۵۴	د مېلمنو او کوربه ښځو لپاره د زینت او سینګار کولو حکم	۱۱۲
۱۵۵	د خاوند څخه ماسوا د نورو محارمو په مخکي د سینګار کولو حکم	۱۱۲
۱۵۶	د ښځي لپاره د لب شیرین کولو حکم	۱۱۳
۱۵۷	د ښځي لپاره د باڼوګانو د رنګولو حکم	۱۱۴
۱۵۸	د ښځو لپاره د سترګو مصنوعي (نقلي) باڼوګانو اینښودل یا پر اصلي باندي نور منښلول جائز دي؟	۱۱۴
۱۵۹	د ښځي لپاره پر تندي، شونډانو یا نور بدن باندي خالونه وهل جائز دي؟	۱۱۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

صفحه	مضامين	شمېره
۱۱۶	د غاښو باريک (نري) کول جائز دي؟	۱۶۰
۱۱۷	د ښځي لپاره د سرو زرو يا سپينو زرو غاښونه ايښوول يا د هغو پوښونه ورکول جائز دي؟	۱۶۱
۱۱۸	د ښځو لپاره د سرو او سپينو زرو د استعمال حکم	۱۶۲
۱۱۸	يوازي د اظهار او نمايش لپاره د سپينو زرو استعمال جايز دئ؟	۱۶۳
۱۱۸	د ښځو لپاره داسي زېور استعمالول چي اواز لرونکي وي جائز دي؟	۱۶۴
۱۲۰	د ښځو لپاره د سرو او سپينو زرو ماسوا اوسپنه، پيتل او داسي نور استعمال جائز دئ؟	۱۶۵
۱۲۰	د پلاستيک او ښيښه يي بنګړو په لاسول جائز دي؟	۱۶۶
۱۲۱	د ښځو لپاره د پايزېبونو په پښو کول جائز دي؟	۱۶۷
۱۲۱	په داسي حال کي چي د ښځي اسم الله په غاړه وي پای خانې يا غسل خانې ته تګ جائز دئ؟	۱۶۸
۱۲۲	د ښځو لپاره داسي ساعت په لاسول چي سره يا سپين زر پکښي استعمال سوی جائز دي؟	۱۶۹
۱۲۲	د ښځو لپاره داسي ساعت په لاسول چي لاسبند يې د اوسپني يا پيتل وي جائز دئ؟	۱۷۰
۱۲۳	د ښځي لپاره داسي انګشتری په ګوته کول چي غمي يې د ډبري يا بل شي وي جائز دي؟	۱۷۱
۱۲۳	د ښځو لپاره د پزي او غوږو سوري کول جائز دي؟	۱۷۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شمیره	مضامين	صفحه
۱۷۳	د ښځو لپاره د لاسو او پښو د سره کېدو حکم	۱۲۴
۱۷۴	د ښځو لپاره د لويو نوکانو د پرېښوولو حکم	۱۲۵
۱۷۵	د ښځو لپاره د نوکانو رنګول جائز دي؟	۱۲۶
۱۷۶	د ښځو لپاره نقلي (مصنوعي) لوی نوکان اېښودل جائز دي؟	۱۲۷
۱۷۷	د ښځو لپاره د جګې کوړې، لرونکي بوټ يا چمپل په پښو کول جائز دي؟	۱۲۷
۱۷۸	د ښځو لپاره خوشبو (عطر) وهل جائز دي؟	۱۲۸
۱۷۹	د عدت په وخت کې د ښځې لپاره زينت او سينګار کول جائز دي؟	۱۲۸

د تعليم الاسلام ويب پاڼې له خوا:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقريظ

نحمده ونصلي ونسلم علي رسوله الكريم.

امابعد!.

درنو لوستونکو! ښکاره خبره ده چي الله ﷻ دبشریت دتل ښېرازۍ او سوکالۍ لپاره داسلام سپېڅلی دین هغه وخت وځلاوه چي دانسانانو زیاته برخه بدبختۍ ، هلاکت او بربادۍ په ظالمو موټو وهلې وه ، الله ﷻ داسلام په پستو او مینه لرونکو وړانګو بشریت ددې ناورین څخه وژغوریٔ او ډیوې سیده لاري په ښودولو سره یې ددنیا او اخرت نیکمرغۍ وربه برخه کړې، پاته دي نه وي چي ددنیا مدنیت او پرمختیا که هرڅومره دلوړوالي پر لوري ولاړه سي خو بیا هم ښېرازي ، نیمکرغي او خلاصون هم په همدې دین کي نغښتی دیٔ ، هغه وخت دتاسف او بدبختۍ دیٔ چي ددین څخه فاصله پیدا کیږي او یا یې په پوهاوي کي ستونزي پیدا کیږي ، بیا هم دسترسبحان لورونه اوپېرزوینه ده چي تل یې دا مبارک دین په مبارکو انسانانو ساتلی او خلګ یې ترې ګټمن کړی دیٔ چي یوه لاره یې په معاصر وخت کي په هر تېر کي دهغه تېر په مورنۍ ژبه باندي دعلماؤ شتون او ددوی لیکني دي چي زیاتي ګټي یې په لاس راوړی دي ، دا کار ځکه ګټمن دیٔ چي الله ﷻ په تېره زمانه کي هم انبیاء علیهم السلام دهغو قومونو په ژبو لېږل ځکه الله ﷻ فرمايي:

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوۡمِهِۦ [1]

ژباړه : موږ هیڅ رسول نه دیٔ لېږلی مګر دخپل قوم په ژبه مو لېږلی دیٔ.

حاصل داچي دا دالله ﷻ لوی فضل دیٔ چي په هر تېر کي دهغه تېر په ژبه

---

[1]: سورة ابراهیم الاية ۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

علماؤ کرامو دوی ته دعوت پیل کړی او په تالیف او ترجمه یې ددوی مذهبي تندي ورماتي کړي په همدې لړ کي داشرفیې مدرسې یو تن جید عالم مولوي محمد مجاهد صاحب توانېدلی چي په معاصر وخت کي پر یوه ډېره اړینه موضوع باندي چي دښځو دلباس او ځان جوړوني موضوع ده ـ رساله ولیکي دنومړې رسالې مطالعه په اوس وخت کي عامو او خاصو خلګو ته ډېره اړینه ده ځکه فتنې شیبه په شیبه زیاتیږي او زیات ناوړه او ناروا دودونه منځته راغلي دي هر مسلمان ورور کولای سي چي ددغه رسالې دمطالعې په مټ یو شمېر لباسي ناروا دودونه دکور ښځه وباسي نومړې رساله داشرفیې مدرسې دتالیف او ترجمې دڅانګي غړو وکتل په کتلو یې پرېکړه وکړه چي دشوق له اړخه پیاوړی ده آخره داچي اشرفیه مدرسه نومړې رساله تائیدوي او دټولني داستفادې لپاره یې وړاندي کوي.

په درنښت

دجامعې اسلامیې اشرفیې دتالیف او ترجمې څانګه

دتالیف او ترجمې دڅانګي اراکین	
نوم	**دنده**
مولوي محمد رسول صاحب	عمومي رئیس
مولوي عبدالهادي حماد	دمدرسې، تالیف او ترجمې مدیر
شیخ الحدیث مولوي عبدالرحیم صاحب	رئیس دارالافتاء
مولوي سید احمد غفوري	نائب دارالافتاء
مفتي احمد ګل صاحب	عضو دارالافتاء

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمؤلف عرض

تر خوراک او څښاک وروسته دوهم هغه شی چي انسان ډېر ورته محتاج دئ هغه لباس دئ، چي په هغه باندي خپل عورت پټوي او د ګرمی او یخ څخه ځان په ساتي او دا ډول په معاشره او ماحول کي ځان په ښایسته کوي، ځکه اسلام داسي یو کامل دین دئ، چي د ژوند په ټولو شعبو (څانګو) کي پر احکامو باندي مشتمل دئ، آن تر دې چي د لباس او زینت لپاره یې داسي اصول وضع کړي دي، چي د هغه څخه د مسلمان لپاره سرغړونه جائز نه ده.

که څه هم بعضي نوي فکر لرونکي انسانان دا ګومان کوي چي لباس او زینت د عادي کارو څخه یو کار بلل کېږي، چي په هر عصر او زمان کي څرنګه چي وغواړي هغسي لباس او زینت کولای سي، د حلال او حرام سره څه اړه نه لري، لیکن د دا ډول ګومان کوونکي که څه فکر او تدبر وکړي نو وروسته به ورته معلومه سي چي لباس د انسان په ژوند کي ډېر مؤثر شی دئ او په واقع کي که څه هم داسي معلومېږي، چي د ظاهري امورو سره تعلق لري لیکن په حقیقت کي پر سیرت، اخلاقو او نفسي احوالو باندي ډېر ژور اثر لرونکی دئ.

او د لباس او زینت اثرات مختلف وي، بعضي اوقات بخل، کبر (لویي)، اود اسراف عادي جوړول. د خلکو حقوق پا یمالول په چا کي پیدا کوي او بعض اوقات په لباس کي بیا د تواضع (عاجزی) تربیه هم اخیستلای سي، او اخلاق حسنه هم پکښي پیدا کېدای سي. که څوک پر لباس او زینت باندي خالص د ظاهري شي ګومان کوي نو هغه د انسان د طبیعت څخه ناخبره دئ.

بل دا چي اسلام د لباس په اړه کوم حکم کوي هغه به د طبیعت غوښتنه او د سالم فطرت سره به موافق وي او اسلام د انسان لپاره د یو خاص ډول د لباس یا زینت یا یو خاص هیئت یا د یو خاص ماحول او معاشرې د لباس امر نه دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړی، بلکي د لباس او زينت لپاره يې مضبوط اصول او اساسي قواعد ايښي دي، چي پر هغه اصولو باندي عمل کول پر مسلمان باندي واجب دي، چي د کتاب په اوږدو کي به مخته راسي.

په هر صورت د هر انسان لپاره که نارينه وي يا ښځينه وي چي پر خپل سالم فطرت باندي پاته وي د لباس او بدن د پاکوالي مراعت کوي، هغه لباس هم داسي چي د هغه بدن له بل چا څخه پټ وي او دا د انسان فطري غوښتنه هم ده، ځکه کله چي الله تعالی حضرت آدم عليه السلام او حوا رضي الله عنها پيدا کړه نو دواړو ته يې د جنت لباس ورکړ. بيا چي کله شيطان دوی سهوه کړه، نو د الله پاک د حکم خلاف ورزي رامنځته سوه، الله پاک د دوی څخه د جنت لباس واخيستی، نو دوی سمدستي د درختو په بلګونو باندي د خپل بدن پټول شروع کړه، ځکه الله تعالی فرمايي:

وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ الْجَنَّةِ (الاعراف: ۲۱)

ترجمه: دوی دواړو د جنت په بلګو باندي خپل ستر پټ کړی.

که څه هم د خاوند او مېرمني پرته بل دريم څوک نه وو، ليکن بيا هم د فطري شرم او حياء په غوښتنه باندي دوی خپل ستر پټوی.

لهذا معلومه سوه چي شريعت مطهره د خپلو اصولو او قوانينو مطابق نارينه او ښځينه ته د ښه ښايسته لباس د اغوستلو او د ښه زينت او سينګار کولو اجازه ورکړې ده، د هغه څخه يې منع کړي نه دي.

نو هغه مسلماني خوندي چي په داسي لباس اغوستلو يا زينت کولو باندي اخته وي چي شريعت مقدسه د هغه د اغوستلو اجازه نه ورکوي پخپله ځان ورڅخه وساتي.

دوهم هغه کسان چي د کورو سرپرستان وي هغه که نارينه وي او که ښځينه پر دوی لازمه ده چي دوی به خپل اولادونه او خپل ماتحت (چي د دوی تر سرپرستی لاندي وي) صحيح تربيه کوي، او په هغه لباس اغوستلو او په زينت او سينګار کولو يې امر کړي چي شريعت مطهره اجازه ورکړې وي، ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حدیث شریف کي نبي کریم ﷺ فرمایي، چي: د قیامت په ورځ د هر سرپرست څخه د خپل ماتحت کسانو پوښتنه کېږي[1].

او الله تعالی فرمایي:

یَـٰٓأَیُّهَا ٱلَّذِینَ ءَامَنُوا۟ قُوٓا۟ أَنفُسَكُمۡ وَأَهۡلِیكُمۡ نَارًا (التحریم: ٦)

ترجمه: اې مؤمنانو! تاسي خپل ځانونه او خپل اولادونه د اور څخه وساتئ.

له دې آیت څخه دا معلومه سوه، چي خالص څوک یوازي د ځان په اصلاح باندي نجات او جنت نه سي پیدا کولای، ترڅو چي د خپل ماتحت کسانو د اصلاح فکر یې کړی نه وي.[1]

لیکن د اوسني وخت بعضي سرپرستانو خو خپل ځان د ده په فکر پخپل فرضي، واجب او نور نفلي عبادتو باندي خلاص بللی دئ، په کور یا کورنۍ کي چي کوم لباسونه نارینه یا ښځینه اغوندي یا ښځینه کوم زینت او سینګار اختیاروي دی بې فکره او بې پروا وي، بلکي د ده په پیسو باندي هغه لباسونه او د زینت او سینګار هغه اسباب چي په شریعت مقدسه کي جائز نه وي رانیسي دی د هغه په ګناه کي ورسره شریک دئ، ځکه ده یو ډول کومک او مرسته په ګناه کي ورسره کړې ده او بیا په هغه کورنۍ کي چي هلته ښځه د اکا د زوی، د خاله د زوی، د ماما د زوی، د عمه د زوی، اخښي او لېور څخه مخ نه پټوي دا ډول لباسونه اغوستل یا سینګار کول که څه هم په شریعت مقدسه کي جائز ويَ خو په فتنه کي د واقع کېدو د احتمال له ویري جائز نه دي.

او دا ډول زینت او سینګار کول، د بدن صفایي کول په سالم فطرت کي داخل دي او شریعت مطهره د کولو اجازه په څو شرطو باندي ورکړې ده، چي د

---

[1] قال رسول الله ﷺ:...... ألا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ. مسند امام احمد ورقمه ٤٩٢٠ ، ج ٩ ص : ٤٥٦ ، ط : المكتبة الشاملة

[1]: ذاتی عمل نجات کی لئی کافی نهین اصلاحی خطبات ج : ۴ ص : ٢٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغو شرطو مراعتول ضروري دي، ځکه په حديث شريف کي نبي کريم ﷺ فرمايي:

لا يدخل الجنة من كان فی قلبه مثقال ذرة من کبر، قالوا يا رسول الله ﷺ! ان احدنا يحب ان يکون ثوبه حسناً، و نعله حسنة، قال ان الله جميل يحب الجمال، الکبر بطر الحق، و غمط الناس (۱)

ترجمه: نبي کريم ﷺ وفرمايل: چي د چا په زړه کي که د اوړدن د دانې په اندازه کبر (لويي) وي هغه جنت ته نه سي داخلېدلای، صحابه وو ﷺ عرض وکړ: يا رسول الله که زموږ څخه يو څوک دا خبره خوښه کړي چي د هغه لباس ښه وي، چوټه (يا چمپل) يې ښه (اعلی درجه) وي (نو آيا دغه هم په کبر [لويي] کي داخل دئ؟)

نبي کريم ﷺ ورته وفرمايل، چي: الله جميل دئ، حسن او جمال خوښوي. کبر دا دئ چي حقه خبره نه قبلوي او خلک تحقيروي يعني د خلکو توهين او سپکاوی کوي.

پر سرپرست باندي لازمه ده چي اول خو هغه لباسونه اغوستل يا هغه زينت کول چي په شريعت کي جواز نه لري يا جواز لري خو د فتنې د واقع کېدو له وجي خپل ځانونه او خپل اولادونه او ماتحت کسان د هغه څخه منع کړي.

۱: (بخاري، کتاب الايمان).

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دنیا کې د جنتي ښځو صفات

د ښو ښځو علامې :

د حضرت ابن عباس رضي الله عنه څخه روایت دئ چې نبي کریم ﷺ وفرمایل : ایا تاسو ته دیو شي خبر نه کم در د جنتي نارینه وو په باره کې نو هغه بیان یې وفرمایه .... او تاسو ته د جنتي ښځو په باره کې خبر نه درکړم ، جنت ته تلونکې ښځې دا دي :

۱ : چې د خاوند سره ښه محبت کونکې وي .

۲ : او ډیر اولادونه زېږونکې وي او ښه تربیت کونکې وي.

۳ : کله چې خاوند د هغې څخه ناراضه وي یا په خپله دا ناراضه وي نو دا خپل (خاوند ته) ورسي خپل لاس د خاوند په لاس کې ورکړي او دا به ورته ووایي چې زه تر هغه وخت ته پوري ارام نه سم کولای تر څو چې ته زما څخه راضي نه سي .[1]

د ښځو د څلورو کارو کولو انعام

نبي کریم ﷺ فرمایي :

کومه ښځه چې پنځه وخته لمونځ کوي ، د روژې د میاشتې روژه نیسي او د خپلې پاک دامنۍ حفاظت کوي او د خپل خاوند فرمانبرداري کوي، هغه ته به (د قیامت په ورځ) وویل سي چې د جنت په کومه دروازه چې غواړې داخله سه.(۲)

دیوې ښځې دوجې
ټوله دنیا روښانه او خوشبویه کېدل

د حضرت سعید بن عامر رضي الله عنه فرمان دئ چې ما د نبي کریم ﷺ څخه اورېدلي دي

---

۱ : الااخبركم برجالكم من اهل الجنة .... ونساؤكم من اهل الجنة .... حتي ترضي . كنزالعمال

۲ : اذا صلت المراة خمسها وصامت شهرها وحفظت فرجها واطاعت زجها قيل لها ادخلي اي ابواب الجنة شئت . الترغيب والترهيب .

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي هغه وفرمايل :
که چيري د جنت د ښځو څخه يوه ښځه (دنياته) راسي نو د ټولي دنيا ځمکه به د مشکو په بوی معطره سي او د لمر روښنايي به ولاړه سي. (١)

د جنتي ښځي تاج

حضرت انس ﷺ فرمايي چي نبي کريم ﷺ وفرمايل :
که چيري د جنت د ښځو څخه يوه ښځه د دنيا طرفته راسي نو د اسمان او ځمکي په مابين کي چي کومه مسافه ده ټوله به په خوشبويي سره معطره سي او د دوئ په مابين کي چي کومه حصه ده هغه به روښانه سي او د دې تاج به تر دنيا او په دنيا کي چي کوم شيان دي تر هغه قيمتي وي. (٢)

د ښځو لپاره کوم شی بهتر دئ ؟

د نبي کريم ﷺ څخه سوال وسو چي د ښځو لپاره بهتره او ښه د کولو شی څه شی دئ ؟ نبي کريم ﷺ په جواب کي وفرمايل : چي د ښځو بهتره او ښه کار دادئ چي نه (نامحرم) نارينه دوئ ووينې او نه دوئ (نامحرم) نارينه ووينې .
او حضرت فاطمة ((رضي الله عنها)) فرمايي : چي د غه کار هغه وخت مکمل کېدای سي چي ښځي په کور کي اوسي (او د کور څخه بې ضرورته نه وزي). (٣)

د حورو يوائحي د لاس د ښائست والي اندازه

حضرت کعب بن احبار (رحمة الله عليه) فرمايي :
که چيري يوه حوره خپل لاس د ګوتو سره د آسمان څخه ښکاره کړي نو د هغه دوجي به ټوله ځمکه روښانه سي لکه څرنګه چي لمر د نيا والاوو ته روښنايي

---

[1] : لو ان امراة من نساء اهل الجنة اشرفت .... ولاذهب ضوء الشمس .الترغيب والترهيب ج : ٤ ص : ٢٢

[2] : لو اطلع امراة من نساء اهل الجنة .... خير من الدنيا وما فيها . مسند احمد .

٣ : في جواب سوال النبي ﷺ اى شئ خير للنساء .... لايرين الرجال ولايرونهن ...... لايمكن الابالاحتجاب بالبيوت . احكام القرآن للتهانوي ج : ٣ ص : ٤٥٦ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسوي . بيا يې دا و فرمايل چې دايي دلاس ښائست دئ نو دهغې دمخ ښائست به په کومه اندازه وي ، او دهغې تاج به دياقوت ، ملغرو او زبرجدو وي .(۱)

ددنيا ښځې دحورو څخه افضل دي ؟

حضرت حبان بن ابي جبله (رحمة الله عليه) فرمايي :

چې ددنيا ښځې کله جنت ته داخليږي نو دوئ ته په دنيا کې دنيک عملونو په وجې پر حورو باندې فضيلت ورکول کيږي (يعني څومره ډير نيک اعمال چې يې کړي وي په هغه اندازه به يې حسن او درجې زياتې وي)(۲)

ددنيا ښځه تر حورې (۷۰۰۰۰) اويا زرګونه افضلې دي

فائده : علامه قرطبي (رحمة الله عليه) فرمايي :چې داخبره دجناب نبي کريمﷺ څخه مرفوعا روايت سوي ده چې ده مبارک ارشاد فرمايه :

دنياوي ښځې دحور عين څخه ۷۰۰۰۰ زرګونه افضلې دي (يعني څومره ښائست چې دحورو دئ دجنتي ښځو ښائست به ددوي دښائست څخه ۷۰۰۰۰ اويا زره چنده زيات وي)(۳)

دنيکي ښځې عمل داويا و صديقينو برابر دئ

دحضرت ابن عمرؓ څخه روايت دئ چې نبي کريمﷺ وفرمايل : چې دمؤمنې (صالحې) ښځې عمل داويا و صديقينو دعمل سره برابر دئ او دګناهکارانو دبدعملۍ په شان دئ (که موږ وګورو په حديث شريف کې دنيکي ښځې څومره لويه درجه او مرتبه بيان سوې ده دبدې ښځې ګناه څومره ډېرې ګناوې بلل

---

[1] : وعن ابن عباسؓ قال ... لوان يدا من الحور من السماء بياضها ولؤلؤ وزبرجده الترغيب والترهيب ج : ٤ ص : ٥٣٥

[2] : تذكرة قرطبي ج : ٢ ص : ٤٧٧ .

[3] : ان الادميات افضل من الحور بسبعين الف ضعف تذكرة قرطبي ج : ٢ ص : ٤٧٧ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوي دي)(۱)

د دوزخ د تکلیفو بیان

نبي کریم ﷺ فرمایلي دي :
چي دوزخ تر زرو کلونو پوري بل کړل سو تر داسي حده چي دده رنګ سور سو او بیا زر کاله نور بل کړل سو تر داسي حده چي سپین سو بیا تر زرو کلونو پوري نور بل کړل سو تر داسي حده چي تور سو .(۲)
او س ستاسو دغه اور چي تاسو یې بلوئ د دوزخ تر اور په ګرمۍ او حرارت کي اویا (۷۰) درجې کم دئ او هغه اویا (۷۰) درجې تر دغه زیات ګرم دئ .(۳)

د دوزخ غټوالی

نبي کریم ﷺ فرمایي :چي دوزخ راوړل کیږي په داسي حال کي چي دده به اویا زره قیضې وي او هره قیضه به اویا زره ملائکو نیولې وي او تر دغو قیضو به یې راکشوي .(۴)

د دوزخ ژوروالی

رسول الله ﷺ فرمایي : که ډېره درنه ډبره د دوزخ دغاړي و دوزخ ته وغورځول سي او تر اویا کلونو پوري مسلسله ولاړسي نو پس داویا(۷۰) کلونو څخه به دوزخ و بیخ ته ورسیږي.

تر ټولو د کم عذاب اندازه

نبي کریم ﷺ فرمایي : چي په ټولو کي سپک عذاب په دوزخ کي به دهغه چاوي چي دهغه په پښو کي به فقط داور دوي څپلی وي لیکن ددغه څخه به دده

[1] : عن ابن عمر رضي الله عنه عن النبي ﷺ قال وان مثل عمل المراة المؤمنة کمثل عمل سبعین صدیقا وان عمل المراة الفاجرة لفجور الف فاجر . کشف الاستار ج : ۲ ص : ۱۵۷.

[2] :عن ابي هریرة رضي الله عنه عن النبي ﷺ قال اوقدعلي النار الف سنة حتی احمرت ... فهي سوداء مظلمة،مشکوة ج : ۲ ص : ۵۰۳ .

[3] : عن ابي هریرة رضي الله عنه ان رسول الله ﷺ قال نارکم جزء من سبعین ...مشکوة ج : ۲ ص : ۵۰۳ .

۴ :وعن ابن مسعود رضي الله عنه قال رسول الله ﷺ یوتیٰ جهنم یومئذ لها... الف ... یجرونها... مشکوة ج : ۲ ص : ۵۰۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماغذه دګډوې په ډول ايشيږي ، اودده به داخيال وي چي په ټولو کي زما عذاب ډېر زيات دئ .(۱)

د دوزخ د مارانو د غټوالي اندازه

نبي کريم ﷺ فرمايي : چي په دوزخ کي داسي غټ غټ ماران دي لکه اوښان که يو وار سړی وخوري نو تر څلويښتو کلونو پوري به يې زهر په بدن کي څپې وهي او لړمان يې داسي لوی دي لکه پالل سوي او کتل سوي غاتري که دوی سړی وخوري نو تر څلوېښتو کلونو به زهر دده په بدن کي څپې وهي.(۲)

د جنت ښه والی او د دوزخ بدوالی

يو واري نبي کريم ﷺ لمونځ وکړئ ومنبرته يې تشريف راوړئ او وې فرمايل : چي ما نن د جنت او دوزخ نقشه هو بهو اوبعينه وليدله نه تر ننه پوري ما تر جنت زيات يو ښه شی ليدلي دئ او نه مي تر دوزخ زيات يو شی د تکليف ليدلي دئ.(۳)

په دنيا کي د دوزخي ښځو صفات او نښاني

دعطر (خوشبوي) وهونکو ښځو مثال :

رسول اکرم ﷺ فرمايي :

هره سترګه زنا کونکې ده ، ښځه چي کله عطر (خوشبويي) ووهي نو پس (دباندي ووځي) د (نارينوو) د مجلس سره تېره سي ، هغه داسي يعني

---

[1] :عن النعمان بن بشير قال قال رسول الله ﷺ ان اهون اهل النار عذابا ... لاهوئهم عذابا.مشكوة ج:٢ص: ٥٠٢ .

[2] : عن عبدالله بن حارث بن خير قال قال رسول الله ﷺ ان في النار حيات كامثال البخت تلسع ... اربعين فريقا .
مشكوة ج : ٢ ص : ٥٠٤ .

[3] : عن انس ان رسول الله ﷺ لنا يوما الصلوة.... في الخيروالشر مشكوة ج : ٢ ص : ٥٠٥ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

زانية ده. (۱)

تشريح : نبي كريم ﷺ دهغه ښځې چې عطر په ځان باندي ووهي دباندي دنارينوو دمجلس يا دنارينوو سره تيريږي نو ددغې ښځې مشابهت نبي كريم ﷺ دزانيې او فاسقې ښځې سره وكړئ.

درې كسان جنت ته نه سي داخليداى

حضرت عمار رضي الله عنه روايت كوي چې نبي كريم ﷺ وفرمايل :

درې كسان دهميشه لپاره جنت ته نسي داخليداى :

اول : ديوث (دوس) دوهم : والرجلة من النسآء (هغه ښځه چې دنارينوو سره مشابهت كوي) دريم مدمن الخمر (شراب چيښونكى) اصحابانو مباركو ورته وفرمايل : يارسول الله ! مدمن الخمر خو پيژنو ديوث څه شى دئ ؟ نبي كريم ﷺ وفرمايل : ديوث هغه څوك دئ چې پردئ دده كورته داخل سي دى يې پروا نه كوي . صحابي مبارك، فرمايي : موږ ورته وويل چې الرجلة من النساء څه شى دئ؟ رسول الله ﷺ وفرمايل : دا هغه ښځه ده چې دنارينوو سره مشابهت كوي (۲)

تشريح : دنارينوو لپاره دښځو سره په لباس حركات او په بعضو صفاتو كې مشابهت كول نه دي جائز او دغه ډول دښځو لپاره دنارينوو سره په لباس حركات او په بعضو صفاتو كې مشابهت كول جائز نه دي .

او دا ډول په يو بل حديث شريف كې نبي كريم ﷺ فرمايلي دي چې دالله ﷻ لعنت دي پر هغه ښځه باندي وي چې هغه دنارينو سره مشابهت كوي . (۳)

---

[1]: عن ابي موسى رضي الله عنه عن النبي ﷺ قال كل عين زانية ، والمراة اذا استعطرت .... يعني زانية . الترغيب والترهيب ج : ۳ص : ۸٤

[2] : عن عمار بن ياسر عن رسول الله ﷺ قال ثلاثة لايدخلون الجنة ابدا : الديوث.... قلنا فما الرجلة من النساء قال التي تشبهه بالرجال . الترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۱۰۷

[3] : عن ابن عباس رضي الله عنه قال لعن رسو ل الله ﷺ المتشبهين من الرجال.... من النساء بالرجال . ترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۱۰۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملعونې (لعنت پر سوي) ښځي څوک دي ؟

دعبدالله بن عمر (رضي الله عنهما) څخه روايت دئ ، دی مبارک فرمايي چي ما د نبي کريم ﷺ څخه واورېدل ده مبارک وويل چي زما د امت په اخرکي به نارينه وي چي دوي به (دعزت) پر ځينانو باندي سپرېږي (دومره به په عزت وي) لکه هغه خلګ چي مسجدو ته (ځي) او په دروازو کي (ددوئ عزت لپاره نور خلګ انتظار کوي) ددوئ ښځو به لباس اغوستی وي مګر لڅي به وي (يعني داسي باريک يا لنډ يا تنګ لباس به يې اغوستی وي چي دلباس مقصد فوت سوي وي) ددې ښځو سرونه به دبختي اوښ دبوک په ډول وي (يعني دغو ښځو به خپل وېښتيان دخپل سره پر يوه حصه باندي يو ځای راټول کړي وي داسي به معلومېږي لکه داوښ بوک) نو دغه ښځي ملعوني دي (يعني لعنت پرې سوی دئ)(۱)

د دنيا د ښځو
په جنت کي د کم والي وجه

د حضرت ابن عمر رضي الله عنه څخه روايت دئ چي نبي کريم ﷺ وفرمايل :

اې د ښځو جنس ! تاسو صدقه کوئ او ډېر استغفار (واياست) ځکه ما تاسو (يعني ستاسو جنس) په دوزخ کي ډېر وليدئ ، يوي ښځي چي په ډېره ښه لهجه باندي خبري کولې عرض يې وکړئ چي يا رسول الله ! زموږ څه نقصان دئ ؟ چي موږ (ښځي) په دوزخ کي ډيري يو ؟ نبي کريم ﷺ وفرمايل : تاسو لعنت (ښراوي ډيري کوئ که خپلو اولادو ته وي او که نورو ته) او دخاوند ناشکري او نافرماني کوئ (يعني چي خاوند هر څومره نعمتونه دوئ ته راوړي بيا هم چي يوه ورځ څه شی کم وي نو دوئ وايي چي ستا کورته زه

---

۱ : عن عبدالله بن عمررضي الله عنهما قال سمعت رسول اللهﷺ يقول : يكون في آخر امتي رجال .... فانهن ملعونات ... نساء الامم قبلكم . الترغيب والترهيب ج : ۳ ص : ۹۴ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلې يم ما شى نه دئ ليدلي)(۱)

د ښځو څخه د قيامت په ورځ لومړى څه سوال کيږي؟

حضرت انس ﷺ د نبي کريم ﷺ فرمان نقل کوي چي د قيامت په ورځ به د ښځو څخه تر ټولو مخکي د لمانځه پوښتنه کيږي (چي ايا لمونځ يې په پابندۍ سره په خپل وخت کي کاوه او که يې نه کاوه) بيا به د خپل خاوند په اړه پوښتنه ځني وسي چي د هغه سره يې څنګه سلوک کاوه(۲)

د جهالت په زمانه کي د ښځي اهميت او مقام:

د قرآن کريم د آياتو څخه دا معلوميږي چي د اسلام د راتګ تر مخه ښځي ډيري مظلومي او په تکليفو کي وي او قرآن کريم په دې صراحت کړي دئ چي دوي د ښځو څخه نفرت کوئ:

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ (۳)

ژباړه :ثابتوي دا (کفار) الله تعالی ته هغه چي بدګڼي(دوى د خپلو ځانو لپاره) يعني دوي الله تعالی ته دلوڼو عقيده لري . په بل آيت کي فرمايي :

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ ٱلْبَنَٰتِ سُبْحَٰنَهُۥ ۙ وَلَهُم مَّا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾ (۴)

ژباړه : ثابتوي (کفار) الله تعالی ته لوڼي الله تعالی پاک دئ (د ولده او د شريک څخه) او دوي (کفار) ثابتوي د ځانو لپاره هغه چي دوي (کفار) خوښ وي .

يعني د غه خلګ ملائکي د الله تعالي لوڼي بولي او دوي خپله لوڼي نه خوښوي

---

[1] : يا معشر النساء تصدقن واكثرن الاستغفار .... وتكفرن العشير . ابن ماجة ج : ص : ۴۰۳ في الفتن .

[2] : عن انس ﷺ اول ماسئل المراة يوم القيامة عن صلاتها ثم عن بعلها كيف عملت اليه . كنزالعمال ج : ۴ ص : ۶۶

[3] : سورة النحل الاية ۶۲

[4] : سورة النحل الاية ۵۷ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلکي زامن خوښوي . (۱)
تفسير قرطبي ليکلي دي چي دا آيات دبنو خزاعه او بنو کنانة قبيلو په باره کي نازل سوي دي دهغو عقيده داده چي ملائکي دالله تعالى لوڼي دي او هغو به ويل چي لوڼي دالله ﷻ سره يو ځاى کړي (العياذ بالله)
په بل ځاى کي الله ﷻ فرمايي :

وَجَعَلُوا۟ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةَ ٱلَّذِينَ هُمْ عِبَـٰدُ ٱلرَّحْمَـٰنِ إِنَـٰثًا ۚ (۲)

ژباړه : دوى (کفار) ملائکي چي د رحمن بندګاني دي ښځي بللي .
نو الله تعالى ددوي پر دغه خبره باندي انکار وفرمايه چي پر دغه خبره باندي دليل دي چي دجهالت په زمانه کي دښځو مرتبه ډيره کمه وه او په مظلوميت او تکاليفو به يې ژوند تېروئ او هرډول لوى والى او فضيلت دنارينوو لپاره وو ، دښځو لپاره هيڅ حصه نه وه حتى تردې پوري چي ښه شيان نارينوو په خپله اخيستل او بې کاره شيان يې ښځو ته ورکول ځکه الله تعالى په دغه باره کي فرمايي :

وَقَالُوا۟ مَا فِى بُطُونِ هَـٰذِهِ ٱلْأَنْعَـٰمِ خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِنَا ۖ وَإِن يَكُن مَّيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَآءُ ۚ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ ۚ إِنَّهُۥ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾ (۳)

ترجمه : او دوي وايي چي دهغو (چارپايانو) په نس کي چي څه دي هغه خالص زموږ دنارينوو لپاره دي ، او ښځيري (پيدا کيدونکي حيوانان . چارپايان) مړه وي نو په هغو کي شريک يو ، ژر به سزا ورکړي (الله ﷻ) دوي ته ددي تقرير بېشکه دغه (الله ﷻ) ښه حکمت والا دي ښه علم والا دئ .
دحضرت ابن عباس ؓ څخه روايت دئ چي دنارينوو لپاره خالص شيدې وي چي هغه دوي دخپلو ښځو لپاره يې حرام بللي وي ، او ددوي نارينوو څيښلي

---

[1] : تفسير ابن کثير ج : ۲ ص : ٥٩٤ .
[2] : سورة الزخرف الاية ۱۹
[3] : الانعام الاية ۱۳۹ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغه ډول چي کله به یوي بوزۍ نر سېرلی زېږولی وو نو هغه به یې د نارینوو لپاره وو ، او کچیري ښځه سیرلی زیږولي وای نو نه یې ذبحه کول او نه یې دا غسي پرېښودل ، بیا الله تعالی مسلمانان د دغسي کولو څخه منع کړل . (۱)
ذکر سوی آیات پر دغه خبره باندي دلالت کوي چي هغه خلګ چي د خپل جهالت او ګمراهی دوجي د چارپایانو څخه پیدا سوي نر بچیان د نارینوو لپاره بلل او د ښځو لپاره یې حرام بلل او د چارپایانو څخه مردار (مړه) پیدا سوي بچیان د نارینه او د ښځو مشترک بللي .
ابو جعفر طبري د دغه آیات په تفسیر کي واضح نقل کړي دي چي د دغه چارپایانو ژوندي پیدا سوي کیدونکي بچیان خالص د دوي د نارینو د خوړلو لپاره وه او د ښځو لپاره حرام وه او مړه پیدا کیدونکي بچیان نارینوو او ښځو تولو خوړل په دغه باندي به دوي نارینوو ته ترجیح ورکول . (۲)
دغه خلګو د ښځو رتبه او مقام ډېر کم بللی ځکه دوي هغه ښځو ته چي انجلی به یې پیدا سول خوشکه به یې ورته کول یعني بده یې بلل . که څه هم دوي ته دا معلومه وه چي دغه د تقدیر تکویني نظام لاندي دواده په ذریعه پیداکیږي د هغه سره سره بیا هم دوي چي کله به د چا انجلۍ پیدا سوی وای نو هغه یې ژوندي دفن (په خاوره کي پټول) کول .
الله تعالی د قرآن آیاتونه د دوئ د دې ناوړه عمل په باره کي نازل کړل لکه څرنګه چي مو مخته ذکر کړل چي الله تعالی د دوي دغه عادت په قرآن کریم داسي تصویروي :

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ ٱلْبَنَٰتِ سُبْحَٰنَهُۥ ۙ وَلَهُم مَّا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِٱلْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُۥ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٨﴾ يَتَوَٰرَىٰ مِنَ ٱلْقَوْمِ مِن سُوٓءِ مَا بُشِّرَ بِهِۦٓ ۚ أَيُمْسِكُهُۥ

---

[1]: عن ابن عباس رضي الله عنه فهو اللبن کانوا یحرمون ... فهم فیه شرکآء فنهی الله تعالی عن ذالک. تفسیر ابن کثیر ج : ۳ ص: ۳۱۱
[2]: تفسیر طبري ج : ۱۲ ص : ۱۵۳ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُۥ فِي ٱلتُّرَابِ ۗ أَلَا سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾ (١)

ترجمه : ثابتوي (کفار) الله تعالی ته لوڼې الله تعالی پاک دئ (دولده او دشریک څخه) او دوي (کفار) ثابتوي دځانو لپاره هغه چې دوي (کفار) خوښوي او کله چې به دوئ (کفارو) څخه یوه تن ته دلور (دپیدا کېدو خبر) ورکړل سو نو دغم څخه به یې مخ تک تور سواو په داسي حال کي چي په قهر کي به وو (چي زما ښځي ولي لور پیدا کړه) دوي (کفار) به دخپل قوم څخه پټ ګرځېدل ترڅو چي هغه دناخوښی خبر لیري کړي ، ایادوی (چي اوس یې لور پیدا سوي ده) په هغه څه (ځان) وساتي دسپکوالي او که یې دی په خاوره چخ کړي ، واورئ خبردار سئ بد دئ دغه چي حکم یې کوي .

علامه ابن کثیر ددغه آیات په تفسیر کي فرمايي : چي الله ﷻ دمشرکانو بدوالی بیانوي چي هغو الله تعالی ته لوڼې ثابتولي که څه هم الله تعالی ددوئ ددغي غلطي عقیدې څخه پاک دئ اودوئ دخپلو ځانولپاره نارینه اولاد خوښوي او دلوڼو څخه یې ځان لیري کوي او هغه یې الله تعالی ته ثابتوئ ، الله تعالی ددوئ ددغه غلطي عقیدې څخه لوړ دئ یعني پاک دئ . نو ځکه چي کله به ددوئ لور پیدا سوه نو ددېره غمه څخه به پټه خوله وه دلیري څخه به چا محسوسوله چي لور یې پیدا سوې ده .او عقیده یې دا وه چي که لور ژوندی پرېږدي خو توهین اوذلت دئ دده لپاره او دده سره څوک ښه راشه درشه نه کوي .

نو خپلو نارینوو اولادو ته به یې پر انجونو باندي فضیلت او فوقیت ورکوئ بالاخره به یې انجوني په مځکه کي ژوندی ښخولې . ځکه قرآن ددغه انجونو دقاتلانو په باره کي فرمايي :

وَإِذَا ٱلْمَوْءُۥدَةُ سُئِلَتْ ﴿٨﴾ بِأَيِّ ذَنۢبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾

ترجمه : او کله چي دښځو سوو انجونو څخه سوال وسي چي په کوم جرم باندي

---

١ : سورة النحل الايات ٥٧ ، ٥٨ ، ٥٩ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قتل سوي ياست .

علامه ابن کثير د دغه ايت په تفسير کي فرمايي : چي د قيامت په ورځ د دغه کوچنۍ انجلۍ څخه دا سوال کيږي د دې د قاتل د تهديد لپاره کيږي ځکه کله چي مظلوم څخه سوال کيږي نو د قاتل څخه به څرنګه سخت سوال نه کيږي.

دا (کفارو) انجوني د دوو شيانو څخه ښخولې لومړۍ داچي د دوئ دا عقيده وه چي ملائکي دالله تعالى (نعوذ بالله) لوڼي دي ځکه دغه انجوني هغو (ملائکو) ته واستوي .

دوهمه دا چي د فقر او افاقې او محتاجۍ د بيري څخه يا د قيد والي دوجي څخه چي هغه به منځي سي د دې وجي څخه يې ښخولې . (۱)

ديهودو په دين کي د ښځي مقام او مرتبه

موږ ته د قرآنکريم په ذريعه دا معلومه سوه چي يهودو په خپل کتاب کي تحريف (لاس وهنه) کړې وه ځکه الله تعالي فرمايي :

يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ (۲)

ژباړه : دوئ (يهوديانو) به کلمې د خپل ځای څخه تغيرولی .

دښځو په باره کي ديهودو دا موقف او عقيده وه چي په دنيا کي اوله غلطي د ښځي څخه وسوه چي دا هغه غلطي ده چي په جنت کي پيښه سوه چي حضرت آدم ﷺ او حضرت حوا رضي الله عنها ته حکم ورکول سوی وو چي دغنم دانه به نه خوري مګر شيطان د مار په شکل کي ورته راغلئ په حضرت حوا رضي الله عنها باندي يې دغنم دانه وخوړل او حضرت حوا رضي الله عنها بيا په حضرت آدم ﷺ باندي دغنم دانه وخوړل . نو دوئ به ويل چي دهغه په نتيجه کي يې موږ مځکي ته راکښته کړو او په مځکه کي نافرمانياني شروع سوې ، بهر حال

[1]: القرطبي ج : ۱۹ ص : ۲۳۲ .

[2]: سورة مائدة الاية ۱۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

ديهودو دښځو په وړاندي دا موقف او عقيده چي لومړی غلطي حوا رضي الله عنها وکړه آدم ﷺ نه ده کړې نو له همدې کبله ښځه دنارينه څخه په ډيرو کارو کي کمه او کښته ده ځکه يهودو ښځه په کار کي ګناه ګاره او منحرفه بلله او دا به يې ويل چي په تورات کي دا ذکر سوي دي چي الله تعالي دآدم ﷺ څخه سوال وکړئ چي تاته ما دا نصيحت کړی وو چي دغه دغنمو دانه به نه خوري مګر تا وخوړل ؟ حضرت آدم ﷺ عرض ورته وکړئ چي تا زما سره کومه ښځه راسره کړې وه هغه ماته دغه دانه راکړه نو الله تعالي ښځي ته دا وفرمايل چي ته به په حمل کي ډېره په مشقت او په ولادت کي به ډېره په تکليف يې .(۱)
دغه سزا حضرت آدم ﷺ ته ددغه غلطی په وجه ورکول کېده او ښځو ته تر اوسه پوري دحمل او ولادت په وخت کي ورکول کيږي .
ديهودو په اند ښځي دغام مال او سامان او حيواناتو په ډول رانيول کېدې او خرڅېدې .
او په ميراث کي چي به يې ورور هم دپلار څخه پاته سوی وو نو خور ته دپلار دمال څخه خصه نه ورسېدل يعني دپلار دميراث څخه محرومه کېدل .
او دغه ډول په دوئ کي دا قانون وو چي ښځه به بې اولاده وه او کونډه به سول نو دمړه خاوند دورور سره به وه دبل چاسره دنکاح کولو حق نه ورکول کېدئ او ددې سره سره به نور هم حقيره او خواره ه ددې ماسوا چي کله به ښځي ته مياشتنی مريضي ورغله په دغه ورځو کي به ښځه نجسه بلل کېده او په دغه ورځو کي به يې دښځو دلاس څخه نه يو شی اخيستی او نه به يې خوړي او نه يې ښځه په يوه بستره کي دځان سره پرېښول .
ديهودو يوه عقيده دا هم وه چي ښځه فطرتا ناپاکه ده او کمي ښځي چي نارينه اولاد وزېږوي اوه ورځي ناپاکه بلل کېده او نوري ورځي به يعني درودېرش (۳۳) به پاکه بلل کېده او کمي ښځي چي به ښځينه اولاد وزېږوئ نو هغه به دوه چنده ناپاکه بلل کېده او داهم نارينو پر ښځو باندي دفضيلت يوه عقيده

---

(۱): حقوق وقضايا المراة في عالمنا المعاصر . ص : ٤٥

(c) ketabton.com: The Digital Library

وه .(۱)

دښځي په مياشتنۍ ناروغي کي به چي څوک پر هغه ځای کښېنستلی وای کوم چي حائضه ښځه پر کښېنستله او يا به يې د حائضې ښځي سره لاس يا بل شی موښتی وای نو هغه هم ديوې ورځي لپاره ناپاکه بلل کېدئ او په يخو اوبو غسل کولو ماسوا په تودو اوبو يې غسل نه صحيح کېدئ او نه پاکېدل .

داغه ډول حائضه ښځي ته خاوند کتل هم نه ترڅو چي چا شاهدي نه وای ورکړې چي هغه ما وليدل چي غسل يې وکړئ .(۲)

يعني يهودي ښځي به په خپل ژوند کي د مستقل شخصيت او ارادې هيڅ کار نسو کولای بلکي هغه بهٔ د نارينه تابع وه او ديوې خادمي حيثيت به يې وو او دښځي پلار چي به کله وغوښتله چي ښځه خرڅه کړي خرڅولای يې سوای او دچا سره به يې چي زړه وغوښتی هغه ته يې په نکاح ورکول او هغه به مکمله دخاوند تابع داره او محتاجه وه .

او يهودي ښځي تر نن پوري ديهوديت (دځان څخه په جوړ سوي) دين کي ددغه ذکر سوي مشکلاتو او تکاليفو سره مخامخ دي .(۳)

په مسيحي دين کي دښځي مقام او مرتبه

په مسيحي دين کي دښځي په باره کي هغه عقېدي سته کوم چي په يهودي دين کي وي ځکه ديهودو عامي عقيدې مسلسل تر مسيحي دين پوري راواني وي چي هغه عقيدي په مسيحي دين کي هم پاته سوې .

په تحريف سوی مسيحيت دين کي ښځي ته هيڅ اهميت او حق نه دئ ورکړل سوي ځکه په دغه دځانه جوړ سوي دين کي مکمل اختيار ونارينه ته ورکړی دئ .

او نوري هغه عقيدې چي په يهودي دين کي وي هغه عقيدې په مسيحي دين

---

۱ : مجموعة من القوانين اليهودية والحادات ص : ۲۲

۲ : المراة في القديم والحديث ص : ۱۸۸ .

۳ : حقوق وقضايا المراة في عالمنا المعاصر . ص ۴۷ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي هم تسلسل درلودئ.

په اسلام کي د ښځو صحيح مقام او مرتبه

تمهيد:

اسلام د عربو د ژوند لپاره خصوصا او د عامو مسلمانانو لپاره عموما يو نوی اصل او بنسټ کښېښنولی ځکه په عربو کي يو شريعت يا قانون په ليکل سوی شکل کي نه درلودئ چي دوئ په هغه باندي فيصله وکړي بس يو څو عادتونه او رواجونه وه چي د کلونو، کلونو څخه را روان وه او هغو د عقائدو شکل اختيار کړی وو چي په هغه کي دوئ ته هيڅ شک نه وو او د هغه مطابق د قبيلو سردارانو حکم ورکوئ او بيا هغه حکم عملي کېدئ.

اسلام د نبي آخر زمان سيد الخلائق محمد مصطفیﷺ په لاس راغلئ او هغه اخلاقي احکام يې مقرره کړه چي د دوئ معاشرې، عادات او طريقې چپه وي چي د دوئ د پلرونو او نيکونو د وخت څخه را روان وه.

اسلام يوازي د خلکو د لمونځ او د نورو فرائضو دادا کولو لپاره نه دئ راغلئ بلکي د انساني ژوند او د هغه په احوالو کي د منظم کولو لپاره راغلي دئ چي پر هغه باندي ټول مسلمانان د ژوند پر لاره برابر ولاړ سي.

نبي کريمﷺ موږ ته د شريعت اصل او حقيقي معنی او مطلب واضح کړی دئ که چيري د خلکو معاشره پر شريعت برابره روانه سي نو د سنت نبويﷺ د اتباع او د ترقۍ سبب به وګرځي.

ټول شرعي قوانين د خپل حقيقت او هدف په اعتبار سره د وو خبرو ته رسيږي يو اخلاق دوهم د انساني ژوند ضرورت اسلام خپل حکمت په کرار کرار رسول غواړي او د دغه حکمت لاندي شرعي احکامات جاري کوي ځکه چي اسلام کرار کرار ښځه د جاهليت د رسم او رواج څخه يې ليري کړه او اسلامي آزاد حق يې ورکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اسلام کې د ښځې حيثيت

په قرآنکريم کې الله تعالی ځای پر ځای مسلمانان د ښځې او نارينه په مابين کې ديو والي طرف ته متوجه کړي دي ځکه يوه معاشره هم د ښځې او نارينه څخه نسي خالي کېدای ، بلکې د نسل د ډېرښت او انساني ژوند بيله ښځې او نارينه څخه نسي چلېدلای .
ځکه الله تعالی موږ ته فرمايي :

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ (۱)

ترجمه : اې خلکو ! موږ تاسې ديوه نارينه او يوې ښځې څخه پيدا کړي ياست .
د انساني تخليق په اعتبار سره ښځه هم د نارينه په ډول پوره جوړه سوې ده په دوئ دوو کې ظاهراً هيڅ فرق نسته او د دوئ څخه يو پر بل فضيلت نه دئ ورکول سوی مګر د فضيلت معيار يې پر تقوی باندي دئ چې کوم يو تقوا دار وي هغه افضل دئ تر هغه غير متقي ځکه اول وار قرآني فيصله د ښځو د حقوقو په باره کې دا اعلان سوه :

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَآءً (۲)

ترجمه : اې خلکو ! د خپل رب څخه وبيرېږئ چې تاسو ټول ديو نفس (آدم ع)څخه پيدا کړي ياست او د هغه نفس يې جوړه پيدا کړي ياست او خپاره (خواره) يې کړل د دوئ د واړو څخه ډير سړی او ډيري ښځې .
تشريح : حاصل يې دا سو چې د نارينه او ښځې ديوې سرچينې څخه دوه وجوده دي د انسانيت تر حدودو پوري په دواړو کې هيڅ کمی او بيشی نسته د آيت څخه هم واضح سول چې نارينه د ښځې د انسانيت څخه د ايستلو کوشش کوي

---

[1] : سورة حجرات الاية ۱۳

[2] : سورة النسآء الاية ۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا تول غلط دي ځکه د دوئ د واړو پیدائش دیوه نفس څخه سوی دئ او بیا داچي ښځه جلا مخلوق نه ده هغه هم انسان دئ لکه څرنګه چي نارینه انسان دئ او بل داچي دښځي او نارینه منبع او مخزن یو دئ . بیا په دوئ دوو کي تفاوت کېدلای سي پر ځای د دې چي دانسانیت څخه وایستل سي باید یو د بل په اهمیت باندي فخر وسي او د خپل ځان لپاره یې باید باعث فخر او عزت وبلل سي ځکه د قرآنکریم مشهور آیت دئ چي وړاندي یې هم ذکر سو :

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَـٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَـٰكُمْ شُعُوبًا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓا۟ ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ ۚ (۱)

ترجمه : اې خلګو ! موږ تاسي دیوه نارینه اویوې ښځي څخه پیدا کړي یاست او ستاسو څخه مو مختلف خاندانونه او قبیلي جوړي کړي دي ځکه چي تاسو یو تر بله سره وپېژنئ او دالله تعالی په نزد ستاسو څخه ښه او بهتر هغه څوک دئ چي په تاسو کي ډېر پرهیزګار وي .

نوري نتیجي هم پیدا کیږي او هغه دي طرفته اشاره کړي ده چي یو نارینه داسي نسي کېدای چي د هغه په پیدائش کي دښځي شراکت نه وي داسي نارینه څوک سته چي یواځي د نارینه څخه دپیدا کیدو دعوا وکړي نو بیا نارینه ته څه حق دئ چي نارینه عزتمند بولي او ښځي حقیري او ذلیلي بولي چي دانسان دجسم په جوړښت کي ترنارینه دښځي دحصې شراکت ډېر طبیبانو ثابت کړی دئ.

الله تعالی چي کله ښځه مور جوړه کړي نو دا خپل اولاد په وجود کي کښېږدي او بیا یې پیدا کړي او هغه ته پرورش او شیدې ورکوي .

لږ فکر هم باید وسي چي نارینه د دغه په مقابله کي د اولاد لپاره څه کولای شي ؟ دښځي په نس کي اولاد شکل او صورت پیدا کوي ، او په هغه کي زموږ د روح تعلق زموږ د بدن سره قائم وي، بالاخرة د هغه ښځي وجود د عار او پیغور سبب

---

۱ : سورة الحجرات الاية ۱۳ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګرځي.

هیڅ خبره دا هغه وخت نه وه چي دا غه ښځي زموږ تربیت کوي کله چي موږ کي دتګ دوینا او دخپل تکلیف او ضرورت دویلو طاقت نه وو ددي په واسطه موږ ته دتګ قوت راکول سو دویلو صلاحیت را وبخښل سو او داغه جنس په ژوندي شعور باندي زموږ خدمت وکړي ایا په دغه ټولو خدماتو باندي ښځه ذلیله او حقیره سول.

افسوس دي پر هغه عقل باندي چي دا فکر ورګرځي او پر هغه ژبه باندي چي دا خیال ښکاره کوي چي ښځه ذلیل ده او هغه دي ملعون وي چي په زړه کي دا رکم وسوسي راګرځوي.

خیر خو په قرآني نورور آیاتو کي هم الله تعالی انسان ته داغه فرمایلي دي چي ښځه د ذلالت نه ده په ذاتي شرف او کرامت کي تر نارینه کمه نه ده لهذا د ښځي سره باید دحیوانانو په ډول ناجائزه او غیر انساني چلن ونسي چي دانسانیت توهین او دآدمیت دحقارت هغه بد صورت دئ.

په انسانیت کي دپوره اشتراک سره، سره دوو صنفو په جنسو کي په بعضي عضوي اختلافاتو کي دحکیم چي کوم حکمتونه دي ممکن دهغه څخه ثوک ناخبره نه وي ځکه الله تعالی فرمایي:

لِّلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ يَهَبُ لِمَن يَشَآءُ إِنَٰثًا وَيَهَبُ لِمَن يَشَآءُ ٱلذُّكُورَ ﴿٤٩﴾ أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَٰثًا ۖ وَيَجْعَلُ مَن يَشَآءُ عَقِيمًا ۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾ (۱)

ترجمه: داسمانو او ځمکو سلطنت (پاشاهي) خالص دالله تعالی ده څه چي وغواړي هغه پیدا کوي، دچا لپاره چي وغواړي لوڼي ورکوي او چاته چي وغواړي زامن ورکوي، اویا زامن او لوڼي دواړه ډوله اولادونه ورکوي، او ثوک چي وغواړي بېله اولاد یې (وچ) کړئ، بېشکه هغه علم والا او قدرت والا دئ.

---

۱ سورة شوری الایتان ٤٩، ٥٠.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا دلور په پیدا ېښت پزه تروه نیول او یا هغه بد محسوسول دانسان کم عقلي ده . چي رحمت یې دځان لپاره تکلیف او بد وبلئ که چیري دغه لوښي غټې ښځي نسي او ستا واده ورسره ونسي نو دغه ځوانان او ځواناني ښځي چي تاسو فخر په کوئ او په ملاقات سره یې خوشحاله کیږي نو دکوم ځای څخه کېدای سي .

دحضرت مریم رضي الله عنها مور چي کله نذر ومنئ دزوی دامید پر ځای یې لور پیدا سوه نو په حسرت سره یې وویل :

قَالَتْ اِنِّی وَضَعْتُهَا اُنْثٰی . (آل عمران)

ترجمه : اې ربه ! ما خو هغه حمل لور وزېږول .

پروردګار ! دا خو زما لور سول زما مراد نه رالئ چي هغه ما دمقدس کار لپاره نذر بللی وو چي په هغه کي دنارینه کار دي انجلۍ نه پکښې قبلیږي رب العالمین دحضرت مریم رضي الله عنها دمور دغه دحسرت ډک اواز واورېدئ او وې فرمایل :

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَیْسَ الذَّکَرُ کَالْاُنْثٰی .

ترجمه : په هغه (اولاد) الله تعالی ډېر ښه خبر دئ چي هغي (مور) زیږولې دئ ، او نارینه دښځي برابر نسي کېدای.

الله تعالی تر تاسو ډېر علم درلودنکی دئ او دخپل علم مطابق هغه پوهیږي چي ددغه انجلۍ سره هلک نسي برابر کېدلای کوم خیر او برکت او خانداني اعزاز چي ددغه انجلۍ دوجي حاصلیږي دنارینه څخه نسي حاصلېدلای .

تاسو چي انساني فکر څومره کوئ الله تعالی چي څومره کار ددغي انجلۍ په ذریعه اخستونکي دئ تر هغه ځای پوري ستاسو دفکر او عقل رسیدګي نسي کېدای .

دهغې راتلونکي وښودل چي حضرت مریم رضي الله عنها خپل وجود داعزاز لپاره او ددنیا دکامیابی او نجات لپاره څومره مبارک وجود ثابت سو ، دهغې مریم رضي الله عنها څخه الله تعالی حضرت عیسي عليه السلام وزیږوئ بالاخره یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنيا ته د حق پيغام واوروي او د ځومره خلکو د نجات باعث سو.
تر هغه چي خلکو خپلي لوڼي قتل کولي کله چي اسلام راغلئ خلک يې دلوڼو دقتل کولو څخه را وګرځول او دفقر بيره يې د دوي د زړو څخه وايستل او په هغو کي يې د (الرزاق) قوت متين جذبه پيدا کړه او اعلان يې وکړئ:

وَلَا تَقْتُلُوٓاْ أَوْلَـٰدَكُم مِّنْ إِمْلَـٰقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ ....(۱)

ترجمه: تاسو خپل اولاد د مفلسي په سبب مه قتل کوئ، موږ تاسو ته او هغو ته رزق ورکوو.
دا ډول الله تعالی بل ځای هم فرمايي:

وَلَا تَقْتُلُوٓاْ أَوْلَـٰدَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَـٰقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْـًٔا كَبِيرًا ﴿٣١﴾ (۲)

ترجمه: تاسو خپل اولادونه د مفلسئ د بيري مه قتلوئ، موږ هغو ته رزق ورکوو، او تاسو ته، بيشکه د هغو قتل کول غټه ګناه ده.
په دغه آياتو کي الله تعالی د اولاد د قتل څخه بالکل منع فرمايلي ده که هغه نارينه اولاد وي که ښځينه شريعت ديو چا قتل نه دئ جائز کړی او د فقر او افاقي او د هغه مبهم خيالات يې د دوئ د زړو څخه وايستل او قناعت يې ورکړئ چي رزق او روزي ورکونکی الله تعالی دئ ځکه الله تعالی فرمايي:

۞ وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِى ٱلْأَرْضِ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ رِزْقُهَا (۳)

ترجمه: څومره تلونکي (ذي روح) چي پر مځکه ګرځي د ټولو رزق د الله تعالی پر ذمه دئ.
نو اوس د دي آيت وروسته د رزق فکر کونکي چي څه فکر کوي ګويا د خدای ﷻ

۱: سورة الانعام الاية ۱۵۱.
۲: سورة اسرآء الاية ۳۱.
۳: سورة هود الاية ٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

دانکار فکر کوي ، اسلام داسي نه دي کړي چي يو څه يې ويلي دي بيا يې پرېښي وي .

ښځي ته يې صحيح مقام ورکړي دئ ، دانجونو قتل يې حرام کړی دئ ، او د رزق دنه درلودلو بيره او انديښنه يې ليري کړي ده ، پر الله تعالى يې داعتماد سبق ورکړی دئ بلکه چيري چي موقع مساعده سوي ده هلته نبي کريمﷺ دانجونو سره دښه سلوک ترغيب يې ورکړی دئ .

ځکه نبيﷺ فرمايي : څوک چي ددوو انجونو تربيت وکړي تر هغه وخت پوري چي هغه بلوغ ته ورسيږي نو په قيامت کي به زما سره وي او دومره رانژدې به وي څومره چي دا دوې ګوتي سره نژدې دي ،نبيﷺ خپلي دوې ګوتي سره يو ځای کړې بيا يې اشاره په وکړه .(۱)

حضرت عائشة رضي الله عنها فرمايي چي يوه ښځه ماته راغله دوي لوڼي هم ورسره وي ډيره غريبه او بې وسه وه حضرت عائشة رضي الله فرمايي چي هغې زما څخه سوال ياغوښتنه وکړه زما سره خالي يوه خرما وه هغه خرما ماودې غريبي ښځي ته ورکړه او هغې خرما دوې حصې کړه يوه حصه يې يوې لورته ورکړه يوه حصه يې بلي لورته ورکړه په خپله يې هيڅ ونه خوړل بيا هغه ولاړه سول ولاړه ، نبي کريمﷺ چي کله کورته تشريف راوړئ نو ما دا واقعه نبي کريم ﷺ ته بيان کړه ، نبي کريمﷺ چي واقعه واورېدل وې فرمايل څوک چي دانجونو لپاره تکليف پر ځان تيروي او دهغه سره ښه سلوک او ژوند کوي ، دهغه لپاره دقيامت په ورځ دغه انجوني سپر وي يعني ددوزخ اور به دانجونو روزنکی نه سوځي .(۲)

په لوړ ذکر سوو حديثونو کي که موږ لږ فکر وکړو چي اسلام دانجونو وتربيت ورکونکي ته په څرنګه اندازباندي ترغيب ورکړی دئ او دښه پوهاوي کوشش

---

[1] : عن انس ﷺ عن النبي ﷺ قال من عال جارتين .... وضم اصابعه رياض الصالحين عن مسلم . ص : ۱۴۶

[2] :عن عائشة رضي الله عنها قالت دخلت على امراة ومعها انسان لها.. كن له سترا من النار رياض الصالحين عن البخاري ومسلم ص : ۱۳۶.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې کړې دئ.

حضرت عائشة رضي الله عنها ديوې بلې غريبې واقعه بيان کړې ده: وايي چې يوه غريبه ښځه چې دوې لوڼې ورسره وې ماته راغله ديو څه شي غوښتنه يې وکړه، دا مبارکه فرمايي چې دا وار ما دغې ښځې ته درې خرماوې ورکړې غريبې ښځې يوه خرما يوې لور ته ورکړه بله خرما يې بلې لورته ورکړه دريمه خرما يې خپله دخوړلو لپاره خولې ته نه وه رسولې چې دواړو لوڼو يې غوښتنه ځني وکړه دغه ښځې هغه خرما نه خوړل چې بايد خپله يې خوړلې واى نيمى، نيمى يې کړه دواړو لوڼو ته يې ورکړه حضرت عائشة رضي الله عنها فرمايي چې ددې دغه عمل ماته ډېر ښه معلوم سو کله چې نبي کريمﷺ کورته تشريف راوړئ ما ددغه مهرباني مور واقعه ورته بيان کړه نبي کريمﷺ وفرمايل:

ان الله قد اوجب لها بها الجنة واعتقها بها من النار.

ترجمه: بېشکه الله تعالى ددوئ دوجې دې ته جنت واجب کړئ اوددغه لوڼو دوجې يې هغه ددوزخ داور څخه ازاده کړه. (۱)

داسلام په نظر کي دښځې لپاره داسي عزت ورکول سوى دئ چې مخکي ذکر سوه او نبي کريمﷺ تر اخير پوري دا فرمايل چې خلګو خبردار اوسئ! چې تاسو ته ددوو کمزورو پر حقوق باندي تاکيد کوم او په هغه کي دکوتاهۍ څخه مو بېروم يو يتيم دئ او بله ښځه ده. (۲)

داټوله ددې لپاره کول کېدل چې ښځه ناموس ده دښځې په احترام کي ددوى عزت او عفت محفوظ کيږي، او دغه هغه شواهد دي چې نبي کريمﷺ يوائې دنارينوو لپاره پيغمبر نه دئ بلکي دښځو لپاره هم پيغمبر او رسول دئ.

او دهغو شواهدو څخه خصوصا يو دميراث ورکړه ده چې دقرآن کريم په ذريعه الله پاک اعلان کړه ځکه الله تعالى فرمايي:

---

[1]: وعن عائشة رضي الله عنها قالت جاءتني مسكينة تحمل ابنتين لها... واعتقها بها من النار رواه مسلم، رياض الصالحين ص: ۱۳۷

[2]: عن ابي هريرةؓ قال قال رسول اللهﷺ اللهم اني احرج .... اليتيم والمراة سنن ابن ماجة ص: ۲۶۱ ج: ۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

يُوصِيكُمُ ٱللَّهُ فِيٓ أَوۡلَٰدِكُمۡۖ لِلذَّكَرِ مِثۡلُ حَظِّ ٱلۡأُنثَيَيۡنِۚ فَإِن كُنَّ نِسَآءٗ فَوۡقَ ٱثۡنَتَيۡنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَۖ وَإِن كَانَتۡ وَٰحِدَةٗ فَلَهَا ٱلنِّصۡفُۚ (۱)

ترجمه : الله تعالی تاسو ته داولاد دميراث په باره کي حکم کوي چي دنارينه حصه ددوو ښځو دحصې سره برابره ده ، که چيري يوازي ښځه وي تر دوو زياتي وي نو بيا دوی ته دوې حصې رسيږي دغه مال چي مورث پري ايښی دئ او که چيري يوه (ښځه) وه نو هغې ته نيمه حصه ورکول کيږي .

نوی عصر دنر اوښځي دمساوات غوښتونکي داسلام تقسيم ښه نه بولي په حقيقت کي دانيمه دنر تر حصې زياته ده هغه داچي دښځي نفقه پر خاوند واجب ده ښځه دمصرف څخه خلاصه ده ټولي پيسې پچت ورته پاتيږي او چي يې خاوند وفات سي دده په مال کي بيا اتمه يا څلورمه حصه مال وړي ، وګوره اسلام څومره دښځي مراعات ساتلی دئ او څومره امتيازيې ورکړی دئ .

ښځي چي تراوسه دميراث څخه محرومه وې اسلام هغوی ته ميراث ورکړئ ، فکر که وکړو په (للذکر مثل حظ الانثيين) کي چي دنارينه حصه ددو ښځو برابر حصه ورکول کيږي او کله چي اسلام ښځو ته دغه حق ورکړئ نو ډيرو خلکو تعجب وکړئ چي هغه انجونو ته هم حصه رسيږي چي جنګ نسي کولای او حصه هم دومره زياته ورکول کيږي .

مګر کله چي اسلام راغلئ په دنيا کي يې حقدارانو ته خپل حق ور و رسوي او ظلم او جبر يې دمظلومانو څخه ليري کړئ ځکه دا داسلام دراتګ منشاء او مقصد دئ او ملکيت اقتدار يوازي دنارينوو لپاره مخصوص نه دئ بلکه په دغه اقتدار کي ښځه هم دنارينه سره شريکه ده ددغه حقيقت اظهار په قرآنکريم کي داسي بيان سوي دي :

للرجال نصيب مما ترک الوالدان والاقربون وللنساء نصيب مماترک الوالدان

---

[1] : سورة النساء الاية ۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

والاقربون مما قل منه او كثر نصيبا مفروضا .(۱)

ترجمه :په هغه شيانو كي چي مور او پلار او ډيرو نژدې قريبانو پرايښي وي دنارينوو لپاره هم حصه سته او دښځو لپاره هم حصه سته چي قطعي ثابتي سوي دي هغه حصې كه لږ وي او كه ډيري وي .

اسلام هغه جاهلانه او عيسوي او يهودي دين په نامه چي عيسايانو او يهوديانو كار ورڅخه اخستی دهغوئ دځان څخه جوړ سوی رواجونه او ددين په نامه جوړ ټول كړی عادتونه چي دښځو په باره كي يې دين بللی وو ليری او ختم يې كړه اسلام يو داسي نظام خصوصا دښځو لپاره دنيا ته راوړئ چي دعدل او انصاف څخه ډک دئ نو دغه اسلامي نظام كه څوک عملي كړي نو دښځو دحقوقو په باره كي به دښځو څخه هيڅ شكايت وانه وريدل سي چونكه خلكو اوس دځان څخه دښځو لپاره ناقص قانون جوړ كړی دئ نو ولي به دښځو حقوق تر پښو نه لاندي كيږي ځكه مخلوق چي دمخلوق لپاره قانون جوړ كړی وی نو په هغه كي به نقصان او زياتوب ولي نه وي لهذا كه چيري په دنيا كي دغه داسلام له طرفه دښځو لپاره ښودل سوی قانون ته عملي بڼه وركړل سي نو لكه مخكي چي وويل سوه نو هيڅ حق به يې تر پښو نسي لاندي دښځي حق دا نه دئ چي غربي نړۍ يې ناري وهي ځكه نن سبا په هغه قانون كي چي غربي نړۍ او چي ناقص العقله مسلمانان يې ورتائيدوي دښځو لپاره ايښي دي چي په نتيجه كي يې ښځي دجنسي اړيكو ښكار ګرځيدلي دي او دشهوت دپرځای كيدو والي ګرځيدلي دي او دتجارت دګرميدو ذريعه ګرځيدلي دي او ددنيا يوه ورځ داسي نه ده تيره سوې چي ددغه ډول دحقوقو له وجي چي غربي نړۍ كوشش ورته كوي چي ښځي دخپل ژوند دتنګيدو له امله خود كشی ته اماده سوي نه وي يا يې خپل ژوند دلاسه وركړی نه وي ايا دغه حقوق دښځو لپاره صحيح دي ؟ ستاسو په اند ايا په دغه قانون كي دښځو عفت او عصمت ساتل كيږي ؟ ايا په دغه قانون كي دښځو دژوند لپاره نجات سته ؟ تاسو فيصله

۱: سورة النساء الاية ۷ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړئ.

داسلام دښمنان دښځو دعزت او دهغوی دحقوقو پای ماله کېده غواړي

په نن زمانه کي داسلام دښمنان بلکي دانسانیت دښمنان کفار منافقین او داسلام څخه مخ اړونکي په اسلام کي ښځو ته ورکول سوی عزت اوشرافت او حفاظت ډېر بد ورته معلومیږي ځکه دغه خلک ښځي په داسي تباهۍ، بربادۍ او هلاکت کي اچول غواړي چي دهغه په ذریعه دوی ښځو ته خپل ځان دشهوت تسکین یعني پوره کېدو ته ورسوي او بیا ددې وروسته کمزوري ایمانۍ والا چي نه قابو کوونکي خواهشاتو مغلوب کړی خلک په خپله پنجه کي ګرفتار کړي الله رب العزت دداسي خلګو په باره کي ارشاد فرمایي:

وَيُرِيدُ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلشَّهَوَٰتِ أَن تَمِيلُوا۟ مَيْلًا عَظِيمًا ﴿٢٧﴾ (١)

ترجمه: او اراده لري هغه کسان چي متابعت کوي دشهواتو (دنفس دارزوګانو) ددې کار چي کاږه سئ تاسي (دحق دلاري څخه) په کږېدلو ډېرو لویو اولیرو سره.

تشریح: هغه کسان چي په خپلو شهواتو کښي اخته دي دا غواړي چي تاسو له سمي لاري لیري کړي یعني دهغوی په شان تاسو هم دخپلو شهواتو اتباع وکړئ او ګمراهان سئ نو اوس هر څه چي کوئ ښایي چي پوره عقل اوفکر او پوهي سره یې وکړئ.

کفار او منافقین خو څه بلکي کمزوري مسلمانان هم دښځو دتعلق او رایستلو څخه دا غواړي چي شیطاني خواهشات او شهواني میلان کونکي دتاجرانو دشورم او ددکان دارزانه سامان په ډول کښېږدي چي دخریدارانو په مخ کي ښه معلوم سي ځکه چي لیدونکي دهغوئ دښائست څخه دخوند تسکین وکړي یا

---

(١): سورة النساء الاية ٢٧

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه واسطه سره دوی هغه بدعمل ته ځان ورسوي او ددوئ ددې خبرې زيات ترغيب چلوي چي ښځي بايد په خپلو کورو کي دڅارديواليو څخه را ووزي دنارينوو دلاس آلې جوړې سي او دخادمې او دمينځې کارور څخه واخلي .
که موږ تاسي وګورو ښځه چي بايد عزت ورکړل سي لکه اسلام چي عزت ورکړی دئ ليکن دوئ دمينځې کار ځني اخلي دمثال په توګه په طيارو کي په حيثيت ددائر هوستس دمزدور کار ځني اخلي خصوصا په هغو ځايو کي دښځو څخه کار اخلي چي ددوی شکل او صورت او ددوی اوازونه خلګ په فتنو کي مبتلا کړي په لوی شرکتو کي دشرکت دکاميابی لپاره يې ښځه ذريعه ګرځولي وي دغه ډول فحش رسالو او اخباراتو په لوڅ عکسونو او تصويرو باندي خپل مارکيټنګ او په بازارو کي دخپل ځان دکاميابی دحاصلولو ذريعه او وسيله جوړه کړې ده .
دغه ډول بعض تاجرانو او صنعتي کارخانو پر دغه نوعيت او ډول دښځو فحش تصويرونه او عکسونه دخپل تجارت پر سامان باندي او پر خپل جوړ سوو مصنوعاتو باندي دهغه ښه خرڅولو لپاره وسيله او ذريعه جوړه کړې ده حتی چي دښځي څخه يې يو داسي عام شی جوړ کړی دئ که غواړي څوک پوه کړې نو دتليفون او موبائيل په ذريعه دښځي په اوازکي پوه کوي .
او هم هر ځای چي دخادمي ښځو ضرورت وي يو ازاده ښځه دخادمي او مينځي پر ځای راولي ، خصوصا زموږ په وطن کي پر هغو مسلمانانو خلګو افسوس او ارمان دئ چي ځان خو دښه دين داره کورنۍ بولي خو لور ، خور ، مور ، خانمه يې په مؤسسو کي کارکوي ديو کافر يهودي ، نصراني دڅه پيسو په تمه دکافر خادمه او مينځه ګرځولي ده چي دهغه لباس بستره او نور دځای پاکي ددې په ذريعه حاصله کړي ، او يا خو دهغه مسلمانانو په ټولنه کي يې خور ، مور ، لور ، خانمه ناسته ولاړه کوي چي په کمزوري مسلمان باندي دده خپله هم هيڅ باور نه وي ايا دغه پر دغه کسانو باندي افسوس کول نه دي په کار ؟ چي دخور ، لور ، مور او خانمي په عزت باندي ځان ساتي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغه ټولو حرکتو او عملو نتيجه دا سول چي ښځو په خپلو کورونو کي خپلي حقيقي او اصلي ذمه داري څخه لاس پر سر سولي ، ددې وجي ددغو ښځو خاوندان دخپلو او لادو دتربيت او دکور دنورو ذمه داريو دپوره کولو لپاره بل چاته اړه سوي دي حتي دبهرنيو هيوادو څخه تربيت ورکونکو ته مجبور سوي دي چي دهغه نتيجه دا راوتلي ده چي او لاد يې بې عقيده سوی او بې تربيې سوی دئ پر ځای ددې چي تربيه سوی وای دښنو اخلاقو دزده کولو پرځای بداخلاقه سوی دي حتي چي په نورو بې حساب فتنو کي وليدلي دي ځکه لکه څرنګه چي مو مخکي وويل دا کارونه داسلام دښمنان کوي يا هغه ناپوه او دکمزورو ايمانځ خاوندان يې کوي . اې مسلمانه پوه سه دخپل دين ددښمنانو په فريبو او چلو باندي ترڅو به غافله يې .

مسلمانه وروره دغه چي ذکر سول دا دښځو عزت دئ ؟ دا دښځو حفاظت دئ ؟ دادښځو حقوق دي ؟ که داسلام ددښمنانو دښځو دعزت سلب (اخستل) دي ؟

د شرعي احکامو څو اصطلاحات

بايد انسان ځان په دې پوه کړي، چي کوم الهي احکام چي د بندګانو تر فعلونو او عملونو پوري تعلق لري هغه پر اته ډوله دي:

۱. فرض
۲. واجب
۳. سنت
۴. مستحب
۵. حرام
۶. مکروه تحريمي
۷. مکروه تنزيهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸. مباح

(۱) فرض:

هغه دي چي په قطعي دلیل سره ثابت وي او بېله عذره یې پرېښوونکی فاسق او د عذاب لایق ګرځي او منکر یې کافر دئ(۱)

فرض پر دوه قسمه دي:

۱. فرض عین

۲. فرض کفایي

فرض عین هغه دي چي کول یې د هر یوه لپاره ضروري او لازمي دي او بېله عذره یې پرېښوونکی د عذاب مستحق او فاسق دئ، لکه پنځه وخته لمونځ، د جمعې لمونځ او داسي نور.

او فرض کفایي هغه دي چي کول یې پر هر یوه ضروري نه وي، بلکي د بعضو خلکو په ادا کولو سره د نورو خلکو د ذمې څخه ساقطېږي، او که یې هیڅوک ادا نه کړي نو ټول ګنهکاره کېږي، لکه: د جنازې لمونځ او داسي نور.(۲)

(۲) واجب:

واجب هغه دي چي په دلیل ظني سره ثابت وي (دلیل ظني هغه دئ، چي په ده کي بل ضعیف احتمال هم وي او تر دلیل قطعي په درجه کي وروسته وي) او بېله عذره یې پرېښوونکی فاسق او د عذاب مستحق دئ، په شرط د دې چي بېله کوم تأویل او شبهې یې پرېږدي او منکر یې فاسق دئ خو کافر نه دئ(۳)

(۳) سنت:

هغه فعل دئ، چي نبي کریم ﷺ یا اصحابو رضي الله عنهم کړی وي. سنت پر دوه قسمه دي:

۱: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۷.

۲: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۰۶ – ۹۰۷.

۳: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۸.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. سنت مؤکد

۲. سنت غیر مؤکد

سنت مؤكده: هغه فعل دئ، چي نبي كريم ﷺ يا اصحابو رضي الله عنهم همېشه كړي وي او بېله عذره يې هيڅكله نه وي پرې ايښي، ليكن د تارک يعني پرېښوونكي لپاره يې هيڅ قسم ترټنه او تنبيه نه وي كړې، د دغه سنت مؤكده حكم هم د عمل په اعتبار سره د واجب دئ. يعني بېله عذره دواجب پرېښوونكی او عادت كوونكی فاسق او ګنهكاره دئ اودسنت مؤكد پرېښوونكی د نبي كريم ﷺ له شفاعت څخه بې برخي پاته كېږي، ليكن كه يو وخت پاته سي پروا نه لري، مګر د واجب په پرېښولو كي نسبت د دوی پرېښولو ته ډېره ګناه ده.

سنت غير مؤكده: هغه فعل دئ، چي نبي كريم ﷺ يا اصحابو رضي الله عنهم كړی وي او بېله عذره يې يو وخت هم پرې ايښی وي، كوونكی يې د ثواب مستحق دئ او پرېښوونكی يې د عذاب مستحق نه دئ او دغه ته سنت زائده او سنت عاديه هم وايي.(۱)

(۴) مستحب:

هغه فعل دئ، چي نبي كريم ﷺ يا اصحابو رضي الله عنهم كړي وي، ليكن همېشه او اكثره يې نه وي كړي، بلكي يو وخت يې كړي وي. كوونكی يې د ثواب حقداره دئ او پر نه كوونكي يې هيڅ ګناه نسته او و دغه ته د فقهاوو يعني د فقهي د علماوو په نزد او اصطلاح كي نفل مندوب او تطوع هم وايي. (۲)

(۵) حرام:

هغه دي چي په دليل قطعي او يقيني سره ثابت وي او منكر يې كافر دئ

۱: ردالمختار: ج ۱، ص ۱۰٦– ج ۵، ص ۳۳۰.

۲: (ردالمختار: ج ۱، ص ۱۰٦– ج ۵، ص ۳۳۰).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بې عذره کوونکی يې فاسق او د عذاب مستحق دئ.(۱)

(٦) مکروه تحریمي:

هغه دي چې په دلیل ظني سره ثابت وي او منکر يې فاسق دئ، لکه د واجبو منکر چې فاسق دئ او بې عذره کوونکی يې ګنهکاره او د عذاب حقداره دئ.(۲)

(۷) مکروه تنزیهي:

هغه فعل دئ، چې په نه کولو کي يې ثواب دئ او په کولو کي يې عذاب نسته.(۳)

(۸) مباح:

هغه فعل دئ، چې په کولو کي يې ثواب نه وي او په نه کولو کي يې عذاب نه وي. (۴)

---

[1]: ردالمختار: ج ۱، ص ۹۷.

[2]: شرح التنویر او ردالمختار: ج ۵، ص ۳۳۰.

[3]: ردالمختار: ج ۵، ص ۳۲۹.

[4]: ردالمختار: ج ۵، ص ۳۲۹.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی فصل

د ښځي اصلي حسن

الله تعالی ښځه په حیث د انسان په (احسن تقویم) ښه او بهترین شکل او صورت کي جوړه کړې ده او بیا یې په ټولو انسانانو کي د انساني فطرت او طبیعت فطري تقاضا د ښځي طرفته کړې او ښځه یې د کایناتو داهم ترینو رکنو څخه ده او د ښځي په طبیعت کي یې نرمي او ضعف او داسي نور نرم احکام ایښي دي.

د انسان د رحم د جذبې رخ یې د دې طرف ته اړولی دئ او دې ته یې کشش، حیا او حسن ورکړی دئ. دا نو د الله تعالی و ښځي ته د حسن د څو تحفو څخه په یوه تحفه باندي نازول دي، مګر تر ټولو اهمه تحفه د دې طبیعي حیاء ده، چي د ښځي اصلي حسن دئ او دا طبیعي حیا د ښځي فطرت دئ، چي د ترتیب اصلي د نه ورکولو په صورت کي هم څه نه څه پاته وي، مګر په حقیقت کي دغه حیا چي کوم بنیادي شی په ښځه کي ایښی دئ، هغه اسلامي تربیت او شریعت مطهره دئ، په کومه ښځه کي چي حیاء او شرم نه وي هغه ښځه د طبیعت سلیمه په نزد په اصل کي حسینه نه ده. د حیاء صفت ښځه پخپل ځان کي مقبوله او ممتازه کوي او د نارینه وو لپاره د انتخاب تر ټولو مهمه وجه ده، چي دغه حیاء په اسلامي تربیت سره وي.

په اسلام کي د انتخاب مرکزي او اوله نقطه حیاء وي. حیاء د ښځي خزانه او زینت دئ، حیاء د ښځي زېور دئ، حیاء د ښځي اصلي حسن دئ، حیاء د ښځي معراج دئ، حیاء د ښځي ما فی الضمیر دئ، حیاء د ښځي د طرفه څخه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

معاشرې ته د سيده والي پيغام دئ، حياء د ښځې د طرفه څخه بهترين او د ښه نسل ورکولو اعلان دئ، حياء د ښځې د جنتي کېدو ضمانت دئ، حياء د ښځې د پاکوالي علامت دئ، ښځه خپله حياء ده، ښځه پرده ده، حياء د ښځې هر څه دي، حياء د ښځې اصلي سرمايه ده.

د لباس مقصد:

په اسلام کې لباس دوه مقصدونه لري:

اول دا دئ، چې د ستر د پټولو کار به کوي او دوهم دا دئ، چې لباس به د ښه معلومېدو لپاره هم استعمالوي، ځکه چې په قرآن شريف کې يو ځای د زينت د لفظ څخه ښه لباس هم مراد اخيستل سوی دي. الله تعالی فرمايي:

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ ٱللَّهِ ٱلَّتِيٓ أَخْرَجَ لِعِبَادِهِۦ (۱)

ترجمه: ورته وو ايه (اې پيغمبره) چې د الله هغه ښايست (جامه) چا حرام کړی ده چې د خپلو بندګانو لپاره يې راويستلی (پيدا کړی) دئ.

دلته د زينت له لفظ څخه مفسرينو ښه لباس مراد اخيستی دئ.

دا دوه الله پاک بل ځای په قرآنکريم کي فرمايي:

يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ (۲)

ترجمه: اې د آدم عليه السلام اولادې! د هر لمانځه پر وخت خپل ښايسته (جامې) واخلئ (واغوندئ).

او دا معلومه خبره ده چې اسلام د يوه داسي لباس تعين نه دئ کړی چې خاص هغه لباس اغوستل لازمي وي، بل يو لباس اغوستل حرام وي. البته د لباس لپاره يې څه شرطونه او حدود معلوم کړي دي، چې د هغو شرطو او حدودو موافق لباس اغوستل لازمي او ضروري دي. که څه هم د لباس احکام مختلف دي، چې مختلف والی يې د احوالو او ځايو په اعتبار مختلف کېږي.

---

[1]: (سورة الاعراف: ۳۲ آيت)

[2]: سورة الاعراف: ۳۱ آيت

(c) ketabton.com: The Digital Library

او علامه ابن تيميه رحمه الله فرمايلي دي، چي په حقيقت کي د لباس مقاصد د ځايو د مقاصدو په ډول دئ، چي د ښځو لپاره داسي لباس اغوستل ضروري دي، چي په هغه کي د ښځي مکمله پرده وي، لهذا د ښځو او نارينه وو لباس جدا جدا دئ، ښه مستور او پرده کوونکی لباس د ښځو لپاره دئ او دوهمه درجه لباس د نارينه وو لپاره دئ.

لکه څرنګه چي مخکي اشاره ورته وسوه، چي د نبي کريم ﷺ يا يوه صحابي يا صحابياتو څخه د يو داسي لباس تعين نه دئ سوی چي د هغه اغوستل لازمي وي او بل ډول لباس اغوستل ګويا حرام دي، البته شرطونه او حدود لري.(۱)

د لباس قسمونه

(۱) فرض لباس:

داسي لباس اغوستل د نارينه او ښځي لپاره چي ستر يې مکمل پټښي پټه‌سي فرض دي، څکه الله تعالی فرمايي:

يَـٰبَنِىٓ ءَادَمَ قَدْ أَنزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُوَٰرِى سَوْءَٰتِكُمْ وَرِيشًا ۖ وَلِبَاسُ ٱلتَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ۚ ذَٰلِكَ مِنْ ءَايَـٰتِ ٱللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٢٦﴾ (سورة الاعراف: ۲۶آيت)

ترجمه: اې د آدم عليه السلام اولادې! بې شکه موږ پر تاسي باندي جامې نازلي کړي دي (تاسي ته مو داسي جامې پيدا کړي دي) چي ستاسي عورتونه پټوي او (هم مو درته په جامو سره) ښايست (پيدا کړی دئ) او دغه (د تقوی لباس) ډېر ښه دئ (تر مادي لباس څخه) دغه (ذکر سوی مضمون) د الله جل جلاله د قدرتي

(۱): مجموعة الفتاوی: ۲۲ – ۲۳ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلایلو څخه دئ، شاید چي دوی به پند واخلي.

علامه قرطبي رحمه الله فرمایي، چي: دا آیت د ستر د پټولو پر وجوب باندي دلالت کوي، ګویا د لباس اولین مقصد ستر پټول دي.(۱)

علامه شامي رحمه الله فرمایي، چي دومره لباس اغوستل چي ستر پټ کړي فرض دي.(۲)

د ښځي او نارینه د ستر حدود:

د نارینه ستر (عورت) د نامه څخه لاندي تر زنګنو پوري دئ او په هر حال کي یې پټول ضروري دي او د ښځي د عورت حدود د سر څخه بیا تر پښو پوري ټوله بدن د ورېښتانو په شمول عورت دئ، البته مخ، لاسونه او پښې د ضرورت په وخت کي ښکاره کولای سي یا د خپل محارم په مخ کي د ښکاره کېدو اجازه سته.(۳)

(۲) مستحب لباس:

د لباس دوهم قسم دا دئ، چي لباس به داسي وي چي په هغه کي د زینت او نعمت اظهار سوی وي، لکه څرنګه چي الله تعالی فرمایي:

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾ (سورة الضحی: ۱۱آیت)

ترجمه: د خپل رب جل جلاله د نعمت بیان وکړه.

او په حدیث شریف کي نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي، چي: الله تعالی دا خوښوي چي پر خپلو بندګانو باندي د خپل نعمت اثر ظاهر او ښکاره کوي.(۴)

ځکه دا هغه لباس دئ، چي د خپل طاقت مطابق ښه لباس پاک لباس

۱: قال کثیر من العلماء هذه الآیة دلیل علی وجوب ستر العورة.

۲: اعلم أن الکسوة منها فرض و هو ما یستر العورة ... الخ. (ردالمختار: ج ۹، ص ۵۷۹).

۳: ستر عورة و هی للرجال ما تحت سرته الی ما تحت رکبته ... وللمرأة ... جمیع بدنها حتی شعرها النازل و الاصح الوجه و الکفین ... و القدمین (فتاوی شامي: ج ۲، ص ۹۳).

۴: ان الله یحب ان یری اثر نعمته علی عبده (ترمذي: ج ۲، ص ۱۰۹، باب الادب). و مستحب و هو زائد لأخذ الزینة و اظهار نعمت الله تعالی (رد المختار: ص ۵۷۹، ج ۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

واغوندي او په هغه کي د شرعي حدودو هيڅ تجاوز نه وي سوی.

(۳) مباح لباس:

مباح لباس هغه لباس دئ، چي د زينت لپاره اغوستل کېږي، لکه په اخترو کي چي نوي او ښه لباسونه اغوستل کېږي، دغه ډول د جمعې په ورځ يا نورو ښاديو کي اغوستل کېږي.

نبي کريم ﷺ فرمايي: که څوک دوې جوړې کالي د جمعې د ورځي د اغوستلو لپاره رانيسي او دا د دغه چا د عامو لباسو څخه ماسوا وي نو پر هغه باندې هيڅ ګناه نسته.(۱)

د لباس په ذريعه په عباداتو کي تزئين او ښايستوالی خپلول د بعضو صالحينو څخه ثابت دي، څکه حضرت تميم داري رضي الله عنه په زر درهمه د لمانځه لپاره چادر (پټو) رانيولی وو.(۲)

(۴) مکروه لباس:

د مکروه لباس څخه مراد د شهرت لباس دئ، مطلب يې دا دئ، چي لباس يا دومره ګران وي چي هر څوک يې يادوي چي په دومره يې رانيولی دئ او داسي داسي، يا داسي لباس وي چي ډېر ارزانه وي چي هر څوک په عيب ورته ګوري يا بد يې بولي.

د حضرت ابن عمر رضي الله عنه څخه چا پوښتنه وکړه، چي: زه څه ډول (لباس) واغوندم؟ نو ده مبارک ورته وفرمايل، چي: داسي لباس واغونده، چي په کتلو سره څوک عيب پر و نه وايي.

هغه شخص پوښتنه ورڅخه وکړه، چي دا څرنګه لباس دي؟

ده ورته وفرمايل، چي: د پنځو درهمو څخه بيا تر شلو درهمو پوري وي.

---

(۱): عن عبدالله سلام انه سمع رسول الله ﷺ يقول: لو اشترى ثوبين ليوم الجمعة سوى ثوبى مهنته (ابن ماجه: ج ۱، باب: ماجاء فى الزينة يوم الجمعة، ص ۷۷).

(۲): (مجمع الزوائد: ج ۵، ص ۱۳۵). و مباح: و هو الثوب الجميل للترين فى الأعياد ... الخ (ردالمختار: ص ۵۷۹، ج ۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا معلومه سوه، چې باید داسې لباس استعمال سي چې اوسط قیمت ولري او اوسط لباس وي، نه ډېر ګران وي او نه ډېر ارزانه وي (۱)

(۵) حرام لباس:

د حرام لباس څخه مراد داسې لباس دئ، چې یا سترمند نه وي یعنې د ستر ضروریات يې پوره کړي نه وي یا د کفارو د لباس سره مشابه وي، یا د یو خاص صنف لپاره حرام سوی وي، لکه د نارینه لپاره د ښځې لباس اغوستل یا د ښځې لپاره د نارینه لباس اغوستل یا د نارینه وو لپاره د وریښمو لباس اغوستل چې شریعت مقدسه حرام کړی دئ. (۲)

د تشبیه یا مشابهت څخه څه مراد دئ؟

مشابهت یا تشبیه په اصل کې د شبه څخه اخیستل سوی دئ، معنی يې هم شکل کېدل. د مشابهت لفظي معنی ده دوه شیان یا دوه عملونه صورتاً یو کېدل یا یو شکل کېدل او د تشبه معنی ده د بل په ډول شکل جوړول یا اختیارول او په شرعي اصطلاح کې د مشابهت معنی دا ده، چې د کافرانو سره د دوی په عقایدو، عباداتو، عاداتو او معاشرتي او محلي طریقو او رواجو کې هم مثل کېدل.

دغه ډول د بې دینو خلکو سره لکه فاسق، جاهل او نورو بدو خلکو سره هم شکل کېدلو ته مشابهت ویل کېږي.

د مشابهت یا د تشبه د مطلب د واضح کېدو څخه معلومه سوه، چې ډېر کارونه یو ډول او یو شکل کېدای سي، مګر په کوم مشابهت کې چې موږ خبره کوو د هغه څخه مراد دا دئ، چې د کفارو او فساقو د یو عمل یا د دوی د شکل او صورت سره یوشان سي دې ته مشابهت ویل کیږي.

دوهمه اهمه خبره دا ده، چې د کفارو او فاسقانو سره په کومې حلیې او

۱: (مجمع الزوائد: باب اللباس الشهورة، ج ۵ – ص ۱۳۵).

۲: یکره للرجال لبس المعصفر والمزعفر والمورس والمحمر ای الأحمر قال الشامی رحمه الله و وجدنا النهی عن لبسه ... من تشبه بالنار او بالاعاجم والتکبر ... الخ (رد المختار: ص ۵۹۲، ج ۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکل کي مشابهت راغلی وي هغه مشابهت يې قصداً کړی وي او يا بېله قصد او ارادې څخه مشابهت راغلی وي او بیا په کوم عمل کي چي مشابهت وي هغه به جائز وي یا حرام:

د شرعي حکم په اعتبار سره هغه مشابهت چي قصداً يې د خلکو د ليدلو لپاره کړی وي حرام دئ، البته که په یو شکل و صورت کي پخپله مشابهت راغلی وي په قصد او په نیت سره نه وي نو هغه صورت په تشبه کي نه دئ داخل ځکه داسي کارونه ستە، چي ضرورتاً یا د عامو خلکو معمول وي.

لهذا د کافرانو او فاسقانو په ډول عمل یا شکل جوړول که څه هم ظاهراً حرام نه وي خو کول يې بیا هم جائز نه دي. د مثال په توګه د دوی په ډول یا د دوی د لباس سره مشابهه لباس اغوستل جائز نه دي، ځکه چي دا د دوی فېشن خپلول دي او کله چي خلک ورته ګوري نو د کافر خیال پر کوي، ځکه د کافر یا فاسق حلیه یا شکل و صورت يې جوړ کړی وي او په بحرالرائق کي ليکلي دي، چي حرام مشابهت هغه ته ويل کېږي، چي د هغه شیانو په شریعت مقدسه کي بد او مزموم بیان سوی وي، لکه په اوسنۍ زمانه کي ښځي او انجوني ډېر چسپ پرتوګان او کمیسان چي ځيګر او اوږې يې راوتلي وي اغوندي یا يې اغوستل رواج دي، دا زموږ د ثقافت او دين سره هيڅ تعلق نه لري او نه يې د اغوستلو ضرورت ستە، مګر بیا هم د مغربي انجونو سره د مشابهت لپاره په بعضو کورنيو کي ښځي یا انجوني يې اغوندي، او دا د ستر د پټولو صريح خلاف ورزي ده او پخپله بعضي ښځي يې په اغوستلو شرمېږي یا حياء ورته درېږي.

نبي کريم ﷺ فرمايي:

من تشبه بقوم فهو منهم[1]

ترجمه: چا چي د یو قوم سره مشابهت اختيار کړي نو هغه د هغه (قوم) څخه دئ.

---

[1]: (ابوداود: ـ ب الباس الشهرة، ص ۳۱۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

علامه ابن تیمیه رحمه الله فرمایي، چي: په دغه حدیث کي وجه د ممانعت دا ده چي دا د یهودو زینت او شکل دئ او دکوم شي چي علت بیان سي او منع سوی وي نو هغه شی بالکل پرېښوول ضروري دي او په کومو شیانو کي چيې د یهودو او نصاراوو حلیه او شکل معلوم سي نو هغه په هر صورت پرېښوول ضروري دي که د مشابهت نیت یې وي که نه وي او د بد او مذموم او مکروه لپاره اراده او نیت ضروري نه دي.

که چري یو خاص شکل یا حلیه د کفارو یا فاسقانو خوښه وي نو هغه اختیارول هم جائز نه دي، ځکه بعضي وخت د یو جائز کار بندول عادت دفاسقانو ګرځېدلی وي جائز دي.

نبي کریم ﷺ فرمایي، چي: تاسي به ضرور د مخکنیو امتو پیرو (تابع) کېږی، لوېشت په لوېشت او ګز په ګز حتی تر دې اندازې پوري که هغوی د سمساري غار ته داخل سي نو تاسي به هم پسي ورداخل سی.

(صحابه وو رضي الله عنهم عرض ورته وکړ): اې د الله تعالی رسول! د یهودو او نصاراوو هم؟

نبي کریم ﷺ ورته وفرمایل: نو د چا؟ او بیا نبي کریم ﷺ وفرمایل: چي د قیامت ورځ تر هغه وخته پوري نه قائمېږي تر څو چي زما امت د مخکني امت (یهودو او نصاراوو) لوېشت په لوېشت او ګز په ګز (هره کوچنۍ او لویه خبره) یې خپله نه کړي.[1]

نو یو چا ورته ووېل: یا رسول الله ﷺ! د فارس او روم په ډول؟

نبي کریم ﷺ وفرمایل: د دوی ماسوا نور څوک دي؟[2]

په دې حدیث شریف کي موږ ته د هغو خلکو ډولونه او اقسام معلوم سول، چي د هغو سره مشابهت کول منع سوی دئ او هغه خلک عام کفار،

---

[1]: (عن ابی سعید الخدری رضي الله عنه عن النبی ﷺ قال: لتتبعن سنن من قبلکم ... قال فمن).

[2]: (بخاري: کتاب الاعتصام بالکتاب والسنه، ص ۱۰۸۸، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشرکين، اهل کتاب، مجوسيان او بدعت کوونکي دي (۱)

دې آياتونه په قرآن شريف کي د يهودو، نصاراوو او مشرکينو سره د مشابهت او د دوی په ډول او رنګ کېدلو څخه منع راغلې ده، د الله تعالی ارشاد مبارک دئ:

وَلَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُوا۟ وَٱخْتَلَفُوا۟ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ ۚ وَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٥﴾ (سورة آل عمران: ۱۰۵ آيت)

ترجمه: (اې مؤمنانو) تاسي د هغو خلکو په شان مه جوړېږئ چي دوی د هغه څخه وروسته چي واضح دلايل ورته راغلل ډلي – ډلي سوه او په جګړو سوه او د دغو خلکو لپاره لوی عذاب دئ.

د الله پاک ﷻ بل ارشاد مبارک دا دئ:

وَلَا يَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ ٱلْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَٰسِقُونَ ﴿١٦﴾ (سورة الحديد: ۱۶ آيت)

ترجمه: او چي دوی د هغو کسانو غوندي ونه ګرځي کومو ته چي مخکي (تورات او انجيل) ورکړه سوي وه، نو پر دوی باندي (په غفلت کي) زمانه اوږده سوه نو زړونه يې کلک سول (خشوع يې د لاسه ورکړه) حال دا چي د دوی څخه ډېر کسان فاسقان (د شرعي چوکاټ څخه وتونکي) وه.

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِى بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَٰكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ فَٱتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾
(سورة الجاثيه: ۱۷ – ۱۸ آيتونه)

ترجمه: (اې پيغمبره!) يقيناً ستا رب ﷻ به د دوی تر منځ د قيامت په

۱: (اقتضاء الصراط المستقيم: ۱۳۶ مخ).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځ په هغو قضاياوو کې (حقه) فيصله وکړي په کومو کې چې دوی اختلاف کوي.

بيا موږ ته په (مستقل) شريعت باندې وګرځولې چې د ديني کار څخه عبارت دئ، نو ته د همدغه شريعت پيروي کوه او د هغو کسانو د خواهشاتو پيروي مه کوه هغه چې نه پوهيږي.

له دې ماسوا چيرې چې د اهل کتابو او مشرکينو بدوالی او ذم راغلی وي هغه هم د مشابهت د نه کولو دليل دئ.

نبي کرم ﷺ فرمايي، چې:

وَ اِيَّاكُمْ وَالتَّنَعُّمْ وزى اَهْلَ الشِّرْكِ.

ترجمه: د تنعم (عيش پرستۍ) او د مشرکانو دلباس او عاداتو څخه پرهيز وکړئ (۱)

په هر صورت د دغه ارشاداتو څخه نو د تشبه مطلق ممانعت ثابتيږي، يعني که چيرې يو څوک د دوی د شعائرو په ډول او رنګ او شکل خپل کړي نو که کفر نه وي نو په اسلام کې خو هم دا د دوی عادات او لباس او داسې نور نسته، بلکې دا څرنګه يو مسلمان نارينه يا مسلمانه ښځه کېدای سي، چې د کفارو او فاسقانو شعار او عادات او لباس يې خپل کړی وي او د خپل پاک دين شعائر او عادات يې پرې ايښي وي. نو د دغه چا حشر به هم د ذکر سوي حديث مطابق د هغه کافرانو سره وي چې ده يې شکل او صورت د دوی په شان جوړ کړی وي او په حساب و کتاب کې به د دوی سره راپورته کېږي د مسلمانانو په صفو کې به نه وي.

علامه ابن تيميه رحمة الله عليه فرمايي: که چيرې فاسقان په يو خاص قسم او ډول لباس سره معروف او مشهور وي نو د بل چا لپاره هغه لباس اغوستل منع دئ، ځکه چې د ده په باره کې دا ګومان ونه سي چې دی هم د فاسقانو څخه دي او د کفارو او فاسقانو د لباس اغوستونکي د دوی معاونت کوونکي دي، او

۱: (صحيح مسلم: کتاب اللباس والزينة، ص ۱۹۱، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه وجه ځوک يې په اغوستلو سره ګناهکار بلل کېږي.(١)

حضرت صنعاني رحمة الله عليه فرمايي، چي: کوم ځوک چي د کافرانو او بدعتيانو سره په يو شي کي لکه په لباس او شکل و صورت او داسي نورو کي مشابهت کوي نو هغه به (د قيامت په ورځ) د دوی ځخه وي.(٢)

تشبه يعني د نورو قومو د طريقو د اختيارولو شرعي احکام او درجې:

١. د کفارو سره په اعتقاداتو او عباداتو کي مشابهت کول کفر دئ.

٢. د کفارو سره په مذهبي رسوماتو کي مشابهت کول حرام دي، لکه: د نصاراوو (عيسايانو) په ډول د صليب نښان يا ټائي (نکټائي) په غاړه کول او يا د هندوانو په ډول زنار په غاړه کول او داسي نور مشابهتونه بېله شکه حرام دي.

٣. د کفارو د معاشرې (محلي) او قومي شعارونو، عاداتو او عملونو کي مشابهت کول مکروه تحريمي دي، مثلاً: د يو قوم خاص لباس استعمالول چي خاص د هغه قوم طرف ته منسوب وي او د هغه لباس استعمالونکي په استعمال سره د هغه قوم يو فرد بلل کېدای سي يا د کافرانو يو بل عمل چي د دوی قومي شعار وي په دې نيت او اراده کول، چي زه د دوی (کافرانو) سره مشابه جوړ سم دا ټول مکروه تحريمي دي.

۴. او کوم شيان چي د کفارو نه قومي، نه مذهبي او نه اعتقادي شيان وي محض دوی ايجاد کړي يا جوړ کړي وي او د ضرورت شيان وي، لکه د ساعتونو، موټرانو، سلاح او طيارو او داسي نورو په استعمال کي حقيقتاً مشابهت نسته، په دې شرط چي په استعمالولو کي يې د کافرانو سره د مشابهت نيت او اراده نه وي کړې جائز دي.

۵. په مسلمانانو کي چي ځوک فاسق يا بدعتي وي د هغه وضع او حليه

١: (فيض القدير: ج ٦، ص ١٠۴).

٢: (سبل السلام شرح بلوغ المرام: ج ۴، ١۵۵۵ مخ).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د دوی نور هغه شيان چي د فاسقانو او بدعتيانو عمل او کار بلل کيږي د هغه عمل په کولو سره د فاسقانو او بدعتيانو سره مشابهت دئ او دغه مشابهت کول ګناه ده. (۱)

د تشبه د ختميدو نښاني:

د تشبه (د نورو قومو [کفارو] سره د مشابهت) معيار دا دئ، چي د کومو شيانو په ليدو سره د عامو خلکو ذهن او فکر دې طرف ته تللی چي دا عمل د کفارو دئ او د کفارو سره خاص دئ نو دا تشبه ده او که د عامو خلکو ذهن د کفارو طرف ته نه تلی نو بيا تشبه نه ده او تر څو چي دغه خصوصيت پاته وي نو تر هغه وخت پوري څوک د دغه مشابهت څخه منع کيږي، لکه د کوټ و پتلون اغوستل يا د ښځو لپاره د هندوانيانو په ډول ساړی اغوستل چي د دغه په اغوستلو سره د مسلمان ذهن دې طرف ته چي دا د کفارو لباس دئ ځي. البته بعضي هغه شيان چي منصوصي په شريعت مقدسه کي منع سوي وي هغه که پر عام حالت باندي پاته وي يا پر خاص حالت باندي وي په هر وخت کي ناجائز بلل کيږي(۲)

د لباس شرطونه:

د لباس په اړه که څه هم د نبي کريم ﷺ څخه د يو خاص لباس حکم يا د دې صحابه کرامو رضي الله عنهم په قول يا عمل باندي دا ثابته سوې نه ده، چي د مسلمانانو لپاره يې د يو خاص لباس اغوستل لازم کړي وي. البته د احاديثو او فقهي د کتابو څخه دا ضرور ثابتيږي، چي د لباس لپاره څه نا څه شرطونه سته او د هغه شرطو مطابق لباس اغوستلای سي، ځکه د ښځو د لباس د اغوستلو لپاره لاندي شرطونه مراعتول ضروري او لازمي دي او د نه مراعتولو په صورت کي د لباس مقصد او مطلب پاته کيږي:

اول شرط دا دئ، چي د ښځي لباس بايد مکمل ساتر (پټوونکی) وي

۱: (اصلاح خواتين، حضرت مولنا اشرف علي تهانوي رحمة الله عليه، ص ۳۷۰).

۲: (اصلاح خواتين، حضرت مولنا اشرف علي تهانوي، ص ۳۷۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي د سر څخه بيا تر پښو پوري پټ وي. ځکه چي د ښځي ټول بدن عورت دئ، او پټوالی يې ضروري او لازمي دئ.

دوهم شرط دا دئ، چي کم از کم به لباس دومره پنډ وي چي بدن او جسم نه سي معلوم، که چيري لباس باريک وي نو يو بل لباس ورسره اغوستل ضروري او لازمي دي، ځکه چي بدن يې ځني ښکاره نه سي.

يو وخت د نبي کريم ﷺ په خدمت کي حضرت اسماء رضي الله عنها حاضره سوه، هغې يو باريک لباس اغوستی وو، نو کله چي نبي کريم ﷺ ورته وکتل مخ يې ځني واړاوه او ورته ويې فرمايل: اې اسماء کله چي انجلۍ بالغه سي نو د هغې د بدن څخه د لاسو او مخ څخه ماسوا نور بدن پټول ضروري او لازمي دي چي د بدن يوه حصه يې ښکاره نه سي. (۱)

او حضرت عائشه رضي الله عنها د دې وريره حضرت حفصه رضي الله عنها ته راغله، هغې يو باريک نازک لباس اغوستی وو، حضرت عائشې رضي الله عنها د هغې هغه لباس ورڅيري کړ او بل پنډ لباس يې ورکړ. نو ځکه د لباس لپاره پنډوالی او پراخوالی شرط دئ. (۲)

دريم شرط دا دئ چي لباس بايد دومره تنګ يا چسپ نه وي چي د بدن يا جسم اعضاء يې معلوميږي، ځکه په حديث شريف کي نبي کريم ﷺ فرمايي، چي د جهنميانو او دوږخيانو دوه جماعت يا ټولۍ داسي وې چي ما نه وې ليدلي. يو جماعت د هغو خلکو وو، چي د غوايي د لکۍ په ډول يوه چلاخه يا غمچينه به يې په لاس کي وه چي په هغه سره به يې ناحق خلک وهله او دوهم جماعت د هغو ښځو دئ، چي ظاهراً خو يې لباس او کالي اغوستي وي ليکن په حقيقت کي لڅي وي او دوی نارينه خپل طرفته مائله کوي او پخپله هم

۱: و عن عائشة ان اسماء بنت ابی بکر دخلت علی رسول الله ﷺ و عليها ثياب رقاق فاعرض عنها و قال يا اسماء ان المرأة ... و اشار الی وجهه و کفيه (مشکوة: ص ۳۷۷، ج ۲).

۲: و عن علقمة بن ابی علقمة عن امه قالت دخلت حفصة بنت عبد الرحمن علی عائشة و عليها خمار رقيق فشقته عائشة رضي الله عنها و کستها خمارا کثيفاً (مشکوة: ص ۳۷۷، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنارینوو وطرف ته مائلي وي، د هغو به سر د بختي اوښ د بوک په ډول جوړ کړی وي یعني د سر ټوله وربښتان به یې د سر په یوه حصه باندي جمع کړي وه، داسي ښځي به نه جنت ته داخلېږي او نه به د جنت خوشبویي بوی کړي، که څه هم د جنت خوشبویي تر ډېري فاصلې پوري ځي.(۱)

څلرم شرط دا دئ، چي دغه لباس به د کافري یا فاسقي یا بېکاري ښځي فېشن نه وي، ځکه چي د مسلماني ښځي لپاره دا نه ده په کار چي د کافري یا فاسقي ښځي لباس خپل کړي، دا د مسلماني ښځي د شان څخه خلاف دي، ځکه د حضرت عبدالله ابن عمر ﷺ څخه روایت دي، چي:

نبي کریم ﷺ زما څخه دوې جوړې ژړ رنګ کالي چي ما اغوستي وه ولیدل نو ویې فرمایل، چي دا د کافرانو کالي یا لباس دي دا مه اغونده.

اوس نو چي د کافرانو د لباس د رنګ د وجي منع وفرمایل نو د کافرانو په ډول یا بعینه د هغو په شکل لباس جوړول خو بیا بېخي نه دئ جائز.(۲)

پنځم شرط دا دئ، چي د ښځي لباس به د نارینه وو د لباس په ډول نه وي، ځکه د ښځو لپاره د نارینه وو لباس اغوستل او نارینه وو ته د ښځو لباس اغوستل جائز نه دي.

نبي کریم ﷺ فرمایي، چي د ښځو سره پر مشابهت کوونکو نارینه وو باندي او د نارینه وو سره پر مشابهت کوونکو ښځو باندي لعنت وي.(۳)

شپږم شرط دا دئ، چي لباس به یې د فخر، تکبر او ریاکارۍ نه وي ځکه ریاکاري هم یو شرک خفي دي او تکبر د سلو بلاوو څخه یوه بلا ده، او نبي

۱: عن ابي هريرة ﷺ قال قال رسول الله ﷺ: صنفان من اهل النار لم ارهما قوم ... و ان ريحها لتوجد من سيرة كذا كذا (مسلم كتاب اللباس والزينة: ص ۲۰۵، ج ۲).

۲: ان عبدالله بن عمرو بن العاص اخبره قال راى رسول الله على ثوبين معصفرين فقال ان هذه من ثياب الكفار فلا تلبسها (مسلم، كتاب اللباس والزينة: ۱۹۳، ج ۲).

۳: عن ابن عباس ﷺ قال لهن النبي ﷺ المتشبهين من الرجال النساء والمتشبهات من النساء بالرجال (صحيح بخاري، كتاب اللباس: صص ۸۷۴، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

کريم ﷺ فرمايي چا چې په دنيا کې د شهرت لباس واغوستی د قيامت په ورځ به الله تعالی هغه ته د ذلت لباس ور واغوندي. بيا به يې د اوره ور ډک کړي.(۱)

اووم شرط دا دئ، چې: لباس به اعتدال او ميانه روی وي يعني د لباس په اغوستلو کې دغه خبره مراعتول په کار دي، چې نه فضول خرڅي پکښې راسي او نه داسي وي چې د ډېرو کمو پيسو وي، چې بخل پکښې راسي او يا يو سړی خوار پکښې معلوم سي، بلکې متوسطه لار اختيارول په کار دي. د ډېر ګران لباس د اغوستلو څخه پرهېز پکار دئ او ضمناً به د تکبر څخه پرهېز راسي.

اتم شرط دا دئ، چې: په لباس کې به يو داسي شی نه وي موجد چې د هغه د وجې يې اغوستل حرام وي، مثلاً: پر لباس باندي د ذي روح شي لکه د يو حيوان يا انسان عکس و و تصوير وي، ځکه په حديثو کې د عکسو په جوړولو او دغه ډول د خرڅولو او رانيولو بد او مذموم بلل سوی دئ.

او حضرت عائشه ﵂ فرمايي چې نبي کريم ﷺ زما څخه د يوې پردې د رانيولو د وجې ناراضه سو، چې پر هغه باندي عکس وو او دغه ډول نبي کريم ﷺ فرمايي، چې هغه کور ته د رحمت ملائکې نه ورځي په کوم کور کې چې عکسونه (انځورونه) موجود وي.(۲)

د ستر پټول:

ستر پټول ضروري او د اسلام د بنيادي احکامو څخه دئ او د انسانيت لوړې مرتبې پوره کوي، ځکه چې د آدم ﵇ او حوا ﵂ څخه د جنت لباس

---

[۱]: عن عبدالله بن عمر ﵁ قال رسول الله ﷺ من لبس ثوب شهرة فی الدنيا البسه الله ثوب مذلة يوم القيامة ثم الهب فيه ناراً (ابن ماجه، کتاب اللباس: ص ۲۵۷).

[۲]: عن عائشة ﵂ انها اشترت نُمرقة فيها تصاوير ... ثم قال ان البيت الذی فيه الصور لاتدخله الملائکة (مسلم: کتاب اللباس، باب تحريم تصوير صورة الحيوان: ص ۲۰۱، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ليري سو نو فوراً يې خپل ستر په بلګو باندي پټ کړ او په انساني فطرت کي دا خبره داخله ده، چي بايد څوک د عريانيت (لڅوالي) څخه ځان وساتي، ځکه عريانيت (لڅوالى) د حيوانانو خاصه ده.

بيا دين اسلام خو فطرتاً دين دئ او هغه انساني فطرت په اصل شکل او صورت کي وړاندي کوي، لهذا د ستر د پټوالي اهتمام کول ضروري دي او شريعت مقدسه چي د ستر کوم حدود بيان کړي دي هغه مراعتول خپله شرم او حيا ده. لکه څرنګه چي نبي کريم ﷺ حضرت اسماء رضي الله عنها د باريک (نازک) لباس په اغوستلو کي وليدل مخ مبارک يې ځني وګرځاوه او ورته ويې فرمايل، چي:

د مخ او لاسو څخه ماسوا د بدن يا جسم يوه حصه لڅول هم نه دي جائز او دغه ډول چونکه د صحابه وو په زمانه کي د ګنډل سوو لباسو رواج کم وو او د پرتوګ (پاجامه) پر ځاى تهبند (لنګ) استعمالېدى، ځکه په حديث شريف کي راځي چي يوه صحابيه رضي الله عنها د سوارلۍ څخه ولوېده نو نبي کريم ﷺ د دې خوف (بېري) چي ستر يې نه وي ښکاره سوى خپلي سترګي پټي کړې او بيا چي کله صحابه وو رضي الله عنهم ورته وفرمايل چي يا رسول الله ﷺ! هغې ښځي خو پرتوګ اغوستى وو، نو نبي کريم ﷺ د ستر د پټولو اهميت بيان کړ او هغو ښځو ته چي ښه سترمندي وې يعني ستر کوونکي وې د مغفرت دعا وکړه.(۱)

لهذا کومه ښځه چي ځان ديندار بولي او غواړي چي د نبي کريم ﷺ په دعا کي ځان شامله کړي لکه څرنګه چي په مخکني حديث شريف کي ذکر سوه نو دي د ذکر سوو شرطو مطابق خپل لباس جوړوي او اغوندي دې او د ښځو د سرپرستانو دا وظيفه ده چي خپلي ښځي او د خپل کور ښځينه افراد د ذکر سوو شرطو په لباس باندي مکلف کړي، ځکه د کور سرپرست د خپل کور مسئول دئ، او د هر مسئول څخه د قيامت په ورځ پوښتنه او سوال د خپلو افرادو په باره کي کېږي.

۱: (مجمع الزوائد: کتاب اللباس والزينة، ج ۲، ص ۸۰۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

قال رسول الله ﷺ:...... أَلَا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ. (۱)

د ښځو لپاره څنګه لباس اغوستل په کار دي؟

د ښځي ټوله بدن عورت دئ، ځکه د هغه پټول شرعاً، طبعاً او عقلاً فرض دي او د ايمان راوړلو وروسته فرض د ستر پټول دي.

ځکه حضرت عائشه رضي الله عنها فرمايي، چي پر هغو ښځو باندي دي د الله تعالی رحم وي چي دوی د اسلام په ابتداء کي (د مکې مکرمې څخه و مدينې منورې) ته هجرت کوي، نو کله چي د الله تعالی دغه حکم نازل سو: (وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ)(۲)

ترجمه: او پر خپلو سينو دي د خپلو پړونو پلوونه واچوي.

نو دغو ښځو خپل پنډ ټوکران پرې کړل پوړني يې ځني جوړ کړل، پر خپل سر، غاړه، سينه باندي يې واچول او ځانونه يې ښه مستور (پټ) کړل.

او دا ډول اسلام ښځو ته حياء او شرم وربښيي، د نامحرم سره يې د يو ځای کېدو څخه منع کوي او د اسي جامو (کالو) د اغوستلو څخه چي باريک (نازک) وي يا چسپ وي يا لنډ وي يا هر هغه ډول لباس چي د هغه په اغوستلو سره د لباس مقصد او مطلب نه حاصلېږي هغه يې منع کړی دئ او د داسي لباس (جامو) حکم ورکوي چي په هغه لباس کي ستر پټ وي، باريک (نازک) نه وي، تنګ نه وي، لنډ نه وي، بې لستونو نه وي، بارچاکي نه وي، ګرېوان يې خلاص نه وي او دا ډول نور چي ستر ته نقصان پېښنوي، ځکه چي ښځه چي څومره مستوره وي په هغه اندازه يې حياء او شرم ډېر وي نو اسلام هم و چا ته د حياء او شرم سبق ورکوي.

د مروجه فېشن د لباس حکم:

نن سبا ځيني داسي فېشنونه رواج سوي دي، چي د لباس اصل مقصد او مطلب يې پاته سوی وي، ډېري داسي ښځي سته چي هغه دا ډول لباس

۱: مسند امام احمد ورقمه ۴۹۲۰، ج ۹ ص: ۴۵۶، ط: المكتبة الشاملة.

۲: النور، اية ۳۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

(جامې) اغوندي که د بدن څه حصه لڅه وي دوی پروا نه په کوي او داسي لباسونه اغوندي چي بدن يې تر معلوميږي. آن تر دې پوري چي ورنونه، سينې او بازوګان يې ټوله معلوميږي، نو داسي لباس (جامې) اغوستل د نه اغوستلو سره برابر دي، ځکه د داسي لباس (جامې) د اغوستونکو ښځو په باره کي نبي کريم ﷺ فرمايي، چي:

يو داسي د ښځو جماعت (ټولنه) به وي چي لباس خو به يې اغوستی وي (مګر د هغه سره) به لڅي وي، نارينه به (ځان ته) مائله کوي او (خپله به نارينه وو) ته مائله کېدونکي وي او سر به يې د اوښ د بوک په ډول جوړ کړی وي، يعني وريښتان به يې پر سر باندي يو ځای کړي وي. نو دغه ډول ښځي به جنت ته نه سي داخلي او نه به د جنت خوشبويي بوی کړي، که څه هم د جنت خوشبويي تر ليري ليري ځايو پوري رسيږي (۱)

نو لهذا د داسي مروج فيشن لباس اغوستل چي د لباس مطلب او مقصد پکښي پاته سوی وي جائز نه دي او سزاء يې دا ده لکه څرنګه چي په لوړ حديث کي ذکر سوه.

د ښځو فيشن پرستي:

خصوصاً په اوسني زمانه کي د فيشن پيروي د ښځو مزاج جوړ سوی دئ، او دوی دا فکر کوي چي لباس د ځان لپاره نه دئ بلکي د نورو د ليدلو لپاره دئ، ځکه لباس د خپل خاوند لپاره اغوستل په دوهمه مرتبه کي بولي، او د دوی په فکر اصل د ښه لباس اغوستل فيشن دئ، په دغه لباس باندي به خلک زما تعريف وکړي او زه به د نورو ښځو په نظر کي ښه معلومه سم.

ځکه يې نو نتيجه دا کېږي، چي ښځي پخپل کور کي او د خاوند په مخ کي په خيرن لباس کي اوسي او کله چي له کوره څخه د وتلو په وخت کي وي بيا د ښه لباس د اغوستلو کوښښ کوي، ځکه چي دا د فيشن موافقه سي.

لهذا ښه لباس اغوستل د ښځي لپاره اول د خاوند حق دئ، د نورو د

۱: (مشکوة: ج ۱، ص ۳۰۶).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیدلو لپاره لباس اغوستل د خاوند پر حق تجاوز بلل کېږي.

د هري ښادۍ لپاره جلا جلا لباس اغوستل یا جوړول:

د ډېرو ښځو اوس دا مزاج جوړ سوی دئ، چي د یوې ښادۍ لپاره یو لباس واغوندي نو په بله ښادي کي یې نه سي اغوستلای، ګویا د دې په فکر اوس دغه لباس د دوهم ځل لپاره اغوستل حرام دي او یا دا یې بد بولي، چي په یوې ښادي کي یې یو لباس اغوستی وي په بله ښادي کي یې هم واغوندي نو نوري ښځي به دا فکر وکړي، چي دا یوه جوړه کالي په هره ښادي کي اغوندي، نو په دې باندي د دې په فکر دا بې عزته کېږي، یا بده په معلومېږي. په دغه اراده باندي نو د هري ښادۍ لپاره نوی لباس جوړول یا اغوستل منع دئ البته که د خپل ځان د خوښي لپاره یا د خاوند د خوښي لپاره اغوستل وي بیا پروا نه لري.

د ښځو لپاره کوم رنګ لباس مناسب دي؟

د ښځو لباس د رنګ په اړه چونکه یو خاص رنګ نه دئ مقرر سوی البته په بعضو ځایو کي نبي کریم ﷺ د ښځو د زینت په خاطر سپین لباس خوښ کړی دي. لهذا د ښځو لپاره هر ډول رنګه لباس اغوستل چي د دوی زینت پکښي راسي جائز دي.

البته که یو رنګ داسي وو، چي په عرف کي د نارینه وو لپاره خاص وو نو د ښځو لپاره یې بیا هغه رنګ استعمالول د نارینه وو د مشابهت له وجي جائز نه دي.[1]

د ښځو لپاره د باریک (نازک) لباس د اغوستلو حکم:

لباس که باریک وي چي د هغه ښځه د بدن د ننه حصه معلومېږي یا لباس دومره چسپ وي چي د هغه ښځه د بدن ساخت (اعضاء) معلومېږي، نو داسي لباس ځیني وخت تر لڅ بدن ډېر شهوت پیدا کوونکی وي، ځکه د داسي لباسو

[1]: یجوز للمراة ان تلبس من الثیاب ما هو معتاد للناس من ای لون کان ... لعن المشتبهات من النساء بالرجال و بالعکس. (فتاوی هیئة کبار العلماء: ص ...).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اغوستلو په باره کي حضرت عائشه رضي الله عنها داسي فرمايي:

يوه ورځ د بنو تميم د قبيلې ځخه ښځي حضرت عائشې رضي الله عنها ته راغلې، چي هغوی باريک (نازک) لباسونه اغوستي وه، کله چي حضرت عائشې رضي الله عنها ورته وکتل، نو حضرت عائشې رضي الله عنها ورته وفرمايل: که چيري تاسي مؤمناني ښځي ياست نو د مؤمنانو ښځو داسي لباس نه وي او که چيري مؤمناني ښځي نه ياست نو څه ډول چي غواړئ هغسي خوند ونه اخلئ.(۱)

لهذا د ښځو لپاره داسي لباس اغوستل چي په هغه لباس کي د بدن پټ اعضاء (اندامونه) ښکاره کېږي د ښځو او نارينه وو د دواړو په مخ کي يې اغوستل حرام او ناجائز دي.(۲)

د باريک (نازک) پوړني د پر سرولو حکم:

نن سبا ښځي د سر پټول يا پوړنی پر سرول عيب بولي او که يې پر سروي هم بيا دومره نازک او باريک يا کوچنی وي چي د سر وېښتان او حسن و جمال يې په هغه باندي نه پټېږي او د پردې مقصد پکښي پايمال سوی وي. ځکه يو وخت حضرت عائشې رضي الله عنها ته د دې وريره حضرت حفصه بنت عبد الرحمن رضي الله عنها راغله په دې وخت کي حضرت حفصې رضي الله عنها باريک (نازک پوړنی پر سر کړی وو) حضرت عائشې رضي الله عنها د دې څخه پوړنی واخيستی ورڅيري يې کړ او له خپل ځان څخه يې پنډ پوړنی د پر سر کېدو لپاره ورکړ.

د دې حديث څخه دا معلومه سوه چي د باريک (نازک) پوړني د پر سر کېدلو څخه ځان ساتل په کار دي، که څه هم ډېري داسي ښځي سته چي خپل ځان ديندار بولي مګر بيا هم دغه ډول نازک او کوچني پوړني پر سروي.

۱: (قرطبي: ج ۱۲، ص ۲۳۳).

۲: قال العلامة ابن عابدين رحمه الله: قول مفادة ان رؤية الثوب بحيث يصف حجم العضو ممنوعة ولو کثيفا لا تری البشرة منه، (ردالمختار: ج ٦، ص ٣٦٦، کتاب الحظی والاباحة).

وروی ابو سعيد الخدري رحمه الله عنه عليه السلام انه قال: لا ينظر الرجل الی عورت الرجل ولا المراة الی عورة المرأة، (احکام القرآن للترمذي: ج ۳، ص ۳۲۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لهذا د ښځو لپاره د باريک (نازک) پوړني د پر سر کېدو څخه پرهېز کول لازم دي او داسي پوړني پر سر کول ضروري دي چي د سر ورېښتان، غاړه او ځيګر پکښي پټ وي.(١)

ايا د ښځو لپاره لڅ سر ګرځېدل جائز دي؟

که څه هم د ډېرو ديندارو خاندانو ښځي لڅ سر کېدل عيب او بد بولي مګر بيا هم ډېري ښځي داسي سته چي لڅ سر په کور کي يا په بيابان کي اوسي، يعني پوړنی نه پر سر وي، چي دا يو فېشن دئ.

او د داسي ښځو په باره کي شيخ الاسلام جعفر کناني رحمه الله پخپل کتاب کي يو حديث رانقلوي، په حديث شريف کي دا رانقلوي چي په کوم کور کي چي ښځه لڅ سر ګرځي ملائکي د هغه څخه نفرت کوي، لهذا د ښځو لپاره لڅ سر په کور کي او په بيابان کي ګرځېدل جائز نه دي.(٢)

د ښځو لپاره د کوټ پټلون (پينټ شرټ) اغوستلو حکم:

که څه هم په اوسنۍ زمانه کي نارينه او ښځينه مسلمانان د کفارو او مشرکينو لباس اغوندي يا ښځي د نارينه وو لباس اغوندي او دا عمل د دوی په فکر ترقي او فېشن دئ، او کوم شی چي د الله تعالی او د هغه د رسول صلی الله علیه وسلم په نزد د نفرت باعث او د لعنت سبب ګرځي هغه څرنګه د ترقۍ شی کېدلای سي. په دې کي انساني او ايماني ترقي او پرمختګ خو نسته البته حيواني، شهواني او د لعنت او نافرمانۍ ترقي ده، ځکه دا لباس چي د پينټ شرټ (کوټ پټلون) په نامه يادېږي د کفارو او مشرکينو او بې حيايۍ لباس دئ، د مسلمان لپاره که نارينه وي يا ښځينه وي د دغه لبس اغوستل نه دي مناسب. د کوټ پټلون (پينټ شرټ) په اغوستلو کي د لباس مقصد چي د اعضاوو پټول دي د تنګوالي د وجي نه سي پر ځای کېدای، يعني د تنګ والي د وجي داسي

١: وعن علقمة بن ابي علقمة عن امه قالت دخلت حفصه بنت عبد الرحمن على عائشة رضي الله عنها و عليها خمار رقيق فشقته عائشة رضي الله عنها و كستها خمارا كثيفاً (مشكوة: ص ٣٧٧، ج ٢)

٢: (بلوغ القصد والمرام ببيان بعض ما تنفر منه الملائكة الكرام).

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي لکه لڅ اندامونه او د کفارو او فاسقانو سره د مشابهت له وجې يې په شريعت مقدسه کې اغوستل جائز نه دي.(۱)

د سانۍ اغوستلو حکم:

چيرې چې په مسلمانانو کې سانۍ اغوستل رواج نه وي، بلکې يوازې د کفارو او مشرکينو سره خاص وي نو هلته د سانۍ اغوستل د کفارو سره يا فاسقانو سره د مشابهت د وجې يې اغوستل مکروه دي.

او که په مسلمانانو کې هم د سانۍ اغوستلو رواج وي نو بيا اغوستل يې جائز دي. البته اوس چې کومې عامې سانۍ اغوستل کېږي، هغه داسې وي چې په هغه کې د ښځو پوره بدن (جسم) پټ نه وي، بلکې لاسونه يې تر بغلو پورې لڅ، شا و نس او سريې هم لڅ وي، لهذا د ښځو لباس بايد داسې وي چې د دوی بدن او جسم ټوله پکښې پټ وي، لکه څرنګه چې د لباس په اصولو کې ذکر سول او دغه عامې سانۍ چې اوس اغوستل کېږي په دې کې هم بدن او جسم پټ نه وي نو اغوستل يې جائز نه دي.(۲)

د فراکې لباس اغوستلو حکم:

فراک هغه بې لستوڼو لباس دئ، چې په هغه کې بازوګان تر بغلو پورې سره د سينې لڅ وي او د فراک لباس په اغوستلو کې يو ډول د کفارو د ښځو سره مشابهت وي نو لهذا د صالحو ښځو لپاره د فراکې لباس اغوستل نه دي مناسب، البته د نهو کلونو څخه د کم عمر نجلۍ ته يې ور اغوستل جائز دي،

۱: ليس للمرآة ان تلبس الثياب الضيقة لما فى ذلک من تحديد جسمها و ذلک مثار للفتنة والغالب فى البنطلون انه ضيق ... الخ.
فتاوی هيئة الكتاب العلماء: ج ۲، ص ۲۳۹، احکام تجميل النساء: ج ۱، ص ۲۲۹، امداد الاحکام: ج ۴، ص ۳۴۰.

۲: (امداد الاحکام: ج ۴، ص ۳۴۸) الشرط السابع: عدم التشبه بالكفار و اهل الكتاب والفساق: و هذا شرط عظيم فى زينة المرأة المسلمة ... و الخنا و الفجور ... (احکام تجميل النساء: ج ۱، ص ۱۱۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا خبره ده چي کوچنۍ نجوني بايد د کوچنيوالي څخه د دا ډول لباسو څخه ليري وساتل سي، ځکه چي د دا ډول بېکاره لباس اغوستل يې عادت جوړ نه سي.

او د ښه تربيت غوښتنه هم دا ده چي د لويښت څخه وروسته د ښه لباس عادي جوړه وي.(١)

د بې لستوڼو يا نيم لستوڼي لباس د اغوستلو حکم:

د نيم لستوڼي لباس اغوستل په داسي ځايو کي چي هلته يوازي د ښځي محرم لکه پلار، ورور، ماما، اکا، وراره او خوريی او داسي نور وجود ولري او د فتنې بېره هم نه وي جائز دي که څه هم د حياء او شرم له مخي مناسب نه دي او په داسي ځای يا کور او ماحول کي چي نيم لستوني لباس اغوستل چي نامحرم يعني هغه څوک چي د دې نکاح ورسره صحيح کېږي يا يو وخت ورسره صحيح کېدای سي، جائز نه دي. خصوصاً په هغو کورو کي چي هلته لېوږونه، د خاوند د اکا زامن ورسره په يوه کور کي اوسي جائز نه دي، ځکه چي لېورونه او د خاوند د اکا زامنو ته او داسي نورو د خاوند قريبانو ته د دې مخ لڅول نه دي جائز نو لېڅي يا بازوګان لڅول بيا ښځي نه دي ورته جايز.(٢)

د خلاص ګرېوان د قميص اغوستلو حکم:

داسي لباس يا قميص چي په هغه کي سينه او غاړه ښکاره وي که څه هم د خپل محارمو لکه پلار، ورور، اکا، ماما او داسي نورو په مخکي اغوستل که د فتنې بېره نه وي پروا نه لري البته د حيا له مخي د خپلو محارمو په مخکي يې

١: (اعلاء السنن: ج ١١، ص ٢٦٩ – ردالمختار: ج ١، ص ١٦٢).

٢: يرى المحرم من الرجال من محارمة مواضع الزينة من وجه و رأس و صدر و ساق و عضه ان أمن الشهوة عندالخفيه ... و قيد بعضهم بان روية اليدين الماجة الى المرفقين و هذا كله بشرط امن الشهوة (احكام تحميل النساء: ص ١٠۴).

و من محرمة هى من لا يحل له نكاح أبداً بنسب او سبب ... والساق و اعضو ان أمن تنهوته ... و الالا ... و البطن (الدرالمختار: ج ٦، ص ٣٦۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم اغوستل مناسب نه دي او د نامحرمو په مخکي چي د هغوی سره د دې ښځي نکاح صحيح کېدای سي اغوستل يې جائز نه دي.

خصوصاً په داسي کورکي چي هلته لېور، د اکا زامن او داسي نور قريبان ورسره اوسېږي.(۱)

د ښځو لپاره د برچاکي قميص اغوستلو حکم:

يو فېشن خو د برچاکي قميص دا دئ چي بارچاک يې دومره لوی ورجوړ کړی وي چي اغوستونکی که څه هم يو شی يې پر سر اچولی وي بيا يې هم د بارچاک د طرفه څخه بدن معلومېږي.

او بل داسي فېشن په قميص کي هم سته چي د مخ د لمني طرف ته يې دومره بارچاک ورکړی وي چي تر نامه پوري وي يا تر نامه يو څو انچه کښته وي نو دا ډول لباسونه اغوستل د بې شرمۍ او بې حيايۍ علامې او نښې دي، او د داسي لباسو اغوستل جائز نه دي البته که يې د برچاکو څخه بدن نه معلومېدی بيا هم د شرم او حيا له مخي اغوستل مناسب نه دي، ځکه د نېکو او مؤمنو صالحو او غيرتمنو ښځو لباس دا ډول نه وي او صالحي ښځي داسي لباس اغوندي چي په هغه کي دوی ښې پټې او مستوري وي.

د حضرت هندي رضي الله عنها د قميص د لستوڼو په باره کي رائې، چي هغې د لويو لستوڼو والا قميص اغوستی، ځکه دا وايي چي زما د لاسو پرده هم خوندي وي.

ښو ښځو په دومره اندازه د لباس مراعت کوی.(۲)

۱: و من محرمة هی من لا يحل له نکاح ابداً بسبب او سبب ... والوجه و الصدر و الساق و العضدان امن شهوته ... و الا الخ (الدر المختار: ج ٦، ص ٣٦۴ – ٣٢٩).

۲: (فتح الباري: ج ۱، ص ٣٧٣).

لا يجوز لبس الرقيق من الثياب اذا کان يشف عن العورة، فيعلم لون الجلد من بياض او حمرة سواء فی ذلک الرجل والمرأة ولو فی بيتها ... الخ (الموسوعة ....، ج ٦، ص ١٣٦).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چسپ لباس د اغوستلو حکم:

په اوسنۍ زمانه کي ډېري داسي ښځي سته، چي د نوي فېشن په نامه داسي تنګ لباسونه اغوندي، چي په هغو لباسو کي د لباس مقصد نه تر سره کېږي، ځکه چي د بدن ساخت (جوړ) واضح ښکاره کېږي او د تنګ لباس اغوستل د دوړخيانو ښځو نښاني ده او تنګ لباس نه د محرمو لکه پلار، ورور او داسي نورو په مخکي اغوستل جائز دئ او نه د نامحرمو (چي نکاح يې ورسره صحيح کېږي) جائز دئ.

نبي کريم ﷺ د هغو ښځو په باره کي چي تنګ لباس اغوندي فرمايي: که څه هم لباس به يې اغوستی وي ليکن د تنګوالي يا نازک والي له وجي به لڅي وي نو دوی به جنت ته نه سي داخلي او نه به د جنت بوی پيدا کړي که څه هم د جنت بوی به تر پنځو سوو کلونو تر مسافت پوري رسيږي.

لهذا چسپ لباس چي د بدن ساخت (جوړ) يې تر معلومېږي اغوستل يې جائز نه دي او پرهېز يې د اغوستلو څخه ضروري دئ (١)

د چوړي پايجامې د اغوستلو حکم:

د چوړي پايجامې په نامه هغه پايجامه يا پرتوګ دئ، چي پر بدن باندي ډېر چسپ وي، حتی چي د ډېر چسپ والي څخه پکښي کښېنستلای هم نه سي. دا پايجامه ډېري ښځي د فېشن په توګه اغوندي او د تنګوالي له وجي پر بدن باندي چسپ وي چي له کبله يې د اغوستونکي د بدن اعضاء (اندامونه)

من تشبه بقوم ای من شبه نفسه بالكفار مثله فن الباس و غيره او بالفساق او الفجار، (مرقات: ج ٨، ص ١٥٥).

١: عن ابي هريرة رضي الله عنه انه قال: نساء كاسيات عاريات مائلات مميلات لا يدخلن الجنة و لا يجدن ريحها و ريحها يوجد من مسيرة خمس مأة سنة (موطا امام مالک رحمه الله: ج ٢، ص ١٦١، باب ما يكره النساء لباسه).

و على هذا لا يحل النظر الى عورة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (ردالمختار: ج ٦، ص ٣٢٦، فصل فى النظر والمس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

واضح ښکاره کېږي.

لهذا دغسي پايجامې چي مخکي يې ذکر وسو نه د نارينه وو په مخکي او نه د ښځو په مخکي يې اغوستل جائز دي، او د دغو پايجامو اغوستونکي به جنت ته هم داخل نه سي.(۱)

د بارچاکي پايجامې د اغوستلو حکم:

بارچاکي پايجامه يو ډول پايجامه يا (پرتوګ) دئ، چي ډېري ښځي يې د فېشن په توګه اغوندي او د هغه شکل او صورت دا ډول وي چي پايڅې له سر څخه بيا تر زنګانه پوري يا يو څو انچه تر زنګانه لاندي يې بارچاک ورکړی وي نو د دتګ په وخت کي يا بېله تکه يې د دغه بارچاک څخه پنډۍ معلومېږي، او دا ډول پايجامې مشرکان (هندوان)، کافران او بې ديني ښځي اغوندي.

لهذا دا ډول پايجامه د محرم او نامحرم د دواړو په مخکي يې اغوستل جائز نه دي. ځکه چي د محرم په مخکي يې په اغوستلو کي د فتنې بېره سته او د هندوانو سره يې په اغوستلو کي مشابهت دئ نو پرهېز ځني کول ضروري دي.(۲)

د پرتوګ د اغوستلو حکم:

پرتوګ چي صحيح جوړ سي يعني تنګ نه وي دا د ښځو لپاره بهترين لباس

۱: عن ابي هريرة ﷺ انه قال: نساء كاسيات عاريات مائلات مميلات لا يدخلن الجنة و لا يجدن ريحها و ريحها يوجد من مسيرة خمس مأة سنة (موطا امام مالک رحمة الله عليه: ج ۲، ص ۱۶۱، باب ما يكره النساء لباسه).

و على هذا لا يحل النظر الى عروة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۶۶، کتاب الحظ والاباحة).

۲: و من محرمه من لا يحل له ... و الوجه والصدر و الساق و العضدان أمن شهوت ... (الدر المختار: فصل في النظر والمس، ج ۶، ص ۳۶۴).

الشرط السابع: عدم الشتبه بالکفار و اهل الکتاب و الفساق: و هذا شرط عظيم في زينة المرأة المسلمة و به تتميز عن اهل الفسق والخنا و الفجور ... الخ (احکام اتجميل النساء: ج ...، ص ۱۱۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دئ، ځکه چې ستر ډېر ښه پکښې پټېږي او شریعت مقدسه هم دغسي لباس ته فضیلت ورکړی دئ، چې په هغه کې د انسان ستر ښه محفوظ وي.

یو د پایجامې په نامه یو خاص پرتوګ بعضي ښځې اغوندي چې هغه په جوړولو کې سیده غیچي کوي نو د جوړښت اندازه یې داسي وي لکه یوازي چې پایڅې وي نو که ډېر تنګ نه وي نو اغوستل یې پروا نه لري جائز دي البته که تنګ وو نو اغوستل یې مناسب نه دي.

لهذا د پایجامې تر اغوستلو د پرتوګ اغوستل فضیلت لري، او نبي کریم ﷺ د پرتوګ اغوستونکو ښځو ته د مغفرت دعا فرمایلې ده.(۱)

د مکسي قمیص د اغوستلو حکم:

مکسي هغه قمیص دئ، چې په اوسني رواج کې یې ځوک د واده په شپه په ناوي اغوندي او دغه مکسي دوه ډوله جوړېږي، یو هغه ډول وي چې لمن یې ډېره اوږده او غټه وي آن تر دې پوري چې لمن یې په ځمکه کښې یا یې په لاس کې ورسره را اخیستې وي او د دې سره یې لستوڼي بالکل نه وي که وي هم ډېر لنډ وي او د سینې په حصه کې تنګ هم وي او بله د یادولو وړ خبره دا ده چې د مکسي په نامه لباس د عیسوي ښځو خاصیت دئ، نو د دغسي مکسي قمیص اغوستل جائز نه دي او دغه دوهم ډول چې یوازي یې لمن غټه وي نور لستوڼي یې پوره وي د سینې پر حصه باندي څه اندازه پراخ هم وي نو بیا یې اغوستل هم مناسب نه دي، ځکه چې بې ضرورته اسراف ډېر پکښې سوی وي او اسراف یو خو د پیسو د طرفه وي چې د یوې شپې لپاره یې په ډېرو پیسو رانیسي یا یې کرایه کوي او هم دا اسراف دئ چې ټوکر د ضرورت څخه زیات پکښې کار سوی وي.(۲)

۱: لبس السراویل سنة و هو من الستر الثیاب للرجال والنساء: (کذا فی الغرائب هندیه: ج ۵، ص ۳۳۳، مجمع الزوائد: کتاب اللباس: ج ۲، ص ۸۰۳)

۲: لا بأس بلبس الثیاب الجمیلة اذا کان لا ینکر علیه فیه، (البحرالرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عام مکسي قميص د اغوستلو حکم:

د مکسي قميص يو ډول هغه وو، چي مخکي يې حکم تېر سو، چي هغه يوازي په ناويانو باندي د واده په شپه اغوستل کېږي، دوهم مکسي قميص دا دئ، چي عامي ښځي يې اغوندي د هغه د جوړښت کيفيت هم دوه ډوله دئ، يو خو داسي وي چي تر بيجلکو اوږد وي مګر تنګ نه وي او نه يې لستوڼي لنډ وي نو د دغه قميص اغوستل جائز دي.

دوهم هغه ډول جوړ وي چي د چا پر بدن باندي ډېر چسپ وي چي د هغه ښځه د انسان اندامونه او ساخت يې واضح معلومېږي او لستوڼي يې هم لنډ وي نو د دغسي مکسي قميص اغوستل چي دومره تنګ وي لکه مخکي چي وويل سول جائز نه دي.(۱)

د پنجابي لباس حکم:

د پنجابي لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چي د جوړښت کيفيت او طريقه يې دا ده چي مخکي به يې قميص محض بارچاکونه درلودل نور به پراخ وو، که څه هم د بارچاکو په وجه يې اغوستل مناسب نه وه مګر په اوسني وخت کي د هغه پنجابي لباس په نامه لباس دئ، ليکن د هغه سره فرق ډېر لري هغه دا چي يو خو يوه اندازه تنګ وي دوهم دا چي قميص يې دومره لنډ ورجوړ کړی وي چي محض يې سروزنه په پټه وي، نور يې د ورنو حجم او ساخت معلومېږي.

لهذا د دغسي لباس يا قميص اغوستل د انسان لپاره خصوصاً د ښځو

کلوا والشربوا والبسوا و تصدقوا من غير اسراف و لا مخيلة و هذا من هذا (تفسير ابن کثير: ج ۳، ص ۳۱۴).

يتناول الاسراف فی الانفاق و فی سائر الاعمال، (تفسير الماتريدي: ج ۴، ص ۲۸۰).

و ابن عمر رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ من تشبه بقوم فهو منهم.

قال علی قاري: ای من تشبه بالکفار مثلاً فی اللباس و غيره او بالفساق او الفجار (مرقاة: ج ۶، ص ۵۵، کتاب اللباس).

۱: و علی هذا لا يحل النظر الی عورة غيره فوق ثوب ملتزق بها يصف حجمها (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۶۶، فصل فی النظر و المس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره بې حیایي، بداخلاقي او د شرم ضد لباس دئ او بیا د نارینه وو په مخکې یې اغوستل د ښځې بې حیایي په ګوته کوي، نو ځکه یې اغوستل جائز نه دي.(۱)

د انارکلي لباس حکم:

د انارکلي په نامه لباس دا هغه لباس دئ، چې د جوړښت کیفیت او طریقه یې تر ډېره حده صحیح وي او جوړښت یې دا ډول وي چې قمیص یې ګردې او پراخ وي او دا ډول یې پایجامه هم صحیحه جوړه وي نو لهذا د انارکلي لباس که په همدغه کیفیت وي نو اغوستل یې جائز دي.(۲)

د چوري پنجابي لباس د اغوستلو حکم:

د چوري پنجابي لباس جوړ داسي وي چې قمیص یې بارچاکونه لري او پرتوګ یې ډېر تنګ وي چې پر بدن باندي ډېر چسپ وي او د دغه سره یې بعضي ښځې یې د قمیص لستوڼي هم ور لنډ کړي نو په دغسي کیفیت او صورت کي چې جوړ وي د چوري پنجابي لباس اغوستل جائز نه دي.

البته که د چوري پنجابي لباس جوړښت په دغه ذکر سوي شکل او صورت کي نه وي یعني د قمیص لستوڼي یې لنډ نه وي او پرتوګ یې پر بدن باندي چسپ نه وي نو بیا یې اغوستل جائز دي.(۳)

د ساوریا لباس د اغوستلو حکم:

د ساوریا لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چې جوړښت یې په دا طریقه وي

---

[1]: لیس للمرأة ان تلبس الثیاب الضیقة لما فی ذلک من تحدید جسمها و ذلک مشار للفتنة ... (فتاوی هیئة کبار العلماء: ج ۲، ص ۸۳۹).
و علی هذا لا یحل النظر الی عورة غیر فوق ثوب ملتزق بها یصف حجمها (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۶۶، سعید).

[2]: لا بأس بلبس الثیاب الاجمیلة اذا کان لا ینکر علیه في (البحرالرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

[3]: و علی هذا لا یصل النظر الی عورة غیره فوق ثوب ملتزق بها یصف حجمها (ردالمختار: ج ۶، ص ۳۶۶)

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي قميص يې ګردی وي او ډېر لنډ او تنګ يې جوړوي، چي ځوک يې واغوندي د هغه د بدن ساخت او اندامونه ځني واضح معلومېږي، لهذا د دغسي لباس اغوستل چي د چا د بدن ساخت او اندامونه يې واضح معلومېږي جائز نه دي حرام دي. (۱)

د بنګله (جانکټ او لمن) لباس د اغوستلو حکم:

د جانکټ و لمن په نامه د تېرو وختو ځخه مشهور لباس دئ، چي اوس يې ځوک د بنګله په نامه باندي هم يادوي، د جوړښت کيفيت او طريقه يې دا ډول وي چي د نامه تر حدودو پوري يې جانکټ وي او بيا جلا لمن وي، يعني جوړ يې داسي وي چي جانکټ يې جلا وي لمن يې جلا وي او د اغوستلو پر مهال دواړه سره متصل اغوستل کېږي، بعضي ښځي يې بېله لستوڼو يا نيم لستوڼو هم جوړوي.

لهذا د جانکټ او لمن په نامه يا بنګله په نامه باندي دغه لباس که چيري بېله لستوڼي يا نيم لستوڼي وي نو اغوستل يې جائز نه دي، البته که لستوڼي يې پوره وي نو بيا يې اغوستل جائز دي. (۲)

د شاراره لباس د اغوستلو حکم:

د شرارې په نامه لباس هغه لباس دئ چي په دا ډول يې ځوک جوړوي چي قميص او پرتوګ دواړه آزاد جوړېږي، د چا د بدن سره چسپ نه وي نو په دغسي صورت کي يې اغوستل جائز دي البته بعضي اوقات يې ځوک داسي هم جوړوي چي لستوڼي يې نه وي ورکړي که يې ورکړي هم وي مګر لنډ وي نو بيا

۱: قال العثمانی مدظله العالی: فکل لباس ينکشف معه جزء من عورة الرجل وامرأة لا تقره الشريعة الاسلاميه مهما کان جميلاً ... و کذلک اللباس الرقيق او الاصق بالجسم الذی يحکی للناظر شکل حصة من الجسم ... فهو فی حکم ما سبق فی الحرمة و عدم الجواز (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۸۸، کتاب اللباس).

۲: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا کان لا ينکر عليه فيه (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې اغوستل جائز نه دي.(۱)

د ګیر پرتوګ د لباس د اغوستلو حکم:

په اوسني عصر (وخت) کې د ښځو د لباسو ډیزاینونه او فېشنونه دومره ډېر ډولونو ته رسېږي، چې د هغو د جوړښت کیفیتونو ته او د جوړ طرزونو ته څوک په تعجب کې کېږي، د هغو فېشني لباسو څخه یو لباس په نامه ګیر پرتوګ دئ، چې جوړ یې داسې سوی وي چې پرتوګ یې ډېر او بې حده لوی جوړ کړی وي او قمیص یې لنډ ور جوړ کړی وي چې محض یې سروزنه په لمن پټه کړې وي دا ډول لباسونه چې یو طرف ته پرتوګ یې دومره لوی وي بل طرفته یې دومره کوچنی او لنډ قمیص وي نو دغه ډول لباسونه محض د شهرت او تفاخر لپاره اغوستل کېږي، بلکي په دا ډول لباس اغوستلو کي یو ډول بداخلاقي، بې حیایي او اسراف هم وي نو لهذا د یوې مسلماني او حیاداري ښځي لپاره دا ډول لباس اغوستل مناسب نه دي.(۲)

د افغاني لباس حکم:

د افغاني لباس په نامه دا هغه لباس دئ، چې د څه مودې څخه رائج دئ، او د هغه جوړښت دا ډول وي چې مکمل څوک پکښې مستور وي یعني پخپل مناسب انداز باندې جوړ وي، چې نه تنګ او نه لنډ وي او نه دا چې لستوڼي یې لنډ وي او د قمیص غاړه یې پراخه او آزاده وي.

نو دا ډول لباسونه چې ښه څوک پکښې مستور وي په اوسني وخت کې

۱: لا بأس بلبس الثیاب الجمیلة اذا کان لا ینکر علیه فیه (البحرالرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

۲: قال الملا علي قاري رحمه الله: من تشبه بقوم ای من شبه نفسه بالکفار مثلاً فی اللباس و غیره او بالفساق او الفجار ... فهو منهم ... ای فی الاثم و الخیر ... (مرقات المفاتیح: ج ۸، ص ۱۵۵).

والأصل فی هذا الشرط ما قال رسول الله ﷺ: من لبس ثوب شهورة فی الدینا البسه الله ثوب مزلة یوم القیامة ثم الهب فیه ناراً (ابوداود: کتاب اللباس، ج ۲، ص ۳۱۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې اغوستل د فتنې د ډېرښت د وجې د ښځو لپاره ضروري او لازمي دي که څه هم قيمتي او د ډېرو پيسو او ښايسته لباس وي. (١)

د شېرواني (چپنه والا) لباس حکم:

چونکه د لباسو اغوستل په اوسنۍ زمانه کې بعضې څوک دا فکر کوي چې څه اندازه بدن پټول د لباس مقصد دئ بس، نو ځکه داسې ډول ډول لباسونه رائج سول، چې په هغو کې د چا بدن مکمل نه وي پټ او بعضې داسې وي چې د فاسقانو او کفارو د لباسو په ډول وي او بعضې دا ډول وي، چې ظاهراً يې بدن په پټ وي مګر د چا د بې حيايۍ او بې شرمۍ او بداخلاقۍ شاهدي ورکوي او د فتنې لورته د چا فکر وراړوي، او دا هغه لباسونه دي چې نن سبا يې بعضې ښځې د شېرواني (چپنه والا) په نامه باندي اغوندي او جوړښت يې دا ډول وي چې يو خو يې د عام بارچاکي لباس په ډول بغلونه بارچاکونه لري دا خو په هر صورت دوهم دا چې د مخ لمني ته يې لوی بارچاک ورکړی وي او دغه د مخ لمني ته دومره لوی بارچاک ورکول چې د انسان د ورنو لوړه حصه هم ورڅخه معلومېږي او دا هغه لباس دئ چې د چا بې حيايي او بې شرمي ور په ګوته کوي او د دې سره سره دا د کفارو او فاسقو ښځو لباسونه دي، چونکه هغوی نه حيا لري نه اخلاق او نه د دغو شيانو مراعت ساتي.

لهذا د مسلمانو او دينداړو ښځو لپاره دا ډول لباس اغوستل چې په هغه کې د چا حيا او شرم نه وي خوندي جائز نه دي، خصوصاً چې بيا د کفارو او بې دينو ښځو څخه دا لباس رائج سوی وي يا د هغوی لباس بلل سوی وي. (٢)

١: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا كان لا ينكر عليه فيه (البحر رائق: ص ٣٤٩، ج ٨، فصل فى اللباس).

فان الاسلام ... لم يقصره على نوع دون نوع و لم يقرر للانسان نوعاً خاصاً او هيئة خاصه من اللباس... و انما وضع مجموعة من المبادى (تكملة فتح الملهم: ج ٤، ص ٨٧).

٢: ليس للمرأة ان تلبس الثياب الضيقة لما فى ذلک من تحديد جسمها و ذلک مشار للفتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سينه بند د استعمالولو حکم:

د سينه بند داستعمال بنيادي مقصد د ځيګر حفاظت دئ، نو ځکه د ښځو لپاره يې استعمالول جائز او ښه کار دئ. البته که چيري د سينه بند استعمال په داسي ډول وي چي د چا ځيګر ښکاره او واضح پکښي معلومېږي نو بيا يې استعمال جائز نه دئ.

لهذا که د سينه بند استعمال په نيت د ځيګر د حفاظت وي نو جائز او اولی کار دئ او که د سينه بند استعمال په نيت د ځيګر د واضح او د بل توجه ځان ته د را اړولو لپاره وي نو د خاوند دمخه ماسوا د بل چا په مخکي ښکاره کول يې جائز نه دي.(۱)

د زنانه جانکټ (انګيا) د اغوستلو حکم:

هغه جانکټ (انګيا) چي عموماً د ښځو لپاره د يخ څخه د ځان ساتلو لپاره جوړېږي او کيفيت او جوړ يې هم د نارينه وو د جانکټ (انګياوو) څخه جلا وي نو د ښځو لپاره يې اغوستل جائز دي. البته که د هغه جانکټ (انګيا) جوړ او استعمال د نارينه وو لپاره خاص وي نو د ښځو لپاره يې اغوستل جائز نه دي او که د ښځو لپاره يې جوړ او استعمال خاص وي نو د نارينه وو لپاره يې اغوستل جائز نه دي.(۲)

والغالب فی البنطلون انه ضيق ... (فتاوی هيئة کبار العلماء: ج ۲، ص ۸۳۱).
و تعد مجاوزتها خرقاً للحياء و خدشاً للمروءة ... حتی لا يکون لباسها لباس شهوة لمخالفته عادة الناس ... (احکام لتجميل النساء: ج ۱، ص ۱۰۷).

[۱]: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا کان لا ينکر عليه فيه (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، فصل فی اللباس).

[۲]: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا کان لا ينکر عليه فيه (البحر الرائق: ج ۸، ص ۳۴۹).
لعن رسول الله ﷺ المتشبهين من الرجال بالنساء ... الخ و هذا الحديث اصل فی عدم جواز تشبه الرجال بالنساء و العکس فی اللباس والزينة ... دون الاخر (احکام تجميل النساء: ص ۱۰۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د رخچیني د استعمال حکم:

رخچیني پر دوه ډوله دي، یو هغه ډول دي چي د نارینه وو لپاره خاص دي، چي عموماً یې نارینه استعمالوي نو د نارینه وو د رخچیني استعمال د ښځو لپاره جائز نه دئ. دوهم هغه رخچیني دي چي بعضي سپین سري ښځي یې د وربښتانو د حفاظت لپاره استعمالوي نو په دغه نیت یې استعمال جائز دي. البته که چیري یې استعمال د فیشن لپاره وي که څه هم حفاظت پکښې راغلی وي نو بیا یې هم استعمال جائز نه دئ.[1]

پر لباس باندي د تصویر (عکس) حکم:

دري ډوله تصویرونه (عکسونه) پر لباسو باندي نقش کېږي یا جوړېږي، د درو سرو حکم به انشاء الله په تفصیل سره جلا جلا ذکر سي.

اول:

د ذي روح (ساه اخیستونکو) شیانو تصویرونه (عکسونه) مثلاً لکه د انسان یا نورو حیواناتو یا مرغانو.

دوهم:

د غیر ذی روح (د ساه نه اخیستونکو) شیانو تصویرونه (عکسونه) مثلاً لکه د ستوري، لمر، درختي، ډبري او داسي نورو شیانو.

دریم:

د کفارو د شعائرو تصویرونه (عکسونه) مثلاً لکه د صلیب یا د هغو نښو تصویرونه چي دوی ته منسوب وي، د دې په ضمن کي نو د دوی د ممالکو د بیرغونو تصیرونه (عکسونه) هم راځي.

پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخیستونکو) شیانو د عکسونو حکم:

---

[1]: عن ابن عباس رضی الله عنه قال لعن رسو ل الله ﷺ المتشبهین من الرجال ...... من النساء بالرجال. ترغیب والترهیب ج : ۳ ص : ۱۰۳
اذا کان اللباس غالبه لباس رجال نهیت عند المرأة و ان کان ساتراً (احکام تجمیل النساء: ص ۱۱۰).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ذي روح (ساه اخیستونکو شیانو) لکه د انسانانو، حیوانانو او مرغانو عکسونه جوړول یا په بل باندي جوړول یا د کېمرې په ذریعه ورڅخه اخیستل یا پخپله اخیستل یا په کورونو کي ایښوول یا ځړول یا پر لباسو باندي نقش کول یا هغه لباس اغوستل چي پر هغه باندي د ساه اخیستونکو شیانو عکسونه وي دا ټول په شریعت مقدسه کي حرام دي، او کوونکی یې د عذاب مستحق دئ او دا ډول په هغو ځایو کي لکه کوټه، صالون او داسي نورو کي چي عکسونه ځړېږي هلته لمونځ کول مکروه دي او په هغه لباس کي لمونځ کول چي پر هغه باندي د ساه اخیستونکو شیانو عکسونه وي د نارینه او ښځینه وو لپاره مکروه تحریمي دي.

لیکن بعضي غافله مسلمانان یا د کفارو د فېشن څخه متأثر مسلمانان داسي لباسونه پخپله اغوندي یا یې په ښځو یا پخپلو کوچنیانو باندي اغوندي چي هغه لباسونه یا هغه ډول لباسونه کفار او فاجران استعمالوي او خصوصاً هغه لباسونه لکه انګیا یا کوټونه او داسي نور بعضي مسلمانان یې اغوندي چي پر هغه باندي د مشرکانو هندوانو د فلمونو د اداکارانو عکسونه وي.

لهذا دغه اعمال او کارونه او دا ډول لباسونه اغوستل چي مخکي ذکر سول حرام او کوونکی یې د عذاب مستحق دئ.

ځکه په حدیث شریف کي نبي ﷺ فرمایي:

عن عبدالله بن مسعود رضی الله عنه قال: سمعت رسول الله ﷺ یقول اشد الناس عذاباً عندالله المصورون.(۱)

ترجمه: د عبدالله ابن مسعود رضی الله عنه څخه روایت دئ: دی وایي چي ما د نبي کریم ﷺ څخه واورېدل چي د قیامت په ورځ به تر ټولو سخت عذاب د عکسو جوړونکو لپاره وي.

او په بل حدیث شریف کي نبي کریم ﷺ فرمایي:

۱: (مشکوة: ج ۲، ص ۳۸۵).

(c) ketabton.com: The Digital Library

عن ابن عباس رضي الله عنه سمعت رسول الله يقول: من صور صورة فى الدينا كلف ان نفخ فيها الروح يوم القيامة و ليس بنافخ. (۱)

ترجمه: حضرت ابن عباس رضي الله عنه فرمايي چي د نبي كريم ﷺ څخه مي واورېدل چي ده مبارک وفرمايل: چا چي يو صورت په دنيا كي جوړ كړ نو د قيامت په ورځ به دی مكلف سي چي دغه (جوړ سوي) صورتو ته ساه ورکړه، دی به يې نه سي وركولای.

او نبي كريم ﷺ په بل حديث شريف كي فرمايي:

لاتدخل الملائكة بيتاً فيه كلب ولا تصاوير، متفق عليه (۲)

چي په كوم كور كي تصويرونه (عكسونه) وي يا سپی وي و هغه كور ته د رحمت ملائكي نه داخلېږي. (۳)

كه پر لباس باندي د ذي روح (ساه اخيستونكي) ډېر كوچني عكسونه وي؟

كه چيري تصوير (عكس) ډېر كوچنی وي او د ليري ځای څخه نه معلومېږي، كه څه هم ځوک ورنژدې سي ورته معلوم سي يا په ډېر فكر كولو سره ورته معلوم سي نو د مجبوری په وجه يې اغوستل جائز دي او ښېله

۱: (مسلم: كتاب اللباس، ص ۲۰۲، ج ۲).

۲: (مشكوة: كتاب اللباس، ج ۲، ص ۳۸۵).

۳: فظاهر كلام النووى فى شرح مسلم الاجماع على تحريم تصوير الحيوان: و قال: سواء صنعه لما يمتهن او لغيره فصنعته حرام بكل حال... و سواء كان فى ثوب او بساط... و غيرها (ردالمختار: ج ۱، ص ٦۴۷، سعيد).

و لبس ثوب فيه تصاويرالذي له روح للتشبه بعبادتها! اى من المكروه ... و هو اى الثوب مكروه بذاته: فكيف به فى الصلاة و المقصود هنا الكراهة التحريمية (درالمختار: ج ۱، ص ۴۳۵).

و من خلاصة ما سبق لتضح ان اقتناء المرأة لصورة ذات الأرواح فى لباسها او فى حليها هو أمرمحرم: لو رود العقوبة فيه و العقوبة لا تكون الا على فعل محرم (احكام تجميل النساء: ص ۳۳۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضرورته يې اغوستل ښه کار نه دئ(۶۱).

پر لباس باندي د سر پرې سوي ذي روح شيانو عکسونه:

پر لباس باندي د داسي تصوير (عکس) وجود چي د هغه تصوير (عکس) سر نه وي يعني ورڅخه قطع سوی يا يې مخ نه وي يا يې داسي اندام نه وي چي د هغه پرته دغه ذي روح شی ژوند نه سي کولای، که څه هم د هغه تصوير جوړښت داسي سوی وي چي سر يا هغه اندامونه چي د هغه ماسوا ژوند نه سي کولای نه وي يا يې وروسته تر جوړښته هغه سر يا اندام ورڅخه قطع کړی وي چي بېله هغه ژوند نه سي کولای، نو د داسي لباس اغوستل چي پر هغه باندي د دغه ذکر سوو ډولونو تصويرونه (عکسونه) وي جائز دي.(۱)

پر لباس باندي د غير ذي روح شي د تصوير حکم:

پر لباس باندي د غير ذي روح شيانو تصويرونه لکه د درختي، ګلانو، مېوو، ډبرو او داسي نورو پروا نه لري جايز دي، که څه هم لمونځ په دغه تصوير لرونکي لباس کي وکړي مکروه نه دئ، او دا ډول که په کور کي په خونه او صالون کي ځړول سوي وي هم جائز دي.(۲)

پر لباسو باندي د کفارو د شعائرو او تصويرونو حکم

د صليب لرونکي لباس د اغوستو حکم:

---

(۶۱) (الا ان تکون صغيرة) لان الصغار جداً لا تعبد، فليس لها حکم الوثن لا تکره فی البيت والمراد بالصغيرة التی لا تبدو للناظر علی بعد و الکبيرة التی تبدو للناظر علی بعد (کذا فی فتح القدير: ص ۴۱۴، ج ۱).

۱: او مقطوعة الرأس او الوجه او ممحوة عضو لا تعيش بدونه ... قوله او مقطوعة الرأس ای سواء کان من الاصل او کان لها رأس و محی و سواء کان القطع بخيط ... برون الرأس عادة (الدر المختار مع رد المختار: ج ۱، ص ۶۴۸، سعيد).

۲: قال النووي رحمه الله و اما الشجر و نحوه مما لا روح فيه فلا يحرم صنعة و لا التکسب به: وسواء الشجر المثمر و غير (شرح النووی علی الصحيح المسلم: ج ۱، ص ۱۳۰، کتاب اللباس).

فان غير ذی الروح لا يکره کالشجر (فتح القدير: ج ۱، ص ۴۱۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دنيا ټوله تجارت تقريباً په اوسني زمانه کي د کفارو په لاس کي دئ، په تجارت کي د مال د ډېرښت تر څنګ يو مهم کار يې د خپل دين د ترقی او د خپلو شعائرو د عامېدو لپاره په تجارت کي دا هم کړی دئ، چي د خپل باطل دين او باطل مذهب عقيده او د هغه نښې و نښانې د فېشن او ډيزاين په صورت کي په ټوله دنيا کي وغوړولې او نشر يې کړي او د شعائرو نشر يې دا ډول نه دئ چي يوازي پر يو خاص شي باندي وي، بلکي پر لباس باندي، پر رخچينه باندي، پر کوټ باندي حتی د تعليم پر اسبابو باندي لکه: قلم، کتابچه او داسي نورو شيانو. داسي شی نسته چي پر هغه باندي يو ډول د ډولونو يو تصوير (عکس) موجود نه وي، کله د صلب د نښان عکس وي چي صورت او کيفيت يې دا ډول وي لکه د جمع علامه خو څه فرق يې دا دئ چي په صليب کي يې لاندي خط اوږد وي، کله د يهودو د شپږ کونجه ستوري تصوير (عکس) وي. اوس موږ دغه کار ته سازش ويلای سو، او که د خپل ځان لپاره غفلت؟

دا يو فکري جګړه ده چي مغربي هيوادونو د مسلمانانو پر خلاف شروع کړې ده، چي مسلمانان يې د خپلو شعائرو څخه غافل کړي دي او په دغه د فېشن او ډيزاين په نامه يې د مسلمانانو شکلونه، لباسونه چي حتی د مسلمانانو معاشرې او محلې يې د ځان په ډول جوړي کړي دي.

که موږ وګورو مغربي نړۍ پر خپلو لباسو د خپلو شعائرو څومره اشاعت کوي، چي په ټوله دنيا کي يې خپل د دين شعائر پېژندلي دي حتی چي محض يو کمزوري مسلمانان يې هم استعمالوي او د صليب د نښان استعمال خو څه بلکي ماتول يې په شريعت مقدسه کي ضروري دي او د نبي کريم ﷺ عمل هم دا وو، چي چيري به يې داسي شی وليدی چي پر هغه باندي د صليب د نښان سره مشابهت وو نو نبي کريم ﷺ هغه ماتوی. (۱)

د صليب د نښان عکس د نورو شيانو د عکسو څخه جلا دئ، ځکه چي د

---

[1]: عن يحيى عن عمران بن حطان ان عائشة حدثته ان النبي ﷺ لم يکن يترک فی بيته شيئاً فيه تصاليب الا نقضه (بخاري: کتاب اللباس، ص ۸۸۰، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

صليب د نښان خصوصاً عبادت کېږي او هغه د يوه معبود په ډول بلل کېږي، نو لهذا د ساه اخيستونکو تر تصوير ډېر بد په شريعت کي بلل شوی دئ.

او د صليب نښان استعمالول يو ډول د دوی سره مشابهت کول دي او په حديث شريف کي نبي کريم ﷺ فرمايي: چا چي د دوی سره (يهود او نصاری) مشابهت وکړ نو مشابهت کوونکی هم د دوی څخه دئ او که د مشابهت نيت يې کړی هم نه وي خو معناً د دوی سره په عقيده کي ګډ بلل کېږي او د صليب څخه د دوی مراد دا دئ، چي عيسی ؑ وفات سوی دئ او دغه عقيده د قرآنکريم د آيات څخه صريح او واضح خلاف ده.

په هر صورت د مسلمانانو لپاره د کفارو د شعائرو خصوصاً د صليب د نښان استعمالول د اسلامي غيرت خلاف دي او په شريعت مقدسه کي دا ډول لباس اغوستل چي پر هغه باندي د صليب تصوير وي د ټولو مسلمانانو لپاره حرام او ناجائز دي.(۱)

د کفارو د بيرغونو د لباس د اغوستلو حکم:

پر بعضو لباسونو باندي يا پر نورو داسي شيانو باندي چي پر هغه باندي د بيرغ د جوړولو ضرورت نه وي خو بيا هم ډېر داسي مسلمانان وي چي پر لباس باندي د کفارو د ملکو بيرغونه وي او د ملک بيرغ دا د هغه ملک يا وطن علامه او نښاني وي او د کفارو د ملکو بيرغونه پر خپلو لباسو باندي جوړول يا داسي لباس اغوستل چي پر هغه باندي د کفارو د هيواد بيرغ وي د مسلمان د اسلامي غيرت خلاف دي او بل دا چي په حقيقت کي د کفارو د بيرغ

۱: من تشبه نفسه بالکفار مثلاً فی اللباس و غيره او بالفساق او بالفجار ... فهو منهم فی الاثم والاخير (مرقات: کتاب اللباس، ج ۸، ص ۱۵۵).

ان الصليب شعار يختص بالنصاری و هو أمر عبادة لديهم ... و لبس المسلم له يعد رضياً بالانتساب اليهم ... و لبس الصليب فيه اظهار من لابسه لموافقة النصاری فی رعمهم انهم قتلوا عيسی ؑ و هذا مناف لصريح القرآن، حيث يقول الله تعالی: و ما قتلوه و ما صلبوه و لکن شبه لهم (احکام تجميل النساء: ص ۳۴۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرونکي لباس اغوستل يو ډول د دوی سره نفرت نه کول دي او د اسلامي نښو سره محبت نه کول دي او نبي کريم ﷺ چي د صليب او د شرک نښي ماتولې او بيا د نبي کريم ﷺ دا فرمان چي خبردار د مشرکانو دزيم... ځخه ځان وساتئ (۱)

لهذا معلومه سوه چي د مسلمان لپاره دا ډول لباس اغوستل مناسب نه دي چي پر هغه باندي د کفري هيوادو بيرغونه وي او دا عمل د اسلام د غيرت خلاف دئ.

که پر لباس باندي تصوير (عکس) وي نو څه به کوي؟

که پر لباس باندي يا بل د اغوستلو پر شي باندي يا په کور کي د ځړولو يا ايښوولو پر شي باندي تصوير (عکس) وي نو اول خو دي يې ليري کړي او د ايښودلو او استعمال څخه دي يې پرهېز وکړي. دا بهتر او ښه کار دئ او که يې ليري کول يا ضايع کول ناممکن وي د هغه شي استعمال ضروري وي نو بيا دي په لاندي طريقو کي په يوه طريقه باندي عمل وکړي:

اول:

د تصوير (عکس) سر دي ور څخه پرې کړي ځکه علماء فرمايي چي کله د تصوير سر ور څخه پرې سي نو د هغه ممانعت ختمېږي [۶۷].

دوهم:

د تصوير (عکس) هيئت دي ور خراب کړي که څه هم نيمی پاته سي.

دريم:

يا دي د هغه لباس استعمال پرېږدي يا دي داسي کار ور څخه واخلي چي په هغه کي د تصوير توهين راسي.

څلورم:

يا دي پر تصوير (عکس) باندي يو شی وموږي چي د تصوير هيئت ختم

---

[۱]: و اياکم والتنعم وزی اهل الشرک (صحيح مسلم: ص ۱۹۱، ج ۱).

[۶۷]: (فتح الباري: ج ۱۰، ص ۳۸۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي يا يې هيئت معلوم نه سي.

دا ډول که د صليب تصوير وي يا د صليب مجسمه وي نو تصوير دې خراب کړي او که يې مجسمه وي نو بيا دې يې ماته کړي.

که د صليب نښان پر لباس باندي وي نو د لباس څخه دې يې خراب کړي که څه هم د صليب نښان پر قالين، غالۍ، فرش باندي وي بيا يې هم خرابول ضروري دي، ځکه چي د صليب نښان د تصوير څخه ډېر شنيع او بد دئ.(۱)

د نوروز د ورځي په نيت د نوي لباس د اغوستلو حکم:

نوروز چي د حمل اول تاريخ دئ، او مهرجان چي د ميزان اول تاريخ دئ، دا هغه دوې ورځي دي چي د جاهليت په زمانه کي لمانځل کېدلې نو کله چي نبي کريم ﷺ مديني منورې ته تشريف راوړی د مديني منورې خلکو دغه ورځي لمانځلې، يعني په دغو ورځو کي يې خوشحالۍ کولې او مېلو ته به خلک تلل، نوي لباسونه به يې اغوستل او داسي نور، نو نبي کريم ﷺ د دوی څخه پوښتنه وکړه چي دا څرنګه ورځي دي؟

دوی وويل، چي د جاهليت په زمانه کي موږ په دغو دوو ورځو کي خوشحالۍ کولې.

پيغمبر ﷺ وفرمايل: په تحقيق سره الله تعالی د دغو دوو ورځو په بدل کي بهتره او خيرتر دې درکړي دي يوه د لوی اختر ورځ بله د کوچني اختر ورځ ده او د دې څخه وروسته بيا هم کفار په دغو ورځو کي خوشحالۍ کولې او لمانځلې يې، آن تر ننني زمانې پوري چي په اوسنۍ زمانه کي بعضي کمزوري مسلمانان يې هم په دا ډول لمانځي چي نوي لباسونه کوي، يو تر بله مهمانۍ سره کوي حتی چي بازارونه بند وي، يو تر بله د دغو ورځو مبارکي سره ورکوي، دا ټول د کفارو، مجوسيانو، مشرکينو او شيعه ګانو رواجونه دي.

لهذا د مسلمانانو لپاره دا ورځي لمانځل نه دي په کار او په دغو ورځو

۱: ان کانت الصورة الذرات الارواح و هی فی لباسها ... ان تقطع رأسها ... ان تفرق هيئتها ... ان تغير من استعمالها ... او بقطع رأس فلا امتناع (احکام تجميل النساء: ص ۳۴۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي په دې نيت چې د نوروز اوله ده نوي لباسونه ځان ته او اولادو ته کول دا ډول مبارکي سره ورکول جائز نه دي.(۱)

د نقش او کشيده کاري لرونکي لباس حکم:

لباسونه مختلف رنګونه لري هر رنګ ځان ته زينت لري او د لباس د لا زينت او ښايست لپاره ښځې پر لباسو باندې د کشيده کارۍ کار يا د ګلدوزۍ کار کوي او د ښځو دا ډول لباسونه خوښ دي.

لهذا د ښځو لپاره نقش او کشيده کاري سوی لباس اغوستل جائز څه بلکې افضل او ښه کار دئ، خو په دې شرط چې د شريعت مقدسه د اصولو مطابق وي.(۲)

د دستکلو او جرابو د استعمال حکم:

ښځې اکثر اوقات د خپل لباس سره د حجاب (چادرۍ) د اغوستلو پر مهال دستکلې په لاسوي او جرابي په پښو کوي، که د دستکلو او جرابو د استعمال نيت د خپلو لاسو او پښو د زينت پټول وي، نو د دستکلو او جرابو استعمال جائز خو څه بلکې په اوسنۍ زمانه کي اولی او بهترين کار دئ.

البته که چيري د دستکلو او جرابو رنګ او پر هغو باندې نقش او نګار دا ډول وي چې په ورته کتلو سره څوک ورته متوجه کېږي نو بيا د دا ډول دستکلو

---

[1]: (مشکوة: ج ۱، ص ۱۲٦ – مرقات: ج ۳، ص ۵۴۳).
قال المظهر فيه دليل على ان تعظيم النيروز والمهرجان و غيرهما ای من اعياد الکفار منهی عنه.
والاعطار باسم النيروز والمهرجان لايجوز (مجموعة الفتاوی: ج ۲، ص ۲۹۲).
و يخروجه الی نيروز المجوس لمرافقته معهم فيها ... و باهدائه ذلک اليوم للمشرکين و لو بيضة تعظيماً کذلک (هنديه: ج ۲، ص ۲۷٦).

[2]: لا بأس بلبس الثياب الجميلة اذا کان لا ينکر عليه فيه (البحرالرائق: ج ۸، ص ۳۴۹، کتاب الکراهية).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او جرابو استعمال جائز نه دئ(۱)

په عده کي د ښايسته لباس اغوستل جائز دي؟

د هغو ښځو لپاره چي خاوند يې مړ سوی وي يا خاوند دا طلاقه کړې وي تر څو چي د خاوند د مرګ يا د طلاق عده تېره سوې نه وي نو د داسي ښځي لپاره ښايسته لباس اغوستل يا د ښايست شيان استعمالول جائز نه دي.(۲)

د ښځو لپاره د ورېښمو لباس اغوستل جائز دي؟

د ورېښمو استعمال د ښځو لپاره جائز دئ که ورېښم اصلي وي که مصنوعي وي، که يې ډېر استعمالوي که لږ، په هر صورت کي د ښځو لپاره د ورېښمين لباس اغوستل جائز دي.

البته د نارينه وو لپاره که لوی وي که کوچنی وي بلا عذره د ورېښمين لباس اغوستل جائز نه دي.(۳)

د لويو او کوچنيو نجونو په لباس کي فرق سته؟

هغه لباسونه چي د هغو اغوستل د لويو ښځو لپاره په يوه وجه د وجوهاتو په شرعت کي منع سوي وي د کوچنيو نجونو لپاره څه فرق لري:

اول:

يو هغه لباسونه دي چي د لويو ښځو شخه په دغه وجه منع سوي وي چي هغه ډېر باريک يا لنډ يا پر بدن باندي چسپ وي او يا داسي نور. د دا ډول لباس په هغو نجونو اغوستل چي عمر يې د نهو کلونو شخه کم وي يا د فتنې

۱: و ثانيهما: ما يقصد به مستر القدم عن النظر اليها و هو الجورب او النعل ان كان من النوع الساتر (تجميل احكام النساء: ۲۳۱ مخ).

۲: عن ام سلمة رضي الله عنها عن النبي صلى الله عليه وسلم قال المتوفى عنها زوجها لا تلبس المعصفر من الثياب ولا المشطة ولا الحلى و لا تخصب ولا تكتحل، (مشكوة: ۲۸۶ مخ).

۳: و يحل للنساء لبس الحرير ولا يحل للرجال، (مجمع الانهر: كتاب اللباس، ج ۴، ص ۱۹۴). يكره لبس الحرير للذكور صغيراً كان او كبيراً، (الفتاوى السراجيه: باب فى اللبس، ص ۷۵، سعيد).

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېره د ډېر کوچنیوالي په خاطر نه وي نو اغوستل يې جائز دي، البته چي آینده د دغو کوچنیو نجونو تربیه او عادت خرابېږي يا په لوی والي کي يې دا ډول لباس عادت جوړېږي نو ځکه يې اغوستل مناسب نه دي.

دوهم:

هغه لباسونه چي د هغو اغوستل په دغه وجه منع سوي وي، چي پر هغو باندي د ذي روح شیانو تصویرونه (عکسونه) وي يا د صلیب تصویر (عکس) وي او يا داسي نور نو د دغه لباس اغوستل په کوچنیو اولادو باندي جائز نه دي، لکه څرنګه چي د لویانو نارینه او ښځینه وو لپاره يې اغوستل جائز نه دي بلکي که څوک په کوچنیو اولادو باندي دغه ډول لباسونه واغوندي نو د هغو ګناه هم پر اغوستونکو (پر مور او پلار) باندي ده.

لهذا اول ډول لباسونه په اولاد باندي اغوستل مناسب نه دي او دوهم ډول لباسونه په اولادو باندي اغوستل جائز نه دي که يې په واغوندي ګناه يې پر اغوستونکو باندي ده.[1]

د لباس آداب

د لباس د اغوستلو د آدابو څخه څه آداب د ښځو لپاره په لاندي ډول ذکر سوي دي:

(۱)

د لباس په اغوستلو کي ښه نیت

تر ټولو د مخه د لباس د اغوستلو پر وخت ښه نیت خپلول چي زه کوم لباس

---

[1]: اما الصبیان: فان کان ممیزاً غیر ذی شهوة فله نظر ما فوق السرة و ما تحت الرکبة اذ انه لا شه [illegible] له اشبه الطفل ... و لا یجب لاستتار عمن هودون سبع سنین فی امر من الامور (احکام تجمی[illegible]: ص ۱۰۲).
و ما یکر[illegible] لبسه یکره للغلمان والصبیان ... ولاثم علی من البسهم لانا امرنا بحفظهم، (هندیه: ج ۵، ص [illegible]۳۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

اغوندم د دغه مقصد د ستر پټول دي او د الله تعالی د نعمت اظهارول او ښکاره کول دي، چي الله تعالی ما ته د داسي لباس د اغوستلو توفیق راکړی او د رانیولو قدرت یې راکړی دئ، چي د هغه په وجه سره زه خپل خاوند ته په ښه ښایسته شکل او صورت کي ښکاره سم:

ان الله یحب ان یری أثر نعمته علی عبده.

بېشکه چي الله پاک خوښوي چي د ده ورکړل سوي نعمتونه پر خپل بنده باندي ووینې (۱).

(۲)

د لباس د اغوستلو دعا

د لباس د اغوستلو پر وخت د لباس دعا کول او تر ټولو مختصره او بهتره دعا په لاندي ډول ده:

اَلْحَمْدُلله الَذِیْ کَسَانِیْ هَذَا الثَوْبَ وَ رَزَقَنِیْهِ مِنْ غَیْرِ حَوْلٍ مِنِّیْ وَ لاَ قُوَّةَ.

ترجمه:

ټوله ثنا او صفت الله تعالی لره ثابت دي، هغه الله چي ما ته یې دغه لباس را اغوستی دئ، او زما بېله طاقت او استعداد یې ما ته راکړی دئ (۲)

(۳)

لباس اغوستل د راسته طرفه څخه شروع کول

د لباس د اغوستلو پر وخت د راسته طرفه څخه شروع کول یعني د قمیص د اغوستلو پر مهال اول راسته لستوڼی اغوستل او د پرتوګ اول راسته پایڅه په پښه کول، د نبي کریم ﷺ سنت او د لباس آداب دي (۳)

(۴)

۱: ترمذي: کتاب الادب، ج ۲، ص ۱۰۹

۲: (ابو داود: کتاب اللباس، ج ۲، ص ۵۵۸).

۳: عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا لَبِسَ قَمِيصًا بَدَأَ بِمَيَامِنِهِ (ترمذي: کتاب اللباس، ج : ٦ ص : ٣٩٠ ، ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ١٦٨٨

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لباس کښل د چپه طرفه شروع کول

د لباس د کښلو پر مهال د چپه طرفه څخه شروع کول، يعني د قميص د کښلو پر مهال اول چپه لستوڼی کښل او د پرتوګ د کښلو پر وخت اوله چپه پايڅه کښل سنت او د لباس آداب دي(۱)

د لباس د کښلو دعا

لباس که د پرېوللو يا د خوب (پرېوتلو) لپاره کښل کېدی نو دغه لاندي ذکر سوې دعا دي ووايي:

بسم الله الذي لا اله الا هو (۲)

(۵)

د لباس د اغوستلو دمخه په لباس کي کتل

د لباس د اغوستلو دمخه په لباس کي کتل يا لباس ټکوهل د سنت او آدابو څخه دي، ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي: څوک چي پر الله تعالی او د آخرت پر ورځ ايمان لري نو موزې دي نه اغوندي تر څو چي ټکوهلی يې نه وي.

تشريح: که څه هم دغه حديث د الفاظو له رويه د موزو په اړه وارد سوی دئ مګر علماء کرامو د اغوستلو د ټولو انواعو (قسمو) لپاره بللی دئ، ځکه د حشراتو (خزندو) څخه د ځان ساتلو لپاره د اغوستلو په هر شي کي کتل سنت دي(۳)

۱: عن ابي هريرة رضي الله عنه ان رسول الله ﷺ قال اذا انتعل احدکم فليبدأ باليمنى و اذا خلق فليبدأ بالشمال ... (الحديث). قال نووي رحمه الله فيستحب البداءة باليسار فی کل ما هو ضد ما يتسحب فيه البدأ باليمين ... و من ذلک ... والسراويل والکم ... الخ (شرح مسلم للنووي: ص ۷۴ – ۷۵، فتح الباري ص ۳۱۲، ج ۱).

۲: (اذکار النووي: ص ۲۴).

۳: من کان يؤمن بالله واليوم الآخر فلا يلبس خفيه حتى ننفضهما.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٦)

د لباس اوږدوالی

د ښځو لباس پر دوه ډوله دئ، یو مستحب دوهم جائز.

اول د ښځو لپاره مستحب لباس دا دئ، چي قمیص یې د پښو (بجلکو) څخه یوه لوېشت لوړ.

دوهم: جائز لباس یې دا دئ، چي د پښو (د بجلکو) څخه یې قمیص یو شرعي ګز لوړ وي(١)

(٧)

په لباس کي د لویي (تکبر) څخه ځان ساتل

تزویر یعني د خلکو په مخکي خپل ځان یا لباس په دا ډول ښکاره کول چي دا ډول لباس یوازي زه لرم، بل څوک یې نه لري او پخپل لباس باندي په باطله طریقه ځان ښایسته کول. دا عمل د لباس د آدابو څخه نه بلل کېږي. بلکي په لباس کي اعتدال او میانه روي اختیارول په کار دي(٢)

و هذا الادب و ان کان لفظه وارداً فی الخف ... عند تطبیقه فی سائر أنواع اللباس (احکام تجمیل النساء: ص ٣٥٥).

[1]: و عن ابن عمر ﷺ قال رخص رسول الله ﷺ لامهات المؤمنین فی الذیل شبراً ثم استزدنه فزادهن شبراً فکن یرسلن الینا فنذرع لهن ذراعاً (ابوداود: کتاب اللباس، ص ٧٧٦، باب فی قدر الذیل).

و قال ابن حجر رحمه الله: والحاصل ان النساء لهن حالان: حال استحباب و هو ما یزید علی هو جائز للرجال بقدر الشبر و حال جواز بقدر الزراع (فتح الباري: ص ٢٥٩، ج ١٠).

[2]: عن عائشة رضی الله عنها ان أمراة قالت یا رسول الله ﷺ اقول ان زوجی اعطانی ما لم یعطنی فقال رسول الله ﷺ المتشبع بما لم یعط کلابس ثوبی زور (مسلم: کتاب اللباس والزینة، باب النهن عن التزویر، ص ١٩٢، ج ٢).

والمقصود ان یظهر للناس اتصافه بدالک.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

په لباس کي تواضع کول

په لباس کي تواضع (عاجزي) کول خپل ځان د لباس د اغوستلو په ذریعه پر بل باندي لوړ بلل په کار نه دي، او په لباس کي اوسط لباس اغوستل مناسب دي (۱)

(۹)

پاک لباس اغوستل

د لباس له آدابو څخه یو ادب پاک لباس اغوستل دي، ځکه چي کله لباس خیرن سي نو پرېولل یې په کار دي، او نبي کریم ﷺ یو څوک ولیدی چي هغه خیرن لباس اغوستی وو، نو نبي کریم ﷺ وفرمایل: آیا پاکونکی او یا داسي شی دي نه درلودی، چي لباس دي په پرېولی وای (۲)

د ښځو لپاره مخصوص آداب

حیا د ښځو لپاره زینت ده، نو کله چي د ښځي څخه حیا ورکه (لیري) سي ګویا هر شی ورڅخه ولاړل، ځکه حیا د ښځي لپاره خزانه او ښایست ده.

(۱)

د نارینه وو د مجلس اجازه

ښځه باید هغه مجلس ته چي په هغو کي نارینه ناست وي اجازه واخلي که

۱: التواضع فی اللباس والتوسط فیه، فیستحب التواضع و ترک الترفع فی اللباس تواضعاً (تجمیل احکام النساء: ص ۳۵۸).

۲: عن جابر بن عبدالله اتانا النبی ﷺ فرأی رجلاً شعثا ... و رأی رجلا آخر علیه ثیاب و سخة فقال اما کان هذا یجد ماء یغسل به ثوبه (ابو داود: کتاب اللباس، ص ۳۳۲، باب فی غسل الثوب).

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه هم ورونه یې وي او خصوصاً د پرپوتو (خوب) په وخت کې.

(۲)

په کښته اواز خبري کول

ښځه باید په کښته آواز همیشه خبري وکړي که څه هم د غضب (درد) پر وخت وي.

(۳)

دلاري پر کناره تلل

ښځه چې کله د یو ضرورت لپاره د کور څخه ووزي پر لاري دي د لاري په منځ کې نه ځي بلکې د لاري پر اړخ (کناره) باید ولاړه سي.

(۴)

په لوړ آواز خندل

خصوصاً ښځه باید په ټلیفون کې یا په عام ځای یا لار کې په لوړ آواز خندا ونه کړي.

(۵)

په لاره کې په زوره خبري نه کول

د ښځې لپاره په لار کې په زوره خبري کول یا په ګوتو باندي ټکان کول مناسب نه دي.

(۶)

د لباس او د ناستي په کیفیت کې احتیاط کول

په لباس، تګ او ناسته کې احتیاط کول په کار دي.

(۷)

په یوازي ځای کې لباس بدلول

ښځه باید د لباس د بدلولو پر مهال په خونه یا بل داسي ځای کې چې دا لباس بدلوي یوازي وي او د هغه ځای دروازه په ځان پسي بنده کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

د حمام دروازه ښه بندول

ښځه باید حمام یا پای خانې (د ضرورت ځای) ته د داخلېدو په صورت کې دروازه ښه بنده کړي.

دوهم فصل

د ښځو د سینګار په اړه
د زینت، جمال او تجمل معنی

زینت:

د زینت لغوي معنی د سمولو او ښایسته کولو په معنی ده، په عربي کي (امرأة زائنه) د جوړي سوي ښځي په معنی راځي، چي د هغه مقابل طرف (شین) د خراب سوي په معنی راځي.

د زینت اصلي ماده زین ده، ځکه د ښځي جوړونکي ته مزین ویل کېږي او دا ډول د زینت معنی پر هر هغه شي باندي صادقه راځي چي هغه شی سم سوی وي یا سم سي او د دغه یو لفظ د تزئین هم راځي، چي هغه باب د تفعل دئ، نو زنیت په لغت کي پر یو زائد شي باندي یې اطلاق کېږي، یعني پر اصل شکل او صورت (خلقت) باندي اضافه شي ته زینت ویل کېږي.

لهذا زینت سینګار او ښایسته جوړولو ته ویل کېږي.

جمال:

جمال په لغت کي د حسن او ښایست والي په معنی دئ، او د دوی دواړو مقابل لفظ قبح راځي، جمال په خلقت او فعل دواړو کي راځي. د جمال یا ښایسته والي د لفظ اطلاق پر صورت او سیرت دواړو باندي هم راځي، جمیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا ښايسته د مکمل جسم او د حسين صورت درلودونکي حيوان ته ويل کېږي.
يعني جمال د قدرتي حسن نوم دئ او زينت د مصنوعي حسن يا کوم شی چي په مصنوعي ډول پر زيات سوي وي د هغه نوم زينت دئ.

تجمل:

د تجمل معنی ده په تکليف سره حسين جوړول يا ښايسته جوړول يا يو شی يا انسان ښايسته کول او مزين کول.
يعني جمال قدرتي حسن دئ چي په هغه کي د اعضاوو (اندامو) خلقتاً برابروالی او صحيح والی هم شامل دئ او دا حسن بېله د يوه شي د اضافه کېدو په يوه شي کي وي او دغه د انسان پيدايښت او اصلي حسن دئ.
که څه هم زينت او سينګار ته اصلي حسن ويل سوي دي ځکه قرآنکريم د اصلي حسن بعضو شيانو ته زينت ويلي دي لکه په سورة نور کي په آيت نمبر (۵۹) کي د (غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ) څخه زينت او حسن اصلي مراد دئ.
او په بعضو احاديثو کي بيا د زينت څخه اضافي شيان لکه زېور، د وريښتانو رنګ او نازک لباس مراد سوي دي [1]

د زينت او جمال فرق:

اول:

د جمال لفظ يوازي تر هغه پوري خاص وي چي جمال (ښايست) يې اصلي پيدائشي وي بل شی پر زيات سوی نه وي.
د زينت لفظ د اصل خلقت حسن (ښايست) ته هم شامليږي او چي يو شی پر زيات سوی وي هغه ته هم شامليږي.

دوهم:

جمال خلقتي (پيدائشي) وي او زينت کسبي وي.

---

[1]: تفسير ابن کثير: ج ۷، ص ۲۴۲.

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته کله پر زينت باندي د زينت خلقتي (پيدائشي) اطلاق کيږي خو د هغه څخه (جمال خلقتي) مراد وي.

د تجمل او تزين فرق:

تزين، تجمل او تحسين د بعضو پر رايه باندي درې سره هم معنی دي، يعني ښايسته جوړول، د هغه کوښښ کول او د ښايست والي اسباب استعمالول، لکه د زېوراتو استعمال، د وريښتانو رنګ او داسي نور ... او د بعضو پر رايه باندي تزين او تجمل يو څه فرق لري، تزين هغه ښايست ته ويل کيږي، چي پر اصل ښايست باندي زياتوب سوی وي خو بيا هم د اصل څخه جلا وي.

د مثال په توګه الله تعالی فرمايي: وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ. (سوة الملک: ۴آيت)

ترجمه: موږ د دنيا آسمان ښايسته کړی دئ په ستورو باندي.

او تجمل هغه ښايست ته ويل کيږي، چي پر اصل ښايست باندي څه زياتوب سوی وي او زياتوب د اصل سره متصل وي، د مثال په توګه الله تعالی فرمايي، وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ. (تغابن: ۲)

يادونه:

پورتنی تحقيق له لاندي کتابونو څخه اخيستل سوی دئ:[1]

زينت او سينګار د شريعت له نظره:

زينت او سينګار د ښځي فطري حق دئ، ميک اپ کول، ځان ښايسته کول د ښځي د فطرت سره موافق دي، ځکه هره ښځه طبعاً حسن او جمال خوښوي او هره ښځه غواړي چي زه ښه وايسېږم.

اسلام د ښځي د دغه فطري خواهش مخالف نه دئ، بلکي دا غواړي چي

---

[1]: لسان العرب: ج ۱۱، ص ۱۲۵ – ۱۲۶. القاموس المحيط: ج ۳، ص ۳۵۱. په حواله د تجميل احکام للنساء: ص ۷۵. الموسوعة الفقهيه: ج ۱۱، ص ۴۰۱.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور ښه منظم سي او خصوصاً چي د ښايست والي او د سينګار کولو هدف يې يوازي د هغه چا لپاره سي چي په ټوله ژوند کي د دې سره په ژوند کي شريک دئ او د هغه لپاره ځان ښايسته کول او سينګارول ضروري او لازمي دي.

ليکن په اوسني زمانه کي نوي نوي فېشنونه راغلل او په هغو کي يو تر بله په مخکي کېدو کي تېزوالی شروع سو.

آن تر دې چي ښځي د سينګار او ښايست تر حدودو ووتلې که څه هم اسلام د ښځو د سينګار مخالف نه دئ البته دومره ضرور غواړي چي ښځه دي په سينګار او ښايست کي د شرعي حدودو څخه د باندي نه وزي او د سينګار کولو لپاره دغه لاندي ذکر سوي خبري په پام کي درلودل د سينګار د جواز لپاره ضروري دي:

۱. د نامحرم په مخ کي به سينګار نه کوي يا د هغه په مخ کي به د سينګار په حال کي نه تېرېږي.
۲. سينګار به د اسراف په توګه نه وي يعني په سينګار کي به غير ضروري زائد شيان نه استعمالوي.
۳. سينګار به د رياکارۍ او د همعصرو ښځو د مقابلې لپاره نه وي.
۴. سينګار به په شرعي حدودو کي وي د شرعي حدودو تر دائرې به نه وي وتلی.

او نبي کريم ﷺ فرمايي: هره سترګه زناکوونکې ده، ښځه چي کله عطر (خوشبويي) ووهي نو وروسته د باندي ووزي د (نارينه وو) د مجلس سره تېره سي هغه داسي يعني لکه زانيه ده (۱)

الله تعالی جل جلاله فرمايي:

وَلاَ تُسْرِفُواْ إِنَّهُ لاَ يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ (سوة الانعام: ۱۴۰آيت)

ترجمه: تاسي اسراف مه کوئ، ځکه الله پاک جل جلاله اسراف کوونکي نه خوښوي.

۱: الترغيب والترهيب: ج ۳، ص ۸۴.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او الله تعالى ښځي په دې باندي مکلفي کړي دي چي خپل زينت به د نامحرمو نارينه وو په مخ کي نه ښکاره کوي او د دنيا ټوله نارينه او ښځينه پر دې خبره موافق دي چي د ښځي د زينت او سينګار او ښايست اصلي ځای او مرکز يوازي مخ دئ، ځکه مخ د ښځي هغه ځای دئ، چي تر نور بدن په مخ باندي ډېر مصرف کوي او د انسان ښايست هم خصوصاً په مخ کي وجود لري.

قرآنکريم هم ښځو ته د مخ د نه لڅولو حکم کړی دئ، او د ښځي لپاره په لڅ مخ د نامحرمو نارينه وو مجلس ته راتګ نه دئ جائز کړی او که زينت او سينګار وکړي بيا د نامحرمو نارينه وو مجلس ته راتګ خو بالکل جائز نه دئ.(۱)

يوه مؤمنه حياداره ښځه چي د هغې په زړه کي يوه ذره ايمان موجود وي د نامحرمو نارينه وو مخ ته بيا چي زينت او سينګار يې هم کړی وي نه راځي.

د ښځي تګ د نامحرمو نارينه وو مجلس ته چي زينت او سينګار يې هم کړی وي د څه مقصد لپاره ځي؟ او د زينتي او سينګار کړي ښځي تېرېدل د نامحرمو نارينه وو په مخ کي څه مقصد دئ؟

لهذا د مؤمني حياداري ښځي لپاره د زينت او سينګار سره د نامحرمو نارينه وو مخته راتګ او په سينګار کي اسراف کول يا په سينګار کي يو تر بله مقابله کول او په سينګار کي د شرعي حدودو څخه وتل دغه ټوله کارونه د ښځي او د هغې د کور او معاشرې لپاره نقصان رسوونکي کارونه دي.

د سينګار کولو شرطونه:

څرنګه چي ځان ښايسته کول يا سينګارول د ښځي طبيعي غوښتنه ده، خو شريعت مقدسه د ځان ښايسته کولو او سينګارولو لپاره څه شرطونه مقرر کړي دي، د هغو شرطو مطابق يې د ځان د ښايسته کولو او سينګارولو جواز ورکړی دئ.

۱: وَقُل لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ...... النور اية ۳۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه شرطونه په لاندي ډول ذکر کېږي:

اول:

خپل زينت به پټوي او خپل زينت به بل نامحرم ته نه ښکاره کوي، ځکه الله تعالی فرمايي:

وَلاَ يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلاَّ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ (۱)

ترجمه: او دوی دي خپل زينت او ښايست نه ښکاره کوي مګر هغه چي ښکاره کېږي د هغه څخه (لکه پوړنی يا لباس) او دوی دي پر خپلو ګرېوانو باندي خپل پوړني واچوي.

او دا ډول بل ځای الله تعالی فرمايي:

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلاَ تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الأُولَى....(۲)

ترجمه: او قرار ونيسئ (اې ښځو واوسېږئ) پخپلو کورونو کي او مه ښکاره کوئ (خپل ښايست بېګانه خلکو ته) د مخکنيو جاهلو (ښځو) په ډول د (ښايست) اظهار مه کوئ.

تشريح:

د اسلام تر راتګ مخکي د جاهليت په زمانه کي به ښځي بې پردې ګرځېدلې او د خپل بدن، لباس، ښايست او سينګار ښکاره کول او ښوول به يې په علانيه ډول سره کوله، دغه بد اخلاقي او بې حيايي د اسلام مقدس دين ناجائز او حرام وګرځوله او ښځو ته يې واضح حکم صادر کړ چي دوی دي پخپلو کورونو کي هستوګنه وکړي او د جاهليت د زمانې په شان دي د باندي نه وزي او نه دي د خپل حسن، جمال او سينګار نمايش او ښودنه کوي.

دوهم:

خپل زينت او سينګار د خپلو محارمو ماسوا بل چا ته ښکاره کول جائز نه دي، بلکي د ښځو لپاره ضروري دا دي چي د زينت او سينګار په کولو کي نيت

۱: سورة النور: ۳۰ آيت

۲: سورة الاحزاب: ۳۳ آيت

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاص د خپل خاوند د خوشحاله کولو او د خاوند د نظر، فکر او زړه د راجلبولو لپاره وکړي او د زينت او سينګار کولو مقصد هم د خاوند نظر او فکر ځانته را اړول دي.

لکه څرنګه چي الله تعالی په قرآنکريم کي فرمايي:

وَلاَ يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلاَّ لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاء بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاء بُعُولَتِهِنَّ (سورة النور: ۳۰ آيت)

ترجمه: او نه دي ښکاره کوي خپل مخ زينت ښايست (او ځای د ښايست) (هيچا ته) مګر د خپلو مېړونو (خاوندانو) لپاره (چي دغه د هغه دي) يا خپلو پلرونو (او نيکه ګانو) يا د خاوندانو پلرونو يا خپلو زامنو (او لمسيانو) ته يا د خپلو خاوندانو زامنو ته يا خپلو ورونو ته يا خپلو د ورونو زامنو ته يا د خپلو خوندو زامنو ته يا خپلو ښځو ته يا هغه چا ته چي دوی يې مالکاني سوي وي يا د هغو نارينه وو څخه چي (ښځو ته) احتياج (اړتيا) نه لري يا هغو هلکانو ته چي دوی د ښځو په اسرارو نه وي خبر.

تشريح:

ښايست او سينګار عرفاً خارجي او کسبي ارائش ته ويل کېږي، چي هغه د لباس يا زېور او نورو شيانو څخه حاصلېږي، ځکه چي د زيبائش (ښايست) لفظ هر قسم خلقي او کسبي زينت ته شامل دئ، او د ښايست پخپل ځان کي که څه هم څو درجې لري لهذا ښځو ته د خپل هيڅ قسم خلقي يا کسبي ښايست د خپلو محارمو سوا بل چا ته ښکاره کول او اظهارول جائز نه دي.

البته په دغو محارمو کي هم د مراتبو فرق سته، مثلاً هغه زينت او ښايست چي دا يې د خپل مېړه (خاوند) په مخ کي ښکاره کولای سي هغه د نورو محارمو په مخ کي نه سي څرګندولای.

يادونه:

د محارمو پېژندنه او د هغو تفصيل د مؤلف په هغه رساله کي چي (د ښځي د پردې شرعي حدود) په نامه ده وګورئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم شرط:

دا دئ چي هغه هم ډېر مهم شرط دئ چي اکثره ښځي په اوسنۍ زمانه کي ورڅخه ناخبره دي هغه دا چي ښځي دا فکر کوي چي موږ خو ښځي یو هم مثل یو او د نارینه په ډول شهوت موږ نه لرو، لهذا یوه ښځه د بلي ښځي ټوله بدن ته کتلای سي، بلکي داسي نه ده، ځکه د ښځي لپاره مطلق خپل زینت و خپل خاوند ته ښکاره کول جائز دي، بل چا ته په هغه اندازه باطني زینت ښکاره کول که څه هم ښځو ته وي جائز نه دي.

نبي کریم ﷺ فرمایي، چي: یو نارینه دي د بل نارینه عورت ته نه ګوري او یوه ښځه دي د بلي ښځي عورت ته نه ګوري، او دا ډول دوه نارینه دي په یوه بستره کي نه پرېوزي او نه دي دوې ښځي په یوه بستره کي پروزي([1])

څلورم شرط:

دا دئ چي په سینګار کي به یې داسي شی نه وي استعمال کړی، چي د هغه په کولو سره ښځي ته د نارینه وو نظر او فکر ور واوړي، لکه پایزېبونه په پښو کول، ځکه د جاهلیت په وخت کي به ښځو پایزېبونه په پښو کول نو کله چي به یې تګ کاوه نو د پایزېبو آوازونه نارینه وو اورېدل نو نارینه به یې ځان ته متوجه کړ، یا د خوشبویۍ (عطرو) په وهلو (لګولو) سره و ښځي ته د نارینه وو فکر کېږي، خصوصاً چي ښځه بیا د کور څخه ووزي.

نبي کریم ﷺ د دغه ډول عمل کوونکو ښځو په باره کي فرمایي:

عن ابی موسی رضی الله عنه عن النبی ﷺ قال: کل عین زانیة، والمرأة اذا استعطرت فهرت بالمجلس فهی کذا کذا یعنی زانیة ([2])

ترجمه: د حضرت ابو موسی رضی الله عنه څخه روایت دئ، چي نبي کریم ﷺ وفرمایل: هره سترګه زنا کوونکې ده، ښځه چي کله عطر (خوشبویي) ووهي نو پس دباندي ووزي د نارینه وو د مجلس سره تېره سي هغه داسي یعني

---

[1]: (مسلم: کتاب الحیض، باب التحریم النظر الی العورات).

[2]: (الترغیب والترهیب: ج ۳، ص ۸۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه زانيه ده.

پنځم شرط:

د مسلماني ښځې د زينت او سينګار لپاره يو شرط دا دئ، چې په زينت کې به يې د نارينه وو سره مشابهت نه وي کړی يا په سينګار او زينت کې به يې داسې شی نه وي استعمال کړي چې هغه د نارينه وو سره خاص وي يا په زينت او سينګار کې داسې يو عمل اختيار کړي چې هغه عمل په نارينه وو پورې خاص وي. ځکه حضرت ابن عباس ﷺ فرمايي، چې نبي کريم ﷺ لعنت کړی دئ پر هغو ښځو باندې چې د نارينه وو سره يې مشابهت کړی وي او پر هغو نارينه وو باندې چې د ښځو سره يې مشابهت کړی وي.

او دا حديث شريف يوه قاعده ده د مشابهت د نه جواز په باره کې او هغه مشابهت که په لباس کې وي يا په زينت او سينګار کې وي او يا په داسې نورو عملونو کې (١)

شپږم شرط:

دا دئ چې په زينت او سينګار کې به يې يو ناجايز عمل نه وي اختيار کړی، مثلاً د سر د کوڅيو پرې کول (په هغه اندازه چې د نارينوو سره مشابهت راسي)، يا وروځې کول يا د بلې ښځې وريښتان پر خپل سر باندې ايښوول يعني مښلول او داسې نور.

که څه هم د خاوند لپاره زينت او سينګار کول اولی او ښه کار دئ، خو هغه زينت او سينګار به يې د شريعت مقدسه مطابق وي البته که خاوند د هغې دزينت او سينګار غوښتنه کوله چې هغه په شريعت مقدسه کې جواز نه درلودی نو د خاوند لپاره دې د شريعت حکم نه پرېږدي.

---

[1]: لعن رسول الله ﷺ المشبهين من الرجال بالنساء والمتشبهات من النساء بالرجال (بخاري: كتاب اللباس، ج : ١٨ ص : ٢٣٩، ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث: ٥٤٣٥).
و هذا الحديث اصل فى عدم جواز تشبه الرجال بالنساء والعكس فى اللباس والزينة (احكام تجميل النساء، ص ١٠٨).

(c) ketabton.com: The Digital Library

او نبي کریم ﷺ فرمايي، چې د مخلوق اطاعت (پيروي) د الله تعالی په ناراضي کې مه کوئ.

عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ(١)

او په یو بل حدیث شریف کې نبي کریم ﷺ فرمايلي دي، چې: لعنت دي وي پر هغه چا باندي چې وربښتان ایږدي یا ورایږدي یا وروځي کوي یا یې ورکوي (٢)

اووم شرط:

په زینت او سینګار کې به یې د کفارو یا فاسقانو یا اهل کتاب ښځو سره مشابهت نه وي اختیار کړی او د مسلماني ښځي د زینت او سینګار په باره کې دا یو لوی شرط دئ، ځکه په دغه شرط سره د مسلماني ښځي فرق د فاسقانو او فاجرانو ښځو سره راځي.

او مسلماني ښځي ته الله تعالی د دنیا په ټولو ښځو کې یو خاص امتیاز ورکړی دئ مسلمانه ښځه د عامو ښځو په ډول نه ده، بلکې د مسلماني ښځي مرتبه ډېره لوړه ده او هغه د هغه چا څخه بېزاري اختیاروي چې د الله تعالی د احکامو لحاظ او مراعت نه کوي، که څه هم بعضې مسلماني ښځي له دغه شرط څخه غافلې دي الله تعالی دي دوی ته هدایت ورنصیب کړي (٣)

اتم شرط:

په زینت او سینګار کې به داسې شیان نه استعمالوي چې په هغه سره د چا صحت، شکل او صورت او بدن ته نقصان ورسېږي او په داسې شي باندي به د زینت او سینګار نه کوي چې آینده نور تاوانونه را منځته کړي.

١: مسند احمد ج: ٣ ص: ۴٧ ط: المکتبة الشاملة

٢: واشمه والمشتوشمه ... الخ (بخاري: کتاب النکاح، باب لا تطیع المرأة).

٣: و هذا شریط عظیم فی زینة المرأة المسلة و به تتمیز عن اهل الفسق والخنا و الفجور ... و هذا الشرط افعل کثرآ فی مجتمعات النساء الیوم (احکام تجمیل النساء: ص ١١٢).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي: لاضرر و لا ضرار... (۱)

دا حديث د زينت او سينګار په سلسله کي يو لوی اصل او قانون دئ، چي د هر هغه شي چي د هغه استعمال نقصان رسوونکی وي په هيڅ صورت کي يې استعمال جائز نه دئ، ځکه شريعت مقدسه د انسانانو د نفع د ډېرښت او د مفاسدو د کمښت ختمولو لپاره راغلی دئ.

الله تعالی چي کوم شيان حرام کړي دي د هغو يوازي او يوازي لامل دا دئ، چي په حراموالي کي د انسانانو د دنيا او آخرت نفع او ګټه وي که څه هم بعض وختونه د حراموالي حکمت زموږ څخه پټ وي. (۲)

نهم شرط:

دا دئ چي د شهرت د لباس څخه به پرهېز کوي، د شهرت د لباس څخه مقصد دا دئ چي د دومره زيات قيمتي لباس اغوستل چي د هغه په اغوستلو سره ځوک په عامو خلکو کي جلا معلومېږي.

يا په بل عنوان باندي د شهرت لباس داسي لباس اغوستل چي ډېر کم قيمته او په اغوستلو سره يې ځوک په عامو خلکو کي جدا معلومېږي، او دا هم يو ډول شهرت دئ.

او د هر ډول شهرت د لباس اغوستونکو لپاره د نبي کريم ﷺ د حديث ارشاد داسي فرمايي:

نبي کريم ﷺ فرمايي چا چي د شهرت لباس واغوستی د قيامت په ورځ به الله تعالی هغه ته د ذلت لباس ور واغوندي او بيا به په هغه کي اور ولګېږي.

تشريح:

په حديث شريف کي د شهرت څخه مراد دا دئ چي د شي ظاهروالی او ښکاره والی د دې لپاره چي په خلکو کي مشهوره سي او د شهرت اندازه د

۱: (ابن ماجه: کتاب الاحکام ص ۷۸۴، ج ۲، باب من بنی فی حقه ما يضر لجاره).

۲: ان شريعة الاسلاميه جاءت بجلب المصالح والمنافع وتکثيرها و دفع المفاسد والتقليل منها ... و الاصل فی هذا قول النبی ﷺ لاضرر و لا ضرار (احکام تجميل النساء: ص ۱۱۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلي معاشرې او وطن و علاقې د خلکو د عاداتو څخه معلومېږي، چي د هغو د رواج او عاداتو څخه ډېر قیمتي یا کم قیمته لباس واغوندي، دا شهرت بلل کېږي.(۱)

لسم شرط:

د زینت او سینګار د شرطو څخه یو شرط دا دئ، چي پر مسلماني ښځي باندي دا لازمه ده چي په زینت او سینګار کي اعتدال وکړي، د اسراف څخه ځان وساتي، ځکه په اعتدال نه کولو سره څوک تبزیر او اسراف ته رسېږي او د دې بېره هم سته چي څوک دي په تکبر او لویي کي اخته سي او خپل مقصد چي محض زینت وو هغه ور څخه پاته سي.

لهذا د اسراف کوونکو او اعتدال نه کوونکو په باره کي د الله تعالی ﷻ ارشاد مبارک دئ(۲):

وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ ٱلْمُبَذِّرِينَ كَانُوٓا۟ إِخْوَٰنَ ٱلشَّيَٰطِينِ ۖ وَكَانَ ٱلشَّيْطَٰنُ لِرَبِّهِۦ كَفُورًا ﴿٢٧﴾ (سورة اسراء: ۲۶ – ۲۷ آیتونه)

ژباړه: تاسو زیات اسراف مه کوئ، باور وکړئ چي اسراف کوونکي د شیطانانو ورونه دي او شیطان خپل رب لره پوره ناشکره دئ.

یوولسم شرط:

دا دئ چي په زینت او سینګار کي به یې نیت صحیح وي یعني نیت به یې یوازي د زینت او سینګار کولو نه وي بلکي په زینت او سینګار کي به یې نیت دا وي چي د خاوند په مخ کي ښه و ایسېږم او خاوند خپل حسن او زینت ته

۱: من لبس ثوب شهرة فی الدینا البسه الله ثوب مذلة یوم القیامة، ثم الهبة فیه ناراً (ابن ماجه: لبس شهرة من الثیاب، ص ۲۵۷).

۲: ولاتسرفوا انه لایحب المسرفین –لانه لا یحب الاسراف و قد ذکرنا ان المفروض من الستر هو یستربه العورة و اما غیره فانما هو علی دفع الاذی والتجمل (تفسیر الماتریدي، ج ۴، ص ۴۰۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

را جلب کړم او د عامو ښځو په مخکې پاکه صافه معلومه سم. ځکه الله پاک هر چا ته پر نېک نیت باندې اجر او ثواب ورکوي.

نو که ښځه زینت او سینګار په دا نیت وکړي چې خاوند ته ښه معلومه او ښه وایسېږم نو الله پاک پر دغه نیت باندې ثواب ورکوي او دا ډول که ښځه د ښه لباس په اغوستلو کې او په زینت او سینګار کولو کې دا نیت وکړي چې په ښه لباس او زینت کې مې نیت د نورو ښځو ترغیب دئ چې نوري ښځې به هم ښه لباس وکړي چې هغه هم د شریعت موافق سي او د خیرن لباس او خیرن بدن څخه ځان وساتي تر څو چې د لباس او بدن د پاکی یې عادت سي که څه هم ډېري ښځې زینت او سینګار کوي او دا ډول ښه ښه لباسونه هم اغوندي خو په کور کې د خاوند لپاره یې نه کوي، بلکې چې دوی یوې ښادی ته ځي نو زینت او سینګار کوي په دا نیت چې موږ د نورو ښځو په مخ کې ښې معلومې سو نو په دې نیت دوی اجر او ثواب نه سي پیدا کولای، بلکې دغه نیت د دوی لپاره د لویي او تکبر ذریعه او سبب ګرځي.

لهذا په زینت او سینګار کې ښه نیت مراعتول ضروري دي، ځکه چې اجر او ثواب پر نیت باندې مرتب دئ.

إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾ (سورة لقمان: ۱۸ آیت) ([1])

ژباړه: باور وکړئ چې الله جل جلاله په کبر سره تګ کونکی او فخر کونکی نه خوښوي

[1]: انما الاعمال بالنیات و انما لکل امرئ ما نوی ... فهجرته الی ما هجر الیه (بخاري: ص ۱، ج ۱).

د تعلیم الاسلام ویب پاڼې له خوا:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريم فصل

د ښځو د وېښتانو په اړه

د ښځو لپاره د سر د وېښتانو پرې کول (لنډول) جائز دي؟

خصوصاً د ښځي د جمال او زينت يو جزء په وېښتانو کي هم دئ او د وېښتانو اوږدوالی او ډېروالی د ښځي لپاره د جمال او زينت نښاني ده او بيا خصوصاً په تېره سوې زمانه کي د ښځو لپاره اوږده وېښتان پرېښودل د ښځو پر زينت او جمال باندي دلالت کوي.

آن تر دې چي د صحابياتو ﷺ څخه يوې صحابي ام سلمة ﷺ د نبي کريم ﷺ څخه سوال وکړ چي يا رسول الله ﷺ! زما د سر کوڅۍ سختي اودل سوي دي نو د جنابت د غسل پر مهال د وېښتانو د کوڅيو خلاصېدل ضروري دي که يا؟

نبي کريم ﷺ ورته وفرمايل: چي ستا لپاره درې واره اوبه پر سر باندي اچول کافي دي (چي د وېښتانو بېخو ته ورسېږي) بيا پر نور بدن باندي اوبه واچوه نو ته به پاکه سې.

دا حديث د صحابياتو د وېښتانو پر اوږدوالي باندي دلالت کوي.

او دا ډول د ازواجو مطهراتو ﷺ د وېښتانو په باره کي حضرت ابو سلمة ﷺ بن عبدالرحمن روايت کړی دئ، فرمايي چي زه او د حضرت عائشي ﷺ رضعي ورور د حضرت عائشي ﷺ و حضور ته حاضر سوو، نو د حضرت عائشي ﷺ رضعي ورور د حضرت عائشي ﷺ څخه د نبي کريم ﷺ د جنابت د غسل په اړه وپوښتل.

حضرت عائشې رضي الله عنها يو لوښی د پيالې په اندازه راوغوښتی نو دې غسل پکښې وکړ، زموږ او د دې مبارکې په مابين کې پرده وه ... حضرت ابو سلمه رضي الله عنه بن عبدالرحمن فرمايي چې د نبي کريم ﷺ د ازواجو مطهراتو وېښتان د وفره (تر اوږو څخه کښته) په اندازه وه.

د دغه حديث شريف څخه دوې خبرې معلومې سوې اول دا چې د نبي کريم ﷺ په ژوند کې د ازواجو مطهراتو وېښتان نه وه پرې (لنډ)، دوهمه خبره دا چې وېښتان د ښځې لپاره يو نوع مهم زينت دئ، خصوصاً چې د ښځې وېښتان څو مره ډېر وي او اوږده وي.

په مخکنيو وختو کې چې به د ښځې خاوند مړ سو نو مېرمن به يې وېښتان کوچني (لنډ) کړه، ځکه چې په زينت کې يې د عدې د تېرېدو تر وخته پورې کموالی راسي.

مګر د څه مودې څخه وروسته هغه عمل (د وېښتانو لنډول) چې د ښځې د بدرنګۍ او د نه ښايست او نه زينت نښانه وه په اوسني وخت کې هغه د زينت او سينګار نښانه جوړه سوې ده.

لهذا د ښځو لپاره د سر د وېښتانو دوفره د اندازې څخه چې تر اوږو د لاندې حصې پورې يې اندازه ده د (صحيح قول مطابق) تر هغه کمول يا لنډول يا د وېښتانو دومره کوچني کول يا لنډول چې د نارينه وو سره يا فاسقو او فاجرو ښځو سره يې مشابهت راسي جائز نه دي، بلکې مکروه تحريمي دي.

که څه هم د خاوند په غوښتنه وي ځکه د الله تعالی ناراضه کول د بنده (مخلوق) د راضي کېدو لپاره جائز نه دي، البته په حج کې يې د ټوله سر د وېښتانو څخه د ګوتې د يوه بند په اندازه پرې کول جايز دي.(۱)

---

[1]: عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ رَافِعٍ مَوْلَى أُمِّ سَلَمَةَ عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي امْرَأَةٌ أَشُدُّ ضَفْرَ رَأْسِي فَأَنْقُضُهُ لِغُسْلِ الْجَنَابَةِ قَالَ لَا إِنَّمَا يَكْفِيكِ أَنْ تَحْثِيَ عَلَى رَأْسِكِ ثَلَاثَ حَثَيَاتٍ ثُمَّ تُفِيضِينَ عَلَيْكِ الْمَاءَ فَتَطْهُرِينَ ، صحيح مسلم ، ج : ۲ ص : ۲۱۸ ط : المكتبة الشاملة ، ورقم الحديث : ٤۹۷

عَنْ أَبِي بَكْرِ بْنِ حَفْصٍ عَنْ أَبِي سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ قَالَ دَخَلْتُ عَلَى عَائِشَةَ أَنَا وَأَخُوهَا مِنْ الرَّضَاعَةِ فَسَأَلَهَا عَنْ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره د سر د مخ (پېکي) وېښتان پرېکول يا لنډول جائز دي؟

د سر د مخ د طرف (پېکي) پرېکولو يا لنډولو ته په عربي ژبه کي قُصّه وايي، نو د پېکي په پرې کولو يا لنډولو کي يا کله په اوږدوالي کي د ښځي په زينت يا ښايست والي کي زياتوالى راولي او د ښځي لپاره زينت کول جائز دي.

لهذا د ښځي لپاره د پېکي وېښتان پرې کول يا اوږدول دواړه جائز دي، البته د فاسقو او فاجرو ښځو سره يا د نارينه وو سره به يې مشابهت نه وي کړی.[1]

د ښځي لپاره د سر د وېښتانو پرېکول جائز دي؟

د ښځي لپاره د سر د وېښتانو د پرې کېدو حکم په مخکني مسئله کي ذکر سو او د ښځي لپاره د سر د وېښتانو د تراشلو حکم دا دئ که د سر د وېښتانو پرېکول محض د فېشن او زينت لپاره وي جائز نه دي، البته بعض

غُسْلِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنَ الْجَنَابَةِ فَدَعَتْ بِإِنَاءٍ قَدْرِ الصَّاعِ فَاغْتَسَلَتْ وَبَيْنَنَا وَبَيْنَهَا سِتْرٌ وَأَفْرَغَتْ عَلَى رَأْسِهَا ثَلَاثًا قَالَ وَكَانَ أَزْوَاجُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْخُذْنَ مِنْ رُءُوسِهِنَّ حَتَّى تَكُونَ كَالْوَفْرَةِ ، مسلم كتاب الحيض ، ج : ۲ ص : ۲۰۰ ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ٤٨١

فی الدر المختار عن المجنبی اقطعت شعر رأسها اثمت و لعنت زاد فی البزايه و ان يأذن الزوج لانه لا طاقة لمخلوق فی معصية الخالق ... فی الاشباه ... و تمنع من حلق رأسها ای حلق شعر راسها ... ان المراد بحلق راسها ازالته سواء كان بحلق او قص او نتف او نورة فليحرر و المراد بعدم الجواز كراهة التحريم (درالمختار: ، ج : ٦ ص : ٧٢٧،ط: المكتبة الشاملة امداد الفتاوى: ج ۴، ص ۲۲۷ – ۲۲۸).

و فريق يرى الا باحة لكنه يشرط عدم التشبه بالرجال والكافر ... و فی هذه الحالة كرهه لها (فتاوى هيئة كبار العلماء: ج ۲، ص ۳۲۹).

[1]: و قد شاع فی هذه الآونة ان تقص المرأة شعرها من الأمام فقط و تسمى هذه الطريقة (القَصّة) و قد تكون بحيث تغطى الجبهة فقط او اقصر قليلاً او اطول قليلاً و قد اشار الى جواز ذلك بعض العلماء المعاصرين بالشروط السابقه ... الخ.

و فريق يرى الاباحة لكنه يشترط عدم التشبه بالرجال ولا الكافرات (احكام تجميل النساء: ص ۱۲۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوقات د سر د وېښتانو سرونه دوه درې (ښاخونه) وکړي او د هغه وجې د سر وېښتان تویېږي نو بیا یې پرېکول جائز دي. یا په وېښتانو کې کله فرق وي بعضې کوچني وي بعضي غټ وي نو د کوچنیو وېښتانو د غټولو لپاره که د کوچنیو وېښتانو سرونه پرېکړي نو هم جائز دي.(۱)

د ښځې لپاره د ناجوړۍ یا بل عذر د وجې د سر وېښتان خریل یا ډېر کوچني کول جائز دي؟

که چیرې د ښځې په سر کې یوه داسې ناجوړي پیدا سي چې د هغې تداوي د سر د وېښتانو سره یا د سر د وېښتانو د اوږدوالی سره نه سي کېدای نو د دغه شرعي عذر پر بناء باندې د سر خریل یا د وېښتانو کوچني کول جائز دي تر څو چې دغه ناجوړي ختمېږي او د ناجوړۍ تر ختمېدو وروسته بیا یې کوچني کول یې جائز نه دي.(۲)

د فېشن او زینت لپاره ښځې کولای سي چې د سر په وېښتانو کې مختلف ډیزاینونه جوړ کې؟

ښځه د خپل ښایست او زینت د لا زیاتوالي لپاره پخپلو وېښتانو کې هر ډول ډیزاین او اندازه اختیارولای سي، البته د لاندې ذکر سوو شرطونو به مراعت کوي:

۱. د وېښتانو په ډیزاین جوړولو یا د یوې خاصې اندازې په خپلولو کې به د وېښتانو پرېکول یا لنډول نه وي.
۲. د وېښتانو د ډیزاین په جوړولو کې به د یوې کافرې یا فاسقې او فاجرې ښځې سره مشابهت نه وي کړی یا د هغې سره به یې د مشابهت په نیت دغه انداز نه وي خپل کړی.
۳. د وېښتانو په ډیزاین جوړولو کې به یې نیت خاص د خپل خاوند د

۱: فتاوی رحمیه: ج ۱۰، ص ۱۲۰.
۲: و لو حلقت المرأة راسها فان فعلت لوجع اصابها لا بأس به و ان فعلت تشبها بالرجل فهو مکروه (هندیه: ج ۵، ص ۴۲۸).

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوښي یا خوشحالۍ لپاره کړې وي.

۴. د وېښتانو په ډیزاین جوړولو کي به دومره وخت نه مصرفوي چي په نورو ضروري او مهمو کارو کي خلل پیدا سي. یا دومره پیسې په مصرف کي چي هغه د اسراف اندازې ته ورسېږي.[1]

د ښځي لپاره د سر وېښتان د بوک په ډول پر سر باندي یو ځای کول جائز دي؟

مخکنیو ښځو د زینت او جمال لپاره یا د خلکو فکر ځان ته د را اړولو لپاره د سر ټول وېښتان به یې پر سر باندي لوړ جمع او بند کړل، نو د سر کیفیت او شکل به د اوښ د بوک په ډول معلومېدی.

د داسي وېښتانو د انداز د خپلونکو ښځو په باره کي نبي کریم ﷺ فرمایي:

دوې طایفې (ټولۍ) د اور د خاوندانو څخه دي، چي هغه دوې ټولۍ ما نه دي لیدلي، د دوی سره داسي څوک وه چي د هغوی سره به د غوا د لکۍ په ډول چلاخي وې په هغه باندي به خلک وهي، د هغه دوو صنفو (ډولو) څخه یو ډول هغه ښځي دي چي لباس یې اغوستی وي مګر لڅي به وې (چي د بدن جوړ به یې ور څخه معلومېږي، د ډېر تنګوالی څخه یا ډېر نازکوالي څخه).

دوهم صنف (ډول) هغه ښځي چي د خلکو زړونه فحشاء او بدو ته مائلوي، او د دوی مائله کوونکي دي زنا او د هغه لاملونو ته، نو دغو ښځو به د سر وېښتان د اوښ د بوک په ډول جوړول، دغه ښځي به جنت ته نه سي داخلي او نه به د جنت بوی تر پزه کړي که څه هم د جنت بوی رسېږي تر کومه کومه ځایه

---

[1]: عن ابن عمر رضي الله عنه قال قال رسول الله ﷺ من تشبه بقوم فهوه منهم (مشکوة: ج ۲، ص ۳۷۵).

ای من تشبه نفسه بالکفار مثلاً فی اللباس و غیره (مرقات: کتاب اللباس، ج ۸، ص ۱۵۵).

الاصل فی الاشیاء الاباحة عند بعض الحنفیه ... وفی الهدایة من فصل الحداد ان الاباحة اصل (الاشباه و النظائر: (ج ۱، ص ۲۰۸ – القاعدة الثالثة).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوري.

او په بل روایت کې نبي کریم ﷺ ملعوني (لعنت پر سوی د الله د رحمت څخه لیري) بلل سوي دي.

لهذا د ښځي لپاره د خپل سر وېښتان په داسي شکل او انداز باندي جوړول چي هغه د تولو وېښتانو د سر پر لوړه حصه باندي جمع کول لکه د اوښ بوک جائز نه دي.

البته هغه ډول وېښتان چي د سر د شا پر حصه باندي يې جمع کړي وي یا د سر پر بله حصله باندي يې جمع کړي وي لکه په اوسني وخت کې چي بعضي ښځي د کور د خدمت (کار) په وخت کې د وېښتانو د حفاظت لپاره يې دغه انداز عملي کړی دئ جائز دئ (۱)

تر څه وخت پوري د وېښتانو پرې کول یا کوچني کول جائز دي؟

د هغو نجونو لپاره چي عمر يې نهو کلونو ته رسېدلی وي، د وېښتانو پرې کول د نورو لویو ښځو په ډول جائز نه دي او د داسي نجونو لپاره چي عمر يې د نهو کلونو څخه کم وي نو د ښایست او زینت یا د بل جائز مقصد لپاره يې د وېښتانو پرې کول یا کوچني کول جائز دي، البته د کافرانو او فاسقانو د مشابهت څخه ځان ساتل ضروري دي.(۲)

پیدائشي وېښتان خریل یا پرې کول ضروري دي؟

په بعضو علاقو او کورنیو کې دا رواج وي چي د کوچنیو نجونو د سر وېښتان نه ورخروي، بلکي له دغه وخت څخه همدغه وېښتان غټ سي او دا

۱: عن ابی هریرة ﷺ قال قال رسول الله ﷺ صنفان من اهل النار ... و نساء کاسیات عاریات ممیلات مائلات رؤسهن کاسنمة البخت المائلة لاید خلن الجنة و لا یجدن ریحها و ان ریحها لیوجد من مسیرة کذا کذا (احسن الفتاوی: ج ۸، ص ۷۴ – مسلم: کتاب اللباس والزینة، ص ۲۰۵، ج ۲).

۲: قال العلامة ابن عابدین رحمه الله بل فی محرمات المنع و بنت لتسع فصاعداً مشتهاة اتفاقاً الخ (ردالمختار: ج ۳، ص ۶۴۰).

(c) ketabton.com: The Digital Library

شرعاً جائز نه دي ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: کله چي يو کوچنی وزېږي نو پر اوومه ورځ يې عقيقه (پسه حلال) کړئ او نوم پر کښېږدئ او دا ډول يې سر ورخروئ، که څه هم د سر خريلو په باره کي د اوو کلونو روايت هم راغلی دئ.(۱)

د مصنوعي (جوړ سوو) وېښتانو د ايښودلو حکم:

په اوسني وخت کي د وېښتانو ايښودل د خلکو يو عام عادت او رواج دئ. هغه دا چي بعضي نارينه چي نزله (د سر وېښتان يې) ختلې وي يا بعضي هغه ښځي چي د سر وېشتان يې کم وي يا لنډ وي د زينت لپاره نور وېښتان ايږدي، چي د کمو وېښتانو ځای په ډک کړي يا پر هغه لنډو وېښتانو باندي نور وېښتان مښلوي چي هغه په اوږده سي، نو دغه وېښتان چي ورښودل کېږي کله د بل انسان يا د يو حيوان وېښتان وي، د حيوان وېښتان کله پاک وي کله نجس، يا مصنوعي وېښتان د يوې مادې څخه جوړ سوي وي لکه د ټوکره د تار څخه، يا داسي نور...

او دغه ډول وېښتان پر دوه قسمه ايښودل کېږي:

اول ډول دا چي د همېشه لپاره ايښودل سوي چي بيا نه ايسته کېږي.

دوهم ډول هغه دي چي عارضي ايښودل سوي وي که وغواړي ايښودلای سي او بيا يې ايسته کولای سي. د وېښتانو د ايښودلو دواړه صورتونه (ډولونه) که دائمي وي که عارضي وي که ايښوونکی وي او که ور ايښودونکی وي د ټولو په باره کي نبي کريم ﷺ فرمايي:

د حضرت عبدالله بن عمر رضي الله عنه څخه روايت دئ، چي نبي کريم ﷺ وفرمايل، چي: د الله تعالی لعنت دي وي پر هغو ښځو باندي (چي د وېښتانو د اوږدوالي لپاره يا کموالي د وجي د بل نارينه يا ښځينه وېښتان) د خپلو وېښتانو سره يا د بل د وېښتانو سره ورمښلوي او پر هغه ښځه باندي هم د الله تعالی لعنت دئ چي بلي ښځي ته ووايي چي د بل وېښتان زما پر وېښتانو

۱: (ترمذي: ج۱، ص ۱۸۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندي را ومښلوه (۱)

حضرت حيمد بن عبدالرحمن بن عوف ﷺ فرمايي چي ما حضرت معاويه بن ابو سفيان ﷺ د حج په کال (په کوم کال چي هغه د خپل خلافت په زمانه کي حج کوی) پر منبر باندي څه ويل ما واورېدل. ده د وېښتانو يوه پنچه د يوه خادم په لاس کي وليدله وې فرمايل: چي ستاسي علماء چيري دي، ما د نبي کريم ﷺ د دغسي کړونو څخه منع کول اورېدلي دي او ده وفرمايل، چي: بني اسرائيل ځکه هلاک سول چي د هغوی ښځو دغه (د وېښتانو ايښودل يا ورايښودل) شروع کړل (۲)

لهذا د وېښتانو په ايښودلو کي د يوه انسان لپاره د بل انسان وېښتان ايښودل يا د نجس العين حيوان وېښتان ايښودل جائز نه دي بلکي حرام دي.

البته هغه وېښتان چي د حيوان وي د نجس العين حيوان نه وي يا مصنوعي وېښتان يې د يوه شي (مادې) څخه جوړ کړي وي هغه دايمي ايښودل سوي وي يا عارضي جائز دي.

او د دائمي ايښودلو په صورت کي د غسل کولو يا مسح کولو پر مهال يې ايسته کول ضروري نه دي ځکه د سر جزء ګرځي.

او د عارضي ايښودلو په صورت کي د غسل او مسح کولو پر مهال يې ايسته کول ضروري دي.

۱: عن ابن عمر ﷺ ان رسول الله ﷺ قال: لعن الله الواصلة والمستوصلة والوا شمة والمستوشمة (بخاري: باب الوصل،)

او حضرت اسماء بنت ابوبکر صديق ﷺ فرمايي چي نبي کريم ﷺ وفرمايل، چي: د وېښتانو پر مښلوونکو او ورمښلوونکيو باندي د الله تعالی لعنت وي.

عن اسماء ﷺ بنت ابي بکر قالت لعن ... الواصلة والمستوصلة (بخاری: باب الوصل، ص ۸۷۹، ج ۲).

۲: عن حميد بن عبد الرحمن بن عوف انه سمع معاوية بن ابی سفيان عام حج و هو علی المنبر و هو يقول و تناول ... اين علماؤکم سمعت رسول الله ينهی عن مثل هذه و يقول انما هلکت بنو اسرائيل حين اتخذ هذه نساؤهم. (بخاري: ص ۸۷۸، ج ۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

يادونه:

د ايښودلو وېښتانو که دائمي وي او که عارضي وي د ښځي د نامحرم په مخکي او په لمانځه کي د اصل وېښتانو حکم لري يعني ايښودل سوي وېښتان د ښځي هم عورت بلل کېږي.(۱)

د ښځو لپاره د سر د وېښتانو رنګول جائز دي؟

ښځي د خپل سر د وېښتانو د ښايسته کولو لپاره د کېمياوي مادو څخه جوړ سوي رنګونه هغه که سور رنګ وي يا ژړ يا تور ته نژدې رنګ وي يا په نکريزو باندي رنګوي جائز دي او دا ډول که د ښځي وېښتان په کم عمر کي يا د يوې ناجوړى د وجي سپين سوي وي په تور رنګ باندي تورول يې هم جائز دي.

د دغه عذر پرته د نورو ښځو چي عمر يې د وېښتانو سپين کېدو ته رسېدلى وي جائز نه دي. البته د ټولو رنګو د استعمال لپاره مناسب دا دئ چي د وېښتانو په رنګولو کي وخت ضايع او عبث نه کړي او دا ډول يې دومره پرله پسې استعمال نه کړي چي بالاخره يې د مجبورى پر اساس رنګوي يا د ډېر رنګ د استعمال د وجي وېښتان ورسپين کړي نو بيا مجبوراً يې رنګوي چي سپين وېښتان ښکاره نه سي.(۲)

۱: الوصل بشعر الادمى حرام و كذلك الوصل بشعر نجس من غير الادمى ... قال العثمانى حفظه الله و الذى يظهر من كتب الحنفية ان الراجع عندهم القول الثانى و هو تخصيص الحرمة بشعر الادمى ... و لا بأس للمرأة ان تجعل فى قرونها و ذوائبها شيأ من الوبر ... و به ظهر ان اتخاذ القرامل (و هى خيوط مرير) للنساء جائز ... الخ (تكملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۱ – فتاوى هنديه: ج ۵، ص ۳۵۸ – جديد فقهي مسائل: ج ۱، ص ۳۰۱).

۲: أما خضاب المرأة شعرها لتتزين لزوجها فقد اجاز قتادة كما اخرج عنه عبد الرزاق مصنفه و كذا اجازه اسحاق ... ابن قدامة فى المغنى (ج ۱، ص ۷۶ – تكمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۵۰) قال النووي: والاصح والأوفق للسنة استحباب خضب الشيب للرجل والمرأة بصفرة او بحمرة (شرح صحيح مسلم: ج ۱۴، ص ۸۰)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره وروځي کښل (کول يا نري کول) جائز دي؟

په اوسني زمانه کي د فيشن څخه يو دا هم دئ، چي ښځي د خپلو وروځو د باريک (نري) ښکاره کولو لپاره په تکليف سره د وروځو کناري (څنډي) کوچني کوي يا يې کاږي، نو که يې پخپله وکاږي يا يې بل څوک ور وکاږي جائز نه دي بلکي حرام دي. البته يو هغه وېښتان وي چي عادتاً په وروځو کي نه بلل کېږي بلکي د وروځو څخه ماسوا پر تندي باندي راغلي وي نو د هغو وېښتانو کښل جائز دي

او په حديث شريف کي نبي کريم ﷺ پر کښونکو (نري کوونکو) او ورکښونکو (چي غوښتنه د کښلو ورڅخه کوي) لعنت ويلی دئ، يعني دغه عمل کوونکي دي د الله تعالی د رحمت څخه ليري وي.

پاملرنه:

هغه ښځي چي د وروځو د نري کولو يا کښلو په عمل باندي اخته وي ي د دوی لپاره دا فکر په کار دئ، چي د الله تعالی نبي ﷺ د دغه عمل کوونکو ښځو ته بدعايي (ښرا) کړې ده، هغه دا چي د دغه عمل کوونکي دي د الله تعالی له رحمت څخه ليري وي، دا د الله تعالی د نبي ﷺ بدعاء ده او موږ چي د يو عام ښه کس د بدعاء څخه هم ځان ساتو نو د الله د نبي د بدعايي څخه ځان ساتل څومره زموږ لپاره ضروري او لازمي دي.

لهذا د ټولو مسلمانو ښځو لپاره لازمي ده، چي د الله تعالی د نبي ﷺ د دغه بدعاء څخه ځان وساتي او د ښرا څخه د ځان ساتل هغه وخت راتلای سي چي موږ دغه د وروځو کښل يا نري کولو څخه پرهېز وکړو (۱)

عن ابي الدرداء ﷺ مرفوعاً من خضب بالسواد سود الله وجهه يوم القيامة (كنزالعمال: ج ٦، ص ٦٧١ – احكام تجميل النساء: ص ١٧٩).

[1]: حدثنا اسحق بن ابراهيم ... عن عبدالله قال لعن الله الواشمات والمستوشمات والنامصات و المتنمصات ... الخ (مسلم: ج : ١١ ، ص : ٥٣ ، ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ٣٩٦٦).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره پر مخ باندي راغلي (شنه سوي) وېښتان کښل جائز دي؟

د ښځي لپاره د هغه ځای څخه وېښتان کښل چي عادتاً د انسان پر هغه ځای باندي وېښتان نه شنه کېږي لکه تندی، بارخوګان، غاړه نو که وېښتان پر راشنه سي کښل یې جائز دي، البته چونکه د وېښته عادت دا دئ، چي په کښلو یا غچي کولو باندي د وخت په تېرېدو سره نور ډېرېږي او بل دا چي په کښلو کي یو ډول پر ځان باندي تکلیف او اذیت تېرېدل هم دي او دسترګو دید ته هم تاوان رسوي، په هغه صورت کي چي په تار باندي یې کاږي او که د کریم یه پاوډر په ذریعه یې کاږي، که څه هم دغه وجه نه وي خو په اوله وجه سره یې نه کښل اولی او ښه کار دئ.

دوهم که پر هغه ځای باندي وېښتان را شنه سي چي عادتاً د ښځي پر هغو ځایو باندي وېښتان نه شنه کېږي لکه ږیره، برېتونه نو د داسي وېښتانو د شنه کېدو په صورت کي د ښځي لپاره یې کښل ضروري او لازمي دي.(۱)

د ښځي لپاره د لاسو (بازوګانو) پښو (پنډیو او ورنو) وېښتان خریل جائز دي؟

د ښځو لپاره د بازوګانو او پنډیو وېښتان که د بال صفا په ذریعه وي یا د بل کریم په ذریعه وي لیري کول یې جائز دي، ځکه چي د ښځي په حق کي زینت مطلوب او مقصود دئ او د لاسو و پښو د وېښتانو په لیري کولو کي د خلقت تبدلي هم نه راځي او دا ډول په هغه کي څه دوکه هم نه معلومېږي ځکه یې د وېښتانو لیري کېدل جائز دي.

قوله: النامصات الخ انمص (بفتح النون و سکون المیم) نتف الشعر: و نمصت المرأة الشعر ای نتفته والنامصة هی التی تنتف شعر الوجه ... المتنمصة من تأمرا مرأة اخری بنتف الشعر عن نفسها و اکثر ما تفعله النساء فی الحواجب و اطراف الوجه ابتغاء للحسن والزینة و هو حرام بنص هذا الحدیث اما اذا نبتت للمرأة لحیة او شارب او عنفقة فاخذها حلال عند الحنفیة رحمهم الله (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

۱: و فی الشامیة (قوله النامصة) ذکره فی الاختیار ایضاً والمغرب النمص نتف الشعر و منه ... فلو کان فی وجهها شعر ینفر زوجها عنها بسببه ففی تحریم ازالته بعد لأن الزینة للنساء مطلوبه للتحسین ... فلا تحرم ازالته بل تستحب (درالمختار: ج ۶، ۳۸۳ ایچ ایم سعید).

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته که چیرې یې د وېښتانو په پرې کولو کې څه تکلیف او اذیت وي نو نه پرې کول یې بهتره او ښه کار دئ.[1]

د ښځې لپاره د زیرناف او بغلو د وېښتانو د خریلو حکم:

د زیرناف او بغلو د وېښتانو د خریلو (لیرې کولو) د ښځې او نارینه لپاره مستقله شرعي مسئله ده او د فطرت په لسو شیانو کې داخل دئ لهذا د زیرناف او بغلو وېښتان په هفته کې یو وار پرې کول په کار دي، یا په پنځلسو ورځو کې یې پرې کول ضرور دي.

مګر د څلوېښتو ورځو پورې تأخیر (ځنډ) ورکول ګناه بلل کېږي مکروه تحریمي دي.

او د وېښتانو لیرې کول که څه هم د هر شي په ذریعه یې لیرې کول جائز دي مګر د ښځې لپاره د پوډرو یا یو ډول کریم دي د هغه استعمال د چړې (د ماشین د چړې) پر ځای مناسب دئ او د نارینه وو لپاره دواړه مناسب دي[2]

د ښځې هغه وېښتان چې پخپله یې پرې کړي وي یا خودبخوده ختلي وي نو څه به په کوي؟

د ښځې لپاره هغه وېښتان چې پرې کول یې پخپله موده کې ضروري وي لکه د زیرناف او بغلو وېښتان یا هغه د سر وېښتان چې خودبخوده تویېږي یا ښځه یې قصداً پرې کوي په دواړو صورتو کې د وېښتانو په خاوره کې پټول ښه او بهتر کار دئ یا په داسي ځای کې باید کښېښودل سي چې هلته نجاست نه وي یعني په غسل خانه یا پای خانه (بیت الخلاء) کې یې غورځول په کار نه

---

[1]: والحاصل: ان کل ما یفعل فی الجسم من زیادة او نقص من اجل الزینة ... و اما ماتزینت به المرأة لزوجها من تحمیر الأیدی او الشفاء والعارضین بما لا یلتبس بأصل الخلقة فانه لیس داخلا فی النهی عندا جمهور العلماء (تکمله فتح الملهم: ج ۴، ص۱۹۵).

[2]: و یستحب حلق عانته و تنظیف بدنه بالاغتسال فی کل اسبوع مرةً والافضل یوم الجمعة و جاز فی کل خمسة عشرة و کره ترکه وراء الاربعین. قال العلامة الشامي رحمه الله ولا عزر فیما وراء الاربعین و یستحق الوعید (ردالمختار: ج ٦، ص ۴۰٦ کتاب الحظر والاباحة – مرقات: ص ۲۱۲، ج ۸، باب الترجل).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي، بلکي مکروه دي.

ځکه دا د انسان جزء دي او انسان محترم او معظم دئ باید احترام او عزت يې وسي او د دې احترام په هغه صورت کې کېدای سي چي د هغه جزء حفاظت وسي او په فتاوای هندیه کي دا خبره ذکر سوې ده چي د ناریینه او ښځي لپاره چي د وسواس او بد فکری یو لامل هم دادئ چي دوی نوکان او وېښتان بې ځایه غورځوي. (۱)

۱: فاذا قلم اظفاره او جز شعره ینبغی ان یدفن ذلک الظفر و الشعر المجزوز فان رمی به لا بأس و ان القا فی الکنیف او فی المغسل یکره ذلک (حاشیة الطحطاوی علی الدر المختار: ج ۴، ص ۲۰۲، کتاب الحظر والاباحه).

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم فصل

د سينګار او زينت د شيانو په اړه دئ

د خاوند لپاره د زينت او سينګار کولو حکم:

* زينت او سينګار د ښځي فطري حق دئ او هره ښځه طبعاً حسين والی او ښايست خوښوي او دا غواړي چي زه ښه وايسېږم، خصوصاً بيا پر ښځي باندي لازم دي چي د خاوند لپاره د شريعت مقدسه په حدودو کي زينت او سينګار وکړي او د ښځي پر زينت او سينګار باندي هم هغه وخت اجر او ثواب مرتب کېدای سي، چي د خاوند لپاره يې کړی وي او دا ډول په شريعت مقدسه کي د هغي ښځي لپاره چي نکاح (واده) يې کړې وي په خيرن لباس او خيرن بدن ګرځېدل مکروه دي، بلکي په شريعت مقدسه کي خاوند ته دا اجازه سته که مېرمن يې د ده لپاره سينګار نه کوي نو تاديباً دي څه محدوده سزا ورکړي، ځکه چي پر مېرمن باندي د خاوند دا حق دئ، چي دا به خپل خاوند ته ځان سينګاروي.

البته په زينت او سينګار کي هغه کېمياوي دواوي استعمالول چي د انسان د وجود اعضاوو ته ضرر رسوونکي وي جائز نه دي، که څه هم د خاوند لپاره زينت او سينګار کوي.(۱)

۱: استعمال أدوات التجمل كتحمير الشفاء لابأس به و كذا تحمير الخدود فلا بأس به لاسيماً للمتزوجة.

تجمل المرأة لزوجها فی الحدود الشروعه ... ليس هناک ضرر طبی ... من استخدام المكياجات (المغنی، ج ۱، ص ۱٦۸، بحوالۀ احكام تجميل النساء: ص ۲۰۱).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ميک اپ (د سرخي او سفېدي کولو) حکم:

د زينت، سينګار او ميک اپ (سرخی او سفېدي) استعمال د ښځي لپاره چي نکاح (واده) يې کړې وي جائز خو ښه بلکي د خاوند لپاره خصوصاً ښه او بهترين عمل دئ.

خو البته زينت او سينګار د ميک اپ (سرخی او سفيدي) د استعمال شيان اکثر په اوسني وخت کي د نورو خارجي وطنو څخه راځي، لکه: پاوډر، کريم، لوشن او داسي نور د زينت او ميک اپ (سرخی او سفېدي) د شيانو په جوړېدو کي د خنزير يا مردار سوو حيواناتو وازګي استعمالېږي او هغه شرعاً حرام دي.

سوال اوس دا دئ، چي د دغو شيانو استعمال شرعاً جائز دئ کنه؟

په جواب کي بايد وويل سي که دغه د خنزير يا مردارو سوو حيواناتو وازګي يقيني پکښې وي او د يوې کېمياوي دوا په ذريعه يې حقيقت او ماهيت بدل سوی نه وي نو استعمال يې جائز نه دئ.

او که په دغو شيانو (کريم، پاوډر، لوشن او سرخي) کي يوازي د حرامو شيانو د استعمال شک کېدی نو محض د شک پر بنياد باندي د دغو شيانو استعمال نه حرامېږي، تر څو چي يقين نه وي.

او دا ډول که د دغو شيانو (کريم، پاوډر، سرخي او لوشن) په جوړېدو کي يقيني حرام او حلال دواړه استعالېدل او د هغو حرامو شيانو حقيقت او ماهيت د کېمياوي دواوو په ذريعه بدل سوی وي نو په دغه صورت کي يې د دغه شيانو استعمال جائز دئ.

ځکه چي اوس يې اصلي حقيقت او ماهيت بدل سوی دئ.[1]

---

[1]: قال العلامة الحصكفى رحمه الله ويطهر زيت تنجس بجعله صابوناً به يفتى للبلوى.
و قال ابن عابدين رحمه الله ثم هذه المسئله فرعوها على قول محمد بالطهارة بانقلاب العين الذى عليه الفتوى اختياره اكثر المشائخ ... فصار صابوناً يكون طاهر لتبدل الحقيقة (ردالمختار: باب الانجاس).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مېلمنو او کور به ښځو لپاره د زينت او سينګار کولو حکم:

په اکثره ځايو کي داسي وي چي ښځي يو ځای مېلمنې وي نو زينت او سينګار کوي هغه نو کله پخپله کور کي زينت او سينګار وکړي يا ولاړه سي آرايشګاه ته هلته په ځان سينګار وکړي او دا ډول کوربه ښځي چي دوی ته مېلمنې راځي نو دوی هم د مخکي مېلمنو په ډول پخپل کور کي ځان سينګار کړي يا ولاړي سي آرايشګاه ته هلته ځان سينګار کړي او د دواړو که مېلمنې وي که کوربه ښځي وي په دې نيت ځان سينګاروي چي زه ښه وايسېږم يوازي د دغه نيت لپاره ډېري پيسې مصرفوي.

لهذا دغه خيالات او نيتونه يوازي په احساس کمتري کي لوېدل دي، نو د دغو ښځه ځان ساتل په کار دي او دغه سينګار او مصرف چي دې ښځو په ځان وکړ دايې د بل لپاره سينګار او مصرف وکړي.

نبي کريم ﷺ د هغو ښځو په باره کي چي د بل لپاره يې سينګار کړی وي فرمايي چي په اجنبيانو (پرديو) کي د زينت سره تلونکې ښځه داسي ده لکه د قيامت د ورځي په تاريکه کي چي په هغې کي هيڅ نور نه وي.

د دې حديث څخه معلومه سوه چي د بل لپاره زينت کول د قيامت په ورځ به په هغه تاريکيو کي وي، الله تعالی دي موږ او تاسي د قيامت د تاريکيو څخه وساتي.[1]

د خاوند څخه ماسوا د نورو محارمو په مخکي د سينګار کولو حکم:

د خاوند څخه ماسوا د نورو هغه محارمو چي د ګرد عمر لپاره يې نکاح نه سي ورسره صحيح کېدای لکه پلار، ورور، وراره، خورييی، اکا، ماما او داسي نورو په مخ کي زينت او سينګار کول د ښځي لپاره في نفسه خو جائز دي، البته په اوسنۍ زمانه کي د اکثرو خلکو په زړو کي فساد ډېر دئ او په اکثرو کورو کي د زړو د فساد او د اخلاقو د فساد اسباب موجود دي لکه تلوېزيون، وي

[1]: عن ميمونة بنت سعد رضي الله عنها قالت قال رسول الله ﷺ مثل الرافلة فى الزينة فى غير اهلها كمثل ظلمة يوم القيامة لا نور لها (ترمذي: باب ما جاء فى كراهية خروج النساء)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي آر، او داسي نور اسباب او بيا خصوصاً په هغو کورو کي چي د خاوند قريبان لکه د خاوند ورور، د اکا زوی او داسي نور هم يو ځای ورسره اوسي، نو د دغو وجوهاتو پر بنياد باندي د ښځي لپاره د پرديو په مخکي خو بالکل جائز نه دئ او د خپلو محارمو په مخکي د ښځي لپاره زينت او سينګار کول مناسب نه دي، ځکه د فتنې څخه نه سي خالي کېدای، لهذا پرهېز ورڅخه کول په کار دي.(۱)

د ښځي لپاره د لب شيرين کولو حکم:

په اوسني وخت کي ښځي د زينت او سينګار لپاره پر شونډانو د لب شرين په نامه يو ډول سور رنګ استعمالوي او دغه لب شرين (لپ ستيک) دوه قسمه دئ، يو قسم يې هغه دئ چي کله پر شونډانو باندي استعمال سي نو د ډېري غوړزګی له وجي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اوبه اصل شونډانو ته يا د شونډانو پوست ته نه رسېږي.

او دوهم قسم يې هغه (لب شرين) دئ، چي کله پر شونډانو باندي استعمال سي نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اوبه اصل شونډانو ته يا د شونډانو پوست ته رسېږي.

نو لهذا في نفسه د دواړو قسمونو (ډولونو) لب شرين استعمال جائز دئ، البته د اوداسه او غسل کولو په صورت کي د اول قسم (ډول) لب شرين له شونډانو څخه پاکول ضروري دي، تر څو په اوداسه او غسل کولو کي اوبه اصل شونډانو ته يا د شونډانو پوست ته ورسېږي او که د اوداسه سره دغه اول ډول لب شرين استعمال کړی وو نو د لمانځه د ادا کولو پر مهال يې پاکول ضروري نه دي.(۲)

۱: (حواله احسن الفتاوی: ج ۸، ص ٦٨).

۲: و اما التحمير و نحوه فيجوز باذن الزوج و فی داخل البيت و يحرم بغير اذن الزوج و خارج المنزل (الفقة الاسلامي و ادلته: ج ۴، ص ۲٦۸۳، کتاب الحظر والاباحة).

و قال العلامة الحصکفي رحمه الله: و لا يمنع الطهارة بخلاف نحو عجين.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځي لپاره د باڼو ګانو د رنګولو حکم:

ښځي بعض اوقات د زینت او سینګار لپاره خپل باڼو ګانو ته رنګ ورکوي او د باڼو ګانو رنګول پر دوه ډوله دي یو هغه مادې استعمالېږي، چي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اوبه اصل وېښتانو ته نه رسېږي، په دغو صورت کي که څه هم د باڼو ګانو رنګول جائز دي خو د اوداسه او غسل په کولو کي یې د رنګ لیري کول یا زائلول ضروري دي تر څو اوبه اصل وېښتانو ته ورسېږي، او په هغه اوداسه او غسل باندي لمونځ صحیح سي.

دوهم ډول د باڼو ګانو په رنګولو کي هغه مادې استعمالېږي چي د اوداسه او غسل په کولو کي اوبه اصل وېښتانو ته رسېږي نو د دغه رنګ استعمالول جائز دي او د اوداسه او غسل کولو په صورت کي یې لیري کول او زائلول هم ضروري نه دي(۱)

د ښځو لپاره د سترګو مصنوعي (نقلي) باڼو ګانو ایښودل یا پر اصلي باندي نور مښلول جائز دي؟

ښځي د زینت لپاره پر خپلو باڼو ګانو باندي مصنوعي (نقلي) باڼو ګان لګوي (مښلوي) ځکه چي بیا د دوی باڼو ګان ګڼ او اوږده معلوم سي، د دغو باڼو ګانو د لګولو (مښلولو) لپاره یو ډول مخصوص لوشن (کریم) او ماده ده، چي په هغه باندي مښلي که څه هم بعض اوقات د څه وخت (څو ساعتو) لپاره دغه باڼو ګان لګول کېږي، د باڼو ګانو د لګولو (مښلولو) د حکم دوه لحاظه دي یو طبي لحاظه دئ او یو فقهي لحاظه دئ.

و قال ابن عابدین رحمه الله ای لعلک و شمع و قشر سمک ... فی شرح المنیة فی العجین و استظهر المنع لان فیه لزوجة و صلابة تمنع نفوذ الماء (ردالمختار: مطلب فی ابحاث الغسل،)

۱: و یجب ای یفرض غسل کل ما یمکن من البدن بلا حرج مرة کأذن و سرة و شارب، حاجب... و لا یمع الطهارة و نیم ای خرء ذباب ... و لو جرمه به یفنی (فتاوی محمودیه: ج ۱۹، ص ۳۳۲ -الدر المختار: مطلب ابحاث الغسل،)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د طبي لحاظه دومره عرضول کافي دي چي د دغه مصنوعي (نقلي) باڼوګانو پر اصلي باڼوګانو مښلول پر اصلي باڼوګانو باندي زور راولي او پر طبيعي نشو و نما او پوست هم ورڅخه متأثر کېږي او دوهم دا چي پخپله د باڼوګانو د مښلولو لوشن (کريم) نقصان رسونکی دئ او خصوصاً د باڼوګانو تعلق بيا خاص د سترګو سره دي او سترګي نازک او هم باريک عضوي بلل کېږي او تاوان ژر ور رسېږي.

لهذا طبيبان د مصنوعي (نقلي) باڼوګانو پر اصل باڼوګانو باندي د مښلولو اجازه نه ورکوي نو پرهېز ورڅخه کول په کار دي.

او د فقهي د لحاظه د مصنوعي (نقلي) باڼوګانو لګول چي د بل انسان او نجس العينٌ حيوان وېښتان نه وي جائز دي.

که چيري دغه باڼوګان دائمي لګول سوي وه نو جزء يې ګرځي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي يې ليري کول ضروري نه دي او که عارضي لګول سوي وه، چي بيرته په اسانۍ سره ايسته کېدای سي او يا که پاته سي نو او به نه ور رسېدلې نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي د دغه ډول باڼوګانو ليري کول ضروري دي تر څو چي اودس او غسل يې صحيح سي.[1]

د ښځي لپاره پر تندي، شونډانو يا نور بدن باندي خالونه وهل جائز دي؟

د تېري زمانې څخه د ښايست لپاره خصوصاً په ښځو کي دا عادت را روان دئ چي پر تندي باندي د ښايست لپاره خال وهي او بعض نارينه هم په

---

[1]: الوصل بشعر الادمي حرام و كذلك الوصل بشعر نجس من غير الادمي ... قال العثمانى حفظه الله تعالى والذى يظهر من كتب الحنفية ان الراجح عندهم القول الثاني و هو تخصيص الرحمة بشعر الادمى ... و لا بأس للمرأة ان تجعل فى قرنها و ذوائبها شيأ من الوبر ... و به ظهر ان اتخاذ القرامل (و هو خيوط حرير) للنساء جائز الخ (تكمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۱).

قال الطبيب ابوبكر ... مادة اتثبيت الرموش الصناعية تؤثر على الرموش الطبيعية ... و ينصح الحباء الرمد بعدم استخدامها على الاطلاق (احكام تجميل النساء: ص ۱۹۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه ناوړه عمل باندي مبتلا دي چي پر لاسو باندي يا د بدن پر يو بل ځای باندي د ستني په ذريعه يا د يوې بلي آلې په ذريعه خالونه پر بدن باندي زخم جوړ کړي بيا په هغه زخم کي رانجه يا اهاک واچوي نو د جوړېدو وروسته شين معلومېږي، نو هغه که خپل نوم يا نور نقش او عکسونه پر بدن باندي ليکلي يا رسم کړي وي او په اوسني وخت کي دغه عمل د کفارو د ملکو ښځه د فېشن په طريقه او شکل کي د مسلمانانو په ملکو کي رائج سوي دي، چي د دغه عمل ښځه خصوصاً نوي ځوانان او نجوني متأثره سوي دي.

نبي کريم ﷺ پر خال وهونکي او ور وهونکي ښځي باندي د الله تعالی لعنت ويلی دي.

لهذا د ښځو او نارينه وو لپاره پر تندي يا شونډانو يا د بدن پر نورو اعضاوو باندي د ښايست لپاره خالونه وهل جائز نه دي او که د کوچنۍ نجلۍ پر تندي يا شونډانو خالونه ووهي نو ګناه يې پر وهونکي ده نه پر کوچنۍ نجلۍ باندي.(۱)

د غاښو باريک (نري) کول جائز دي؟

د ښايست د زياتوب لپاره بعضي ښځي د مخ د طرف غاښونه په يوه ذريعه سره نري کوي يا د ښايست لپاره د غاښو په مابين کي خلاء (پراخي) راولي نو د دغسي ښځو چي د ښايست او زينت لپاره د غاښو په مابين کي خلاء (جلا والی) راولي نبي کريم ﷺ پر هغوی باندي لعنت ويلی دئ او پر هغه چا باندي يې لعنت ويلی دئ، چي د الله تعالی د خلقت بدلونکی وي. لهذا د ښځي او نارينه وو لپاره د غاښو باريک (نري کول) او د غاښو په مابين کي خلاء

۱: عن ابن عمر ﷺ رسول الله ﷺ لعن الواصلة و المستوصلة و الواشمة والمستوشمة.

قوله: والواشمة والمستوشمة اما الواشمة ففاعلة والوشم و هو ان تغدز ابرة و نحوها فی ظهر الکف او المعصم، او الشفة من بدن المرأة حتی يسل الدم ... و الوشم حرام بنص هذا الحديث علی الفاعلة والمفعول لها باختيارها والطالبة له و قد يفعل بالبنت و هی طفلة فتأثم الفاعلة ... لعدم تکليفها (تکمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۳).

(c) ketabton.com: The Digital Library

(جلاوالی) راوستل جائز نه دي.(۱)

د ښځي لپاره د سرو زرو یا سپینو زرو غاښونه ایښوول یا د هغو پوښونه ورکول جائز دي؟

بعض اوقات د انسان یو یا دوه غاښونه ښوري یا یې بالکل وکاږي نو د غاښو د ښورېدو په صورت کي د نارینه او ښځو لپاره هغه غاښو ته د سرو زرو یا سپینو زرو پوښ (خول) ورکول یا د سرو یا سپینو زرو په تار باندي تړل یا هغه غاښونه کښل د هغو پر ځای باندي نور د سرو یا سپینو زرو غاښونه ایښودل جائز دي.

البته د سرو زرو پر ځای که د سپینو زرو غاښونه کښېښودل سي نو په اتفاق به هم عمل وسي او اولی او بهتر هم دي.

لهذا د سرو زرو او سپینو زرو غاښونه ایښوول دواړه جائز دئ خو د سپینو زرو غاښونه اولی او بهتر دي.

یادونه:

هر هغه غاښونه چي دائماً یعني چي بیا نه ایستل کېږي، ایښودل سوي وي نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي لیري کول یا ایسته کول ضروري نه دي اودس او غسل ورسره صحیح کېږي او که دائماً ایښودل سوي نه وي نو د اوداسه او او غسل کولو په صورت کي لیري کول ضروري دي تر څو چي اودس او غسل یې صحیح سي.(۲)

۱: عن عبدالله قال: لعن الله الواشمات او مستوشمات والنامصات و المتنمصات و المتفلجات للحسن المغیرات خلق الله.

قوله: والمتفلجات: جمع المتفلجة و هی المرأة التی تبرد مابین اسنانها (بالمبرد) الثنایا والرباعیات لتحدث فرجة بینها ... و یقال له ایضاً الوشر (تکملة فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

۲: ولا یشد سنة المتحرک بذهب بل بفضة وجوزهما محمد رحمه الله ... فعندالامام یتخذ ذلک من الفضة فقط و عندالامام محمد رحمه الله ینخذ من الذهب ایضاً. (الدرالمختار مع رد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د سرو او سپینو زرو د استعمال حکم:

د ښځو لپاره د سرو او سپینو زرو امېل، والي، بنګړي، انګشترۍ او داسي نور د ټولو استعمال د علماوو په اتفاق سره جائز دئ او د نارینه وو لپاره يې استعمال بالاتفاق ناجائز او حرام دئ. البته د نارینه وو لپاره يوازي تر يوه مثقال په کمه اندازه د سپینو زرو د انګشترۍ استعمال جائز دئ.(۱)

يوازي د اظهار او نمايش لپاره د سپينو زرو استعمال جايز دئ؟

د سرو او سپینو زرو استعمال په نیت د نمایش او په هغه کي په دې نیت ځان ښکاره کول جائز نه دي ځکه نبي کریم ﷺ فرمايي: اې د ښځو معاشرې (ټولني)! ایا په سپینو زرو سره ستاسي ښایست نه راځي.

خبردار! ستاسي څخه چي کومه ښځه د اظهار او ځان ښکاره کولو لپاره سره زر استعمالوي د دغه اظهار د وجي څخه به خامخا پر هغه باندي دوی ته عذاب ورکول کېږي.(۲)

د ښځو لپاره داسي زېور استعمالول چي اواز لرونکي وي جائز دي؟

څه ډول چي د نارینه وو لپاره ښځو ته کتل د نارینه د نفس د راپورته کېدو

المختار: ج ٦، ص ٣٦٢، فصل فی اللبس، سعید).

قال رحمه الله (و شد السن بالفضة) ای یحل شد السن المتحرک بالفضة ولا یحل بالذهب و هذا عند ابی حنیفة رحمه الله و ابي یوسف رحمه الله و الاصل الحرمة فیهما فاذا حل التضبیب باحرهما حل بالاخر ... و قد زالت بالادنی و هو الفضة ... الخ (تبیین الحقایق: ج ۷، ص ۳٦، فصل فی النظر والمس – فتاوی محمودیه: ج ۱۹، ص ۳۴۹).

[1]: عن ابی موسی اشعري رضي الله عنه رسول الله ﷺ قال: حرم لباس الحرير والذهب على ذكور امتی و احل لاناثهم (الترمذي: ج ۱، ص ۳۰۲).

قال العلامة ظفر احمد العثماني رحمه الله و فیه ایضاً یجوز للنساء لبس انواع الحلی کلها من الذهب والفضة والخاتم والحلقة والسوار و الخلخال و الطوق والعقد التعاويذ والقلائد و غیرها (اعلاء السنن: ج ۱۷، ص ۲۸۹).

[2]: عن اخت لحذیفة ان رسول الله ﷺ یا معشر النساء اما لکن فی الفضة ما تحلین به اما انه لیس منکن امرأة تحلی ذهبا تظهره الاعذبه به (رواه ابو داود، مشکوة: ج ۱، ص ۳۷۹).

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبب کېږي، دا ډول د ښځو آواز او پر دوی باندي هغه آواز لرونکي زېور هم د نارینه وو د نفس د راپورته کولو سبب جوړېږي او د دې څخه ماسوا په بې شمېره احادیثو کي دا خبره واضح سوې ده، چي د هري کنتې (ږغ لرونکي) سره شیطان وي.

حضرت مفتي محمد شفیع صاحب رحمة الله علیه فرمایي، چي: د آیت په شروع کي ښځي د نارینه په مخکي د خپل زینت د ښکاره کولو څخه منع سوي وې (وَلاَ يُبْدِيْنَ زِيْنَتَهُنَّ) او د دغه آیت په آخر کي نور هم تاکید دئ، چي د ښایست ځایونه لکه: سر، سینه او داسي نور دي خو خامخا پټول ضروري دي او دا ډول د خپل مخفي زینت ښکاره کول هرډول چي وي جائز نه دي.

په زېوراتو کي داسي شی لګول چي هغه آواز لرونکی وي یا یو زېور د بل زېور سره د جنګېدو په صورت کي چي آواز کوونکی وي او هغه آواز نامحرم نارینه واوري د دا ډول زېوراتو استعمال د ښځو لپاره د دغه آیات له نظره جائز نه دئ او ډېر فقهاء فرمایي چي د زېور آواز د نامحرمو نارینه وو باندي اورېدل په دغه آیت باندي ناجائز بلل سوي دي.

نو پخپله د ښځي آواز اورېدل د دغه څخه هم ډېر سخت ناجائز دي.

لهذا د ښځو لپاره هر هغه اواز لرونکی زېور یا چي د هغه په جنګېدو سره آواز ورڅخه پیدا کېږي استعمال یې جائز نه دئ البته مناسب دا دئ، چي د ځلورو بنګړیو پر ځای چي نري وي دوه غورس (پنډ) بنګړي جوړ کړي تر څو د آواز پیدا کېدو بېره لیري سي (۱)

---

[1]: عن بنانة مولاة عبدالرحمن بن حیان الانصاري کانت عند عائشة رضي الله عنها اذ دخلت علیها بجاریة و علیها جلاجل یصوتن فقالت لا تدخلنها علی الاأن تقطعن جلاجلها سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول لا تدخل الملائکة بیتاً فیه جرس (مشکوة: ص ۳۷۹).

عن عمر بن خطاب رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول مع کل جرس شیطان (مشکوة: ص ۳۷۹ – معارف القرآن: ج ٦، ص ٤٠٦، سورة النور).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د سرو او سپينو زرو ماسوا اوسپنه، پيتل او داسي نور استعمال جائز دئ؟

شريعت مطهره د هر ډول سرو او سپينو زرو استعمال د ښځو لپاره جائز کړی دئ. البته په اوسني وخت کي د زېوراتو په توګه د وسپني، پيتل او داسي نورو معادنو څخه جوړ امېلونه، بنګړي، والي، انګشتری او داسي نور ښځي د زينت لپاره استعمالوي، د ښځو لپاره د دغه معادنو څخه د جوړو د زينت د شيانو د استعمالولو په حکم کي د علماوو د مکروه تحريمي او تنزيهي بېلابېل نظرونه دي.

لهذا د اوسپني، پيتل او داسي نورو معادنو څخه جوړ د ښځي د زينت شيان لکه امېل، بنګړي، والي او داسي نور د استعمال څخه پرهېز کول ښه او بهتر کار دئ، ځکه چي د استعمال په صورت کي يې څه نه څه کراهت سته.(۱)

د پلاستيک او ښيښه يي بنګړو په لاسول جائز دي؟

د پلاستيک او ښيښه يي بنګړو په لاسول د ښځو لپاره جائز دي، البته د ښيښې يا هغه پلاستيکي بنګړي چي اواز لرونکي وي په داسي ځای کي يې په لاسول جائز نه دي چي د هغوی آواز تر نامحرمو نارينه وو تر غوږو پوري رسېږي.(۲)

---

[1]: قال العلامة ابن عابدين رحمه الله تحت قوله : (فيحرم بغيرها) و فى الجوهرة و التختم بالحديد والصفر و النحاس و الرصاص مكروه للرجال والنساء (درالمختار: ج ٦، ص ٣٥٩).
و اما المعدن الحديد فلعله غير هذه الانواع ... والأحوط الترک (امداد الاحكام: ج ۴، ص ۳۵۹ – فتاوى رشيديه: ص ۴۹۱).

[2]: ولا يتختم بغيرها كحجر و ذهب وحديد و صفر و رصاص و زجاج وغيرها (تنوير الابصار: كتاب الكراهة فصل افى اللباس).
يجوز للنساء لبس انواع الحلى كلها من الذهب والفضة والخاتم والحلقة والسوار والخلخال والطوق (اعلأن السنن: ج ١٧، ص ٢٨٩، كتاب الحظر).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د پايزېبونو په پښو کول جائز دي؟

اسلام ښځو ته د پردې (حجاب) کولو حکم کړی دئ او د هر هغه عمل کولو څخه يې منع کړې ده، چې هغه د بې حيايۍ باعث کېږي. ځکه د ښځې لپاره پايزېبونه په پښو کول يو ډول بې حيايي ده او بعضي اوقات د دغه وجې غټې غټې فتنې او فسادونه جوړېږي.

دوهم دا چې پايزېبونه په پښو کول د شرعي پردې (حجاب) سره منافي دي ځکه الله تعالی د پردې کولو په اړه فرمايي:

وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زِينَتِهِنَّ (سورة النور: ۳۰ آيت)

ترجمه: او دوی (ښځې) دې خپلې پښې (د مځکې سره) نه وهي د دې لپاره چې معلوم سي هغه څه چې دوی (ښځې) يې پټوي د خپل زينت څخه.

يعني دوی (ښځې) دې داسې تګ نه کوي چې هغه پټ زينت چې دې کړی وي معلوم سي.

لهذا هر هغه د ښايست شی چې هغه د استعمال په صورت کې اواز کوونکی وي لکه پايزېبونه په پښو کول يا د ده په ډول نور داسې شيان استعمالول جائز نه دئ بلکې حرام دئ. (۱)

په داسې حال کې چې د ښځې اسم الله په غاړه وي پای خانې يا غسل خانې ته تګ جائز دئ؟

په ښځو کې د اسم الله په نامه باندې د سرو زرو يا سپينو زرو د غاړې يو ګل دئ، پر هغه ګل باندې د (الله جل جلاله) په لفظ باندې د الله نوم مبارک ليکل سوی وي، که څه هم په عامو حالاتو کې د اسم الله په نامه د زرو څخه جوړ سوی

۱: وعن بنانة مولاة عبد الرحمن بن حبان الانصاري كانت عند عائشة رضي الله عنها اذا دخلت عليها بجارية و عليه جلاجل يصوتن فقالت لاتدخلها علي الا ان تقطعن جلاجلها سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم لاتدخل الملائكة بيتاً فيه جرس (مشكوة: كتاب اللباس، ص ۳۷۹ - امداد الاحكام: ج ۴، ص ۱۳۷).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل په غاړه کول جائز دي، البته د پای خانې (مکان) او غسلخانې ته د تګ په صورت کي که دغه د الله نوم په يو ټوکر يا بل شي کي پټ يا پېچلی نه وي نو د غاړي څخه يې ليري کول يا کښېنل ضروري دي.

او که په يو ټوکر کي پټ يا پېچلی وي يعني پوړنی پر واچوي او يا يې په کميس کي واچوي بيا پروا نه لري د غاړي څخه خلاصول نه غواړي.(۱)

د ښځو لپاره داسي ساعت په لاس ول چي سره يا سپين زر پکښې استعمال سوی جائز دي؟

د ښځو لپاره که څه هم د سرو او سپينو زرو استعمال که هغه لږ اندازه وي يا ډېره اندازه وي جائز دي، البته که د استعمال په هغو شيانو کي سره زر استعمال سي چي د هغه سرو زرو استعمال يې مقصود دي نه وي، بلکي مقصود اصلاً هغه بل شی وي. لکه هغه ساعت چي په هغه کي سره زر استعمال سوي وي ځکه د ساعت څخه مقصود د وخت معلومول دي د سرو زرو استعمال يې پکښې غير مقصود دي دئ.

لهذا د ښځو لپاره هغه ساعت چي په هغه کي سره زر يا سپين زر استعمال سوی وي جائز نه دئ او د نارينه وو لپاره بيا په طريقه اولی جائز نه دئ بلکي حرام دئ.(۲)

د ښځو لپاره داسي ساعت په لاس ول چي لاسبند يې د اوسپني يا پيتل وي جائز دئ؟

د اوسپني يا پيتل استعمال دوه صورته لري:

يو صورت هغه دئ، چي د اوسپني يا پيتل په لاس ول بذات (پخپله) مقصود وي لکه اکثر اوقات يې خلک د زينت او فېشن لپاره يې په لاسوي لکه بنګړي يا زنځير.

۱: عن انس رضي الله عنه قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا دخل الخلاء وضع خاتمه (ابو داود: ص ۴، ج ۱)

۲: و يحرم استعمال الذهب والفضة للرجال والنساء فی الآنية ووسائل الكتابة والزينة... كما لايجوز الساعات والاقلام... الخ (الفقة الاسلامی وادلته: ج ۴، ص ۲۶۳۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم هغه صورت دئ چي اوسپنه يا پيتل او داسي نور بذات خود (پخپله) مقصود نه وي بلکي د بل شي د بندولو لپاره استعمالېږي، لکه ساعتونه چي مقصود يې د ساعت لاس بند نه دئ بلکي ساعت دئ خو د لاس بند په ذريعه ساعت بند وي.

لهذا بذات خود خالي اوسپنه يا پيتل د زينت لپاره په لاسول جائز نه دي او هغه اوسپنه يا پيتل چي مقصود يې د اوسپني يا پيتل په لاسول نه وي بلکي يوازي په هغه باندي بندول مقصود وي جائز دي.(۱)

د ښځي لپاره داسي انګشتري په ګوته کول چي غمي يې د ډبري يا بل شي وي جائز دي؟

د ښځو لپاره داسي انګشتري په ګوته کول چي غمی يې د ډبري وي يا د ډبري د جنس څخه يا د بل شي وي جائز دئ(۲)

د ښځو لپاره د پزي او غوږو سوري کول جائز دي؟

ښځه که لويه يا کوچنۍ وي د پزي او غوږو سوري کول د زينت لپاره چي په پزه باندي تک وکړي او په غوږو باندي والي وځړوي جائز دي. ځکه د ښځو دغه عمل د نبي کريم ﷺ په زمانه کي هم وو سره د دې چي نبي کريم ﷺ د ښځو په دغه عمل خبر وو دوی يې د دغه عمل څخه منع کړي نه دي.

لهذا د پزي او غوږو سوري کول د لويي ښځي لپاره او کوچنۍ نجلۍ لپاره جائز دي.(۳)

۱: يغتفر فی التوابع مالا يغتفر فی غيرها (الاشباه والنظائر: ص ۱۲۱ - احکام الفتاوی: ج ۸، ص ۲۱۳).

۲: والاباحة ضرورة التختم والنموذج ... والحلقة هی المعتبرة لأن قوام الخاتم بهما و لا معتبر بالفص حتی يجوز من الحجر (تبيين الحقائق: فصل فی اللباس، ص ۳۵ - ۳۶، ج ۷).

۳: لا بأس بکی البهائم للعلامة و ثقب اذن الطفل من البنات لانهم کانوا يفعلونه فی زمن رسول الله ﷺ من غير انکار (رد المختار: ج ٦، ص ۳۸۸، فصل فی البيع، سعيد)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره د لاسو او پښو د سره کېدو حکم:

د ښځو لپاره د لاسو او پښو سره کېدل د ډېر وخت څخه د ښځو عادت دئ، په اوسني وخت کي هم ښځي د خپلو لاسو او پښو د زينت لپاره په نکروځو باندي د خپلو لاسو پر رسته او چپه طرفو او د پوښو پر راسته طرف نقش او نګار او په مختلفو ډيزاينو باندي سره کوي.

د ښځو لپاره په هر ډول ډيزاين باندي لاسونه او پښې په نکروځو سره کول جائز خو څه بلکي بهتر او افضل کار دئ.

ځکه حضرت عائشة رضي الله عنها فرمايي، چي: يوه ښځه په ستر کي نبي کريم ﷺ ته راغله د دې سره يو خط وو غوښتل يې چي نبي کريم ﷺ ته يې ورکړي کله چي دې نبي کريم ﷺ ته خط ونيوى نبي کريم ﷺ خپل لاس ورڅخه را ايسته کړ او نبي کريم ﷺ وفرمايل: ما ته نه ده معلومه چي دغه لاس د نارينه دئ او که د ښځي؟

هغې ښځي ورته وويل: نه! دا د ښځي لاس دئ، نبي کريم ﷺ وفرمايل: که ښځه يې نو خپل نوکانو يعني لاسونو ته تغير ورکړه، يعني په نکروځو يې سره کړه.

لهذا د ښځو لپاره لاسونه او پښې په نکروځو سره سره کول افضل کار دئ.

البته د لمونځو په وخت کي پر لاسو او پښو باندي نکروځي ايښوول مناسب نه دي، ځکه چي د لمانځه د قضا يا تأخير بېره سته.

دوهم په بعضو علاقو کي د ښاديو پر مهال ښځي د لاسو او پښو د سره کېدو لپاره خاص يو پروګرام جوړوي چي په هغه کي داسي عملونه تر سره کېږي چي د شرعي حدودو څخه دباندي وي، لکه عکسونه اخيستل، نامحرم

الاستفسار: هل يجوز ثقب أنف النساء؟ الاستبشار... ان كان للتزين يجوز كما فى ثقب الاذن... يجوز قياساً على ثقب الأذن (نفع المفتى والسائل: مجموعة الرسائل اللكهنوى، ج ۴، ص ۱۹۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

نارينه او ښځينه يو ځای کېدل.

دريم: په بعضو کورنيو کي دا رواج وي چي د ناوي کور ته زوم ورولي هلته يې لاس ورسره کوي او په دغه رواجي محفلو کي لکه مخکي چي وويل سوه د شرعي حدودو پايمالېده رامنځته کېږي.

نو د دغسي رواجي محفلو څخه لازماً هره ښځه بايد ځان وساتي که څه هم بذات خود لاسونه او پښې سره کول مباح دي، خو د نورو وجوهاتو پر بنياد باندي ناجائز کېږي.(۱)

د ښځو لپاره د لويو نوکانو د پرېښوولو حکم:

شريعت مقدسه د نوکانو پرې کول د فطرت له کارو څخه بللي دي او د هغه لپاره يې ورځ هم ټاکلې ده، يعني په هفته کي يو وار پرې کول يې مستحب دي او د پنځلسو ورځو وروسته يې پرې کول جائز او تر څلوېښتو ورځو پوري يې ځنډول مکروه دي.

او ډېري ښځي د فېشن په توګه د لاسو ټوله نوکان او نارينه د لاس د کوچنۍ ګوتي نوک غټوي د نوکانو غټول د څو وجوهاتو پر بنياد باندي جائز نه دي:

اول:

د نوکانو غټول د هندوانو د ښځو (هندوانيانو) او فاسقو، فاجرانو ښځو عادت دئ د هغوی سره مشابهت راځي او د هغوی سره مشابهت جائز نه دئ.

دوهم:

د انسان د فطرت د کارو خلاف دئ.

---

(۱): عَنْ صَفِيَّةَ بِنْتِ عِصْمَةَ عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ أَوْمَتْ امْرَأَةٌ مِنْ وَرَاءِ سِتْرٍ بِيَدِهَا كِتَابٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَبَضَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدَهُ فَقَالَ مَا أَدْرِي أَيَدُ رَجُلٍ أَمْ يَدُ امْرَأَةٍ قَالَتْ بَلْ امْرَأَةٌ قَالَ لَوْ كُنْتِ امْرَأَةً لَغَيَّرْتِ أَظْفَارَكِ يَعْنِي بِالْحِنَّاءِ(ابوداود ج ۱۱ ص : ۲۱۹ ط : المكتبة الشاملة ورقم الحديث : ۳۶۳۵)

و اما ما تزينت به المرأة لزوجها من تحمير الايدی او الشفاه او العارضين بما لا يلتبس بأصل الخلقة فانه ليس داخلا فی النهی عند جمهور العلماء (تکمله فتح الملهم: ج ۴، ص ۱۹۵).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم:

د نوکانو غټول د انسان د رزق د کموالي سبب جوړېږي. یعني کوم څوک چي نوکان غټوي پرې کوي یې نه الله پاک د هغه رزق کموي.

لهذا د ښځو او نارینه وو لپاره د لاسو ټوله نوکان پرېښودل یا یو د کوچنۍ ګوتي نوک د فېشن لپاره غټ پرېښودل جائز نه دي او غټ نوکان د کم رزقۍ سبب هم دي.(۱)

د ښځو لپاره د نوکانو رنګول جائز دي؟

د نوکانو رنګول د ډېر وخت څخه په ښځو کي د زینت لپاره عادت دي، کله به ښځو خپل نوکان په زعفرانو، کله په نکروځو باندي رنګول او نور مختلف شیان به یې استعمالول او په اوسنۍ زمانه کي هم د ښځو د نوکانو د رنګېدو رواج او عادت سته او د نوکانو رنګول د ښځو د لاسو او پښو زینت پکښې مقصود وي نو د ښځو لپاره د لاسو او پښو د نوکانو رنګول په هر ډول یا په هر رنګ باندي رنګول جائز دي.

البته په اوسني وخت کي چي کوم د ښځو د نوکانو د رنګېدو لپاره کوم رنګونه په بوتلانو یا ښیښو کي راځي هغه اکثر هغه ډول رنګونه وي چي کله پر نوکانو باندي استعمال سي نو د اوداسه او غسل کولو په صورت کي اصل نوکانو ته اوبه نه رسېږي، او اصل نوکانو ته اوبه رسول ضروري دي.

لهذا که څه هم پخپله د ښځو لپاره د نوکانو رنګول جائز دي مګر هغه رنګونه چي د اوداسه او غسل کولو په صورت کي چي د اوبو منع کوونکي وي هغه رنګونه د لاسو او پښو د نوکانو څخه د اوداسه او غسل کولو په وخت کي لیري کول یا زائلول ضروري دي، تر څو اودس او غسل صحت ته ورسېږي.(۲)

۱: قال العلامة التمرتاشي رحمه الله: و لیستحب قلم اظافیرة یوم الجمعة) و کونه بعد الصلوة افضل الا اذا اخره الیه تاخیراً فاحشاً فیکره لان من کان ظفره طویلا کان رزقه ضیقاً ... الخ (تنویر الابصار مع شرح الدر المختار: ج ۵، ص ۳۸۷، فصل فی النظر).

۲: و عنها قالت اومت امرأة من وراء ستر و فی یدها کتاب الی رسول الله فقبض النبی ﷺ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو لپاره نقلي (مصنوعي) لوی نوکان ايښودل جائز دي؟

په اوسنيو اکثرو ښځو کي دا عادت دئ، چي په ښاديو کي نقلي (مصنوعي) غټ غټ نوکان پخپله ايږدي يا خصوصاً ناوي ته يې لازمي ورايږدي، په شريعت مقدسه کي خپل اصلي نوکان غټول يا نقلي نوکان ايښودل جائز نه دي، ځکه شريعت مقدسه د نوکانو د پرې کولو موده (وخت) د مسلمانانو لپاره تاکلې ده، د مودې تر آخري وخت پوري چي نوکان پرې نه کړي نو هغه څوک ګنهکار بلل کيږي.

او دوهم د لويو نوکانو پريښودل يا نقلي نوکان ايښوول د فاسقو او فاجرو او کافرو ښځو سره مشابهت راځي او شريعت مقدسه ټول مسلمانان د کفارو سره د مشابهت کولو څخه منع کړي دي، ځکه کوم څوک چي د دوی سره مشابهت کوي د قيامت په ورځ به د هغوی حشر (راپورته کيده) د کفارو سره وي.

لهذا د ښځو لپاره نقلي لوی لوی نوکان ايښوول جائز نه دي.[1]

د ښځو لپاره د جګي کوړۍ لرونکي بوټ يا چپل په پښو کول جائز دي؟

شريعت مقدسه ښځي د نارينه وو سره د مشابهت کولو څخه منع کړي دي، او نارينه يې د ښځو سره د مشابهت کولو څخه منع کړي دي.

لهذا په عرف او رواج کي چي کوم بوټونه يا چپلان پر مخ باندي تړل کيږي او خلاصيږي او يا تر پښې شا ته تړل کيږي او خلاصيږي. د بوټو او چپلانو اصل معيار پر عرف باندي دئ. يعني کوم بوټونه او چپلان چي په

يده فقال ما ادری ايد رجل ام يد امرأة فقالت بل يد امرأة قال لو کنت امرأة لغيرت اظفارک يعنی بالحناء (رواه ابو داود: کتاب اللباس: ص ۵۵۸، ج ۲).

او لزق باصل ظفره طين يابس او رطب لم يجز (هنديه: ج ۱، ص ۲).

[1]: قال النبی ﷺ من تشبه بقوم فهو منهم.

و هذا الامر قد يتحقق فيه الشبه المحرم بالکافرات او الفاسقات، لأصل فی ظاهر المسلمة ان يکون ظفرها مقلماً قصيراً لا معفی طويلاً (احکام تجميل النساء: ص ۲۳۲).

(c) ketabton.com: The Digital Library

عرف کي د نارينه سره خاص وي هغه بوټونه او چنپلان د ښځو لپاره په پښو کېدل جائز نه دي او کوم بوټونه چي په عرف او رواج کي د ښځو لپاره خاص وي نو د هغو په پښو کول د نارينه وو لپاره جائز نه دي.(۱)

د ښځو لپاره خوشبو (عطر) وهل جائز دي؟

د ښځو لپاره خوشبو (عطر) وهل بذات خود جائز دي البته په هغه صورتو کي چي د خوشبو (عطرو) بوی تر نامحرم نارينه پوري رسېږي يا د يو ضرورت لپاره د کور څخه د وتلو پر مهال خوشبو (عطر) وهل او يا په هغه کور کي چي د خاوند ماسوا نور د خاوند قريبان هم اوسي د عطرو وهل او داسي نور جائز نه دي.

ځکه نبي کريم ﷺ فرمايي، چي: ښځه کله عطر (خوشبويي) ووهي نو وروسته دباندي ووزي د (نارينه وو) د مجلس سره تېره سي هغه داسي يعني لکه زانيه ده.

يعني نبي کريم ﷺ د هغي ښځي چي عطر په ځان باندي ووهي دباندي د نارينه وو د مجلس يا د نارينه وو سره تېرېږي نو د دغي ښځي مشابهت نبي کريم ﷺ د زانيې او فاسقي سره ورکړی(۲۸).

د عدت په وخت کي د ښځي لپاره زينت او سينګار کول جائز دي؟

د کومي ښځي چي خاوند(مېړه) مړ سي يا کومي ښځي ته چي خاوند(مېړه) طلاق ورکړي نو د عدت تر ختمېدو پوري د خاوند په کور کي اوسېدل ضروري دي، بېله سخت ضرورته د خاوند د کور څخه وتل جائز نه دي او دا ډول د عدت تر ختمېدو پوري به زينت نه کوي او نه به د زينت او سينګار

۱: عن ابن ابي مليکة قال قيل لعائشة رضي الله عنها ان امرأة تلبس النعل قالت لعن رسول الله ﷺ الرجلة من النساء (رواه ابو داود:)

(۲۸) عن ابی موسی رضي الله عنه عن النبي ﷺ قال کل عين زانية والمرأة اذا استعطرت ... يعني زانية (الترغيب والترهيب: ج ۳، ص ۸۴).

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيان استعمالوي، لکه ښايسته لباس، ځان جوړول، سره يا سپين زر استعمالول او داسې نور جائز نه دي[۲۹].

[۲۹] عن ام سلمة رضی الله عنها عن النبي ﷺ قال المتوفى عنها زوجها لا تلبس المعصفر من الثياب و لا المشطة و لا الحلى و لا ... و لا تكتحل (مشكوة المصابيح: ص۲۸٦).

د تعليم الاسلام ويب پاڼې له خوا پر ليکه کيږي:
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تعلیم الاسلام ویب پاڼې له خوا پر لیکه کیږي:
www.taleemulislam-radio.com

د مؤلف نور تالیفات

۱. د روژې فضائل او احکام
۲. د سفر احکام
۳. افهام صرف شرح ارشاد صرف
۴. د ښځو د پردې شرعي حدود
۵. د الله ذکر او د الله رحمتونه (ژباړه)
۶. تیسیر المنطق (ژباړه)
۷. سود د قرآن او حدیث په رڼا کې

جامعه اسلامیه اشرفیه
اوله ناحیه
کندهار ـ افغانستان

Jamia Islamia Ashrafiyah
Kandahar, Afghanistan

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library